

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre 6
Negyedévre 3

Bérmertelen levelek
csak ismert kezekről fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyilttérben minden
garmond sor díja 40 fill.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetésekéni:
Minden szó után 2 fill.

Peltinél nagyobb, avagy
diszkrétükkel, vagy körzet-
tel ellátott hirdetések-
ért természetük szerint min-
den négyszög centim. után
6 fill. számítottak.

Állandó hirdetésekéni ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

MI ELSŐ FERENC JÓZSEF

ISTEN KEGYELMÉBŐL AUSZTRIAI CSÁSZÁR.

CSEHORSZÁG KIRÁLYA s. a. t.

ÉS

MAGYARORSZÁG APOSTOLI KIRÁLYA.

Kedvelt hűveink!

*Uralkodói kötelemünkhöz tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött
örködni.*

*Minthogy az 1848. évi IV-ik t.-c. 1. §-a az országgyűlést évenként Budapestre egybehivatni
rendeli és minthogy számos függőben lévő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi
érdekei sürgősen követelik:*

*Magyar minisztertanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és kép-
viselőit ez év október hónapjának 24-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székes-
fővárosunkba egybehívjuk.*

*Minek folytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek
mindazokat az intézkedéseket, a melyek a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi
XXXIII. és az 1899. évi XV. t.-cikknek által rendelt módon és a fennálló törvények által meg-
határozott számban megválasztandó képviselők ezen az országgyűlésen megjelenhessék és a törvény-
hozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson.*

Híkhöz egyúbiránt királyi kegyelmünkhöz hajlandók maradtunk.

Kelt Budapest székesfővárosunkban, ezerkilencszázegy évi szeptember hónapjának 9-ik napján.

Ferencz József s. k.

Széll Kálmán s. k.

Zemplén vármegye közönségének, kedvelt hűveinknek.

Hivatalból.Sátoralja-Ujhely.

Dókus Ernő beszámolója.

A mi szeretett országos képviselőnk, immár negyedikben is képviselőjelöltünk a sátoralja-ujhelyi választóterületben, Dókus Ernő esz. és kir. kamarás, a kerület székhelyén Sátoralja-Ujhelyben f. hó 16-án d. e. 1/212 órákor tartotta beszámoló beszédét a székhelyről és a kerület minden községéből igen szép számmal egybesereglett „tisztelt polgártársai és kedves barátai”-nak osztatlan, kikiujult lelkesedése mellett.

Szokottnál élénkebb élet uralkodott e napon a Tornacsarnok mellett, az „ad hoc” szónoki emelvény körül, hol már d. e. 11-kor sok száz főnyi választóközönségnek szemléletében gyönyörködünk, a mint szívben-lélekben egyező akarattal hangzatták, hogy „Eljen Dókus Ernő!”

Miklós István, Sátoralja-Ujhely gk. lelkész-espere, mint a helyi szabadelvű párt végrehajtó bizottságának elnöke, az emelvényre lépve, tartalmas beszédben ösmertette egybegyülekezésünk célját. Azután névszerint felkérte a küldöttség tagjait, kik városi és vármegyei közéletünk zászlóvivőjének, Meczner Gyulának, vezetőnk mellett „szeretve tisztelt” képviselőnköt a körünkben való megjelenésre, egyszersmind beszámoló beszédének a választó polgártársak előtt történendő elmondására meginvitálják.

Mikor a küldöttségtől kísérve választói körében megjelent és az emelvényre fellépve Miklós István üdvözölte: minden oldalról igen lelkes éljenekkel köszöntötték a népszerű, most ugyan csak volt, de bizonyára ismét leendő képviselőt: Dókus Ernőt.

Mert, hogy népszerű: ki tagadná; hogy miért népszerű: ki ne tudná? Hiszen mindenki előtt tudott dolgot, a mit annyiszor ösmertünk el hálásan: az ő áldásos tevékenységei szakadatlan láncolata, melynek erejével a helyi közérdekek előbbre vitelében neki oroszlanrésze volt; hiszen még a vak is láthatja azokat a sikeres helyi alkotásokat, intézményeket, melyeknek létrehozása, áldásos hatása közgazdasági és közmívelődésügyi téren: az ő szerencsés egyéniségének, okos tranzakciójának a magán- és közérdek között, köszönhető. A ki mindezeket nem akarná tudni, nem akarná látni ebben a választókerületben: a legszénytelenesebb erkölcsi bélyegét, a háladatlanság bélyegét s a saját homlokára.

A beszámoló beszédet (beillik előlegezett program-beszédnek is), mely jellemző nagy vonásokban szemlélteti az öt év múltán záródott magyar parlament munkásságát és körvonalozza a nemzet törvényhozó testületének jövőben való nagy feladatait, fejezetekre tagolva vázlatosan teszszük közzé, a mint következik:

Tisztelt választó polgártársak!
Kedves barátam!

„Vigyék meg küldöiknek királyi üdvözlétem!”

E szavak hangzottak el az imént Magyarországi tróntermében s e szavakkal véget ért az országgyűlés, melyet ő cs. és apostoli kir. Felsége Magyarország ezeréves fennállását ünneplő évében hívott egybe. Bár ez időközben is mindenkor igyekeztem választó-kerületem tagjaival érintkezni, velök eszmét cserélni, nézeteiket, akaratukat megtudni s eljárásomat azzal lehetőleg összhangba

TÁRCA.

Az oláh diák.

(Történeti korrajz a szabadságharc idejéből.)

Irta: Zombori Gedő.

IV.

A pópák és a bécsi „kamarilla,” orosz bőrbő bújtatott küldöttei bejárták a hegyi falvakat s fegyverre szólították a már dolgozni nem akaró, vérszomjas népet. Fegyvert a fehérvári, szebeni és dévai várparancsnokok szállítottak.

Megindult az irtóztató vérontás.

Nagy-Enyed már feldulva rom. Népét legyilkolták, de a gyáva nép az előre nyomuló honvédek elől a hegyek közé menekült. Muzsnától fel nyugotra Abrudbányáig, délre a Zsinez vizéig ütött tábor Janku főparancsnoksága alatt a románoknak nevezett tábor. Gyülelész vad mócok serege, minden oldalról megközelíthetetlen helyen. A vad nép közt néhol katonatisztek alakjai tüntek fel, kiket a fehérvári várból rendeltek ki az oláhok vezetésére.

Kemény tél volt. A vihar süvöltve, ordítva, nyögve járt a hegyszorosok közt, ha valahogy kimenekülhetne az Istenverte bécek közül. A táborúzek éjjel-nappal égtek, de messzire nem voltak láthatók, mert ezt a teljesen elzárt fennsíkot csak a Sturna nevű bére haladja felül. E bértől a fennsíkot mintegy 1000 kilométer hosszú és 200 klméter széles völgy választja el, mely egy alá omló zuhatag s az ebből kifolyó patakok és tavak miatt járhatatlan.

hozni: megjelentem körükben, t. uraim, hogy felsoroljam főbb vonásaiban a lefolyt országgyűlés működésének eredményét, s megvilágítsam az átláspontot, melyet némely kérdéssel szemben elfoglaltam. (Halljuk!)

De amidőn így számot önöknek adni kívánok a multól, ne méltóztassanak szerénytelenségnek venni, ha kénytelen leszek azt összeköttetésbe hozni a jövő teendőivel; mert a lefolyt országgyűlés úgy a közgazdasági, mint a szociális téren kezdeményezett alkotásai közül talán egyet se fejezett be, hanem azok befejezését a következő országgyűlésre, helyesebben országgyűlésekre helyezte át. (Halljuk! Halljuk!)

A lefolyt országgyűlés működését jellemezve, azt hiszem, helyesen lehetne azt két részre osztani; az első rész a küzdelem, a gyász, az aggodalom, az eredménytelenségé. — míg másik felét a béke, a munka s az eredmény fogja emlékeztetessé tenni.

Alig ért véget a képviselők választása, mely eddig soha nem tapasztalt magas hullámokat vetett, a gyűlölködésnek oly iszonyu fergege támadt a parlamentben, zugott végig a társadalom minden rétegén, hogy aggodalommal néztek a nemzet jövője elé mind azok, akik féltékenyen őrzik a magyar alkotmányt, a társadalom békéjét. E vihar közepette villámcsapásként érte a nemzetet védangyalának, forrón szeretett királynéknak, a legnemesebb és legtekélyesebb nőnek és anyának, a koronásfők legfelségesebb alakjának orgyilkos kéz okozta elvesztése. A nemzet háláját és kegyeletét a törvényhozás az 1898. XXX-ik t. c-ben örökítette meg, de felejtethetetlen emléke, igaz szeretete és tisztelete oda van vésvé kitorolhatatlanul minden magyar szívbe.

A pártgyűlölet mélységét mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy a megrendítő tragédia se hozta közelebb egymáshoz a szíveket; de alig hogy leteltek a gyász napjai, ujult erővel tört ki a vihar s tombolt mindaddig, míg a kormány, illetve annak elnöke helyéről el nem távozott.

Sokkal rövidebb idő folyt le ez események óta, mintsem hogy helyes, elfogultságtól mentes ítélet lenne hozható egyesek és pártok működése felett. Meg fogja ezt tenni a jövő történetírója, s a történelem — mely ritkán szokott igazságtalan, elfogult bírót lenni — érdemök szerint fogja mértetni az igazakat, sujtani a hamisakat.

(Több érdekes politikai megjegyzést tévén még szónok, azután áttért az általános szociális kérdésekre.)

Munkáviszonyok.

A munkálkodó országgyűlés tevékenységét igen nagy részben vették igénybe azon törvényhozási intézkedések, melyeknek célja a szociális bajoknak, általában az anyagi és gazdasági helyzetnek lehető javítása. Előbbiek közé sorozom azt a törvényt, mely szabályozza a munkaadók és munkások közötti viszonyt, továbbá a gazdasági munkásokról, a munkás pénztárakról, az erdőmunkásokról, a dohánytermelők és dohánykertészekről, a hitelszövetkezetek létesítéséről intézkedő törvényeket, melyek hivatnak az Európá-szerte régóta megindult, de nálunk inkább csak az utóbbi években és egy speciális alakjában mutatkozó szociális mozgalmat lehetőképp lecsendesíteni, az elégedetlenek bajait orvosolni, anyagi és gazdasági helyzetüket elviselhetővé tenni, sőt javítani. Utóbbiak a közgazdasági helyzetet függnek össze, melynek általános kedvezőtlen volta

Toroczko felől Kemény Farkas br. honvédei, Abrudbánya felől Zarziczky lengyel legiója, Gyalu és Bánfi-Hunyadtól a marosvásárhelyi önkéntesek nyomultak előre.

Janku és mócai körül voltak véve.

Fenn a Sturna tetején egy század honvéd pihent. A jó fiuk ember feletti erővel mászták meg a sziklafalat, hogy Janku táborát kikémleljék. A hős hadsereget félelem fogta el. Kozma ur, főhadnagy valamelyik határőri ezredből, épp abban a kellemes élvezetben részesült, hogy juhpörkölt párolgott az orra előtt, a rőzséből őszszetáskolt konyhóban, mikor a fővezér rémült arccal lépett be hozzá.

— A magyar sereg a Sturnán táborozik! Mit tegyünk?

— Megesszük ezt a jó zsiros pörköltöt, fővezér! Őket onnan le nem verhetjük, ők onnan ide nem jöhetnek. S hogy mégis lásson valamit, kezéből letette a fakanalat, kidugta a konyhó ajtaján az orrát, majd a képe is látható lett. Gömbölyű, jól ápoltság pedig a lábak hozták kifelé.

— Szegény fiuk! Nem tudom, hogy jönnek le onnan, ha csak szárnyuk nines.

— De én levágni, elfogni akarom az egészet, hogy hirmondó se maradjon belőlük — szól, harsi tüzellel Dácia leendő királya.

— Hát aztán hogy szállasz le innen? Hagyj békét nekik, ők sem bánthatnak minket. Lásd, ez a miénk a legszebb hadjárat!

Kozma ur egész lelki nyugalommal visszament, hogy kikanalazza a pörköltöt.

Janku ismerte a havasok minden zugát. Abrud felé néhány konyhó állott, régebben csendes kedélyű favágók tanyája, tovább

mondhatnám az egész világot foglalkoztatja. Nálunk érezhetőbbé, fokozottabbá teszi az ebből származó bajt, hogy tisztán nyerstermelő ország vagyunk, — hogy minden tőke nélkül igyekeztünk önrendelkezésünk harminc éve alatt századok mulasztásait pótolni, s hogy közgazdasági viszonyunk Ausztriával megoldatlan. (Ugyvan!)

Ezeknek szanálása, kedvező megoldás felé vitele kormánytól, törvényhozástól nagy munkát követelt s fog még hosszú ideig igénybe venni.

Nemzetközi szerződések.

Az új kormánynak, amint helyét elfoglalta, azonnal foglalkoznia kellett, a Magyarország és Ausztria közötti kereskedelmi viszonyról s a pénzügyi törvényről, miután úgy a vám és kereskedelmi szerződés, mint a közös bankra és a közvetett adókra vonatkozó törvények hatálya az 1898 év végéig volt csupán meghoszabítva. Az eredmény az volt, hogy a törvényhozás az előbbi kormány és az osztrák kormány között létrejött megállapodásokat, melyek a vám és kereskedelmi szerződésre, a bankra és a közvetett adókra vonatkoznak s melyek egyik előnyös intézkedése az átutalási eljárás, mely által megszűnt Magyarországnak a közvetett adóknál folytonosan s envedett megkárosulása; mondom ezeket a megállapodásokat a törvényhozás az Ausztriával való viszonyosság feltétele alatt és tartamára fogadta el, ujabban is kimondván az 1899 XXX-ik t. c-ben, hogy Magyarország, mint a fejedelem többi országtól jogilag külön álló ország, saját felelős kormánya és törvény hozása útján intézkedhetik és kereskedelmi ügyeit külön vámvonalak felállításával önállóan szabályozhatja. (Helyeslés!)

Ez az 1899. XXX. t. c. reánk nézve különös fontossággal bír; mert ez által képesek leszünk esetleg érdekeinket megvédelmezni, ha nem fogunk Ausztriával előnyös vám és kereskedelmi szerződést köthetni, (Ugy van! Ugy van! Halljuk!) miután a törvény kimondja, hogy a lejáratú idővel nem bíró kereskedelmi egyezményeket a szerződők bármelyik tagjának kívánatára felmondhatók, — hogy a lejáratú kereskedelmi szerződések megújítása előtt autonóm vámtarifák készítenők, — végül hogy a kormány a kereskedelmi ügyekben önállóan intézkedhetik azon esetre, ha a viszonyosság megszűnik, vagy egy önálló vámtarifára létre nem jön.

Ez új vámtarifák s a kötéendő kereskedelmi szerződések előmunkálatai a nyár folyamán megkezdődtek s foglalkoztatni fogják majdan az újonnan összehívandó országgyűlést.

Gazdasági kiegyezés.

Én nem veszem el a reményt, hogy kormányunk bölcseségének és erélyének sikerülni fog oly megegyezést létesíteni Ausztriával és oly kereskedelmi szerződésekre lépni a külföldi államokkal, melyek Magyarország érdekeit megvédik és előmozdítják. És jóllehet e kérdés nem aktuális, miután kezünk Ausztriával szemben 1907-ig meg vannak kötve, mégis szükségesnek látom már most kijelenteni, hogy bár nem kicsinylem azon tekintélyt, melyet a nagyhatalmi állás ad; hogy bár ismerem és számításba veszem azt a hasznót, melyet a nyers termények piaca nyújt; hogy bár jól felhasználhatónak tartanám azt az időt, mely alatt zsenge iparunk saját tőkénkiből, saját munkás kezünk igénybevételével megerősödhetnék; mégis — bizva e fiatal nemzet erejében, mely

északra egy hegyszakadékban valaha egy fűrészmalom volt. Amott a nagyságos Laureaniu, itt a ngos és főtisztelendő Prodán táborozott. A pataknak, mely régebben azt a malmot hajtotta, eredete fenn volt a magasban, közel a Laureaniu főhadiszállásához. Leszállani vagy felmászni a Janku táborhelyéhez, csak ezen a medren lehetett. Ezt a medret el kellett zárni, ezt a folyást csak Janku tömehette be. Oda parancsolta a teméntelen népet, s néhány óra múlva a nagy kövekkel elzárt patak a fensiek egy részét elárastotta ugyan, de a száraz mederben a rumuny tábor megkezdte a leszállást.

A honvédparancsnok, egy öreg százados, összevont szemöldökkel nézte az ellenség mozdulatait. A jókedvű főhadnagy évődött vele:

— Látod öregem, mit csinálnak a mócok?

— Azt is tudom mit akarnak... Fiuk! a célt elértük, megyünk vissza.

A borzasztó meredeken, vizmosások, szirtetek között, fegyverekre támaszkodva, örvényeket szökelve át, már lenn a völgyben volt a kis bátor csapat, mikor vad ordítással 8—10 ezernyi oláh fogta őket körül.

— Ma jó napunk lesz öregem, dévajkodott a fiatal főhadnagy.

— Négyezőget képezz! Lőjj! — felelt rá röviden a százados.

A dörrenésre halomra hullottak a román testvérek. Az ellenség egy percére megdöbbenve állott meg. Nem sokáig tartott. A haldoklók kiáltása, nyögése, még bőszerűbbé tette a vad ellenséget.

— Kedvem volna egy kis birkozásra. Nem lenne-e neked is egészségedre. Az emésztést nem mozdítaná-e elő egy kis tornázás?

Folytatás az I. mellékleten.

képes lesz az átmenettel járó bajokat idővel kiheverni — kész vagyok felelősségem teljes érte-
tében szakadást idézni elő közgazdasági téren
abban a pillanatban, midőn konstatálható, hogy
gazdasági kiegyezés az eddiginél kedvezőbb
alakban nem létesíthető. (Hosszantartó éljen-
zés és tetszés) hogy a kiegyezés újabb áldozatokat
kiván ettől a nemzetől, mely teljesítés képességé-
nek legszélső határáig eljutott, (Igaz! Ugy van!)

A Tokaj-Hegyalja érdeke.

Továbbá az Olasz és Németországgal kö-
tendő szerződést illetőleg kijelentem már most,
hogy habár ismerem azokat az előnyöket, melyeket
az egyesült erő nyújt, melyek a béke áldásaiból
fakadnak: ezek távolról se állanak arányban avval
az anyagi kárral, melyet az olasz borok beözönlése
által szenvedünk s melyet az új német vámtarifa
folytán szenvednénk (Ugy van! Ugy van!) Éppen
ezért, se az Olaszországgal kötendő szerződés
nem fogadható el a behozatali vám tetemes tele-
melése nélkül, (Éljen! Éljen!) se a Németországgal
kötendő szerződés nem fogadható el a tervezett
beviteli vámok tetemes leszállítása nélkül (Éljen!
Éljen!) mert Magyarország régen kinőt már azok-
ból gyermekcipőkből, mikor a politikai szövetséget
még a közgazdasági téren is kénytelen volt egy-
oldalulag busásan megpótolni. (Éljen! Éljen!)

A kormány alkotásai.

Mielőtt magával a közgazdasági helyzettel s
nehány aktuális kérdéssel foglalkoznánk, legyen
szabad — az idő követelte rövidséggel — (Halljuk!
Halljuk!) megérteni néhány alkotást, melyet a
törvényhozás a honvédelem, az igazságszolgáltatás,
közgazgatás, állategészségügy, humanizmus terén
létesített s két intézkedést, melyet a képviselőház
összeállítását illetőleg tett. (Halljuk! Halljuk!)

Magyar katonai érdeke.

Szándékosan emlékezem meg az alkotások
között első helyen azokról, melyeket a törvény-
hozás a katonai nevelés terén létesített; mert
hogy mit jelent Magyarországon a magyar tiszt-
képző intézetek felállítása, a felsőbb katonai
intézet kibővítése (Lelkes éljenzés!) s ennek
tolyománnyaként a véderőnek nagyszámu magyar
tiszttel leendő ellátása: azt itt magyar hazafiak
előtt bővebben fejtegetni nem vélem szükséges-
nek. (Éljenzés és tetszés.)

(Igazságügyi, közgazgatási tevékenységekről
szólva most áttér szónok a részletesebb kereske-
delmi és ipari kérdésekre.)

Kereskedők és iparosok védelme.

Az idegen gyárosok, kereskedők ügynökei-
nek működése valóságos veszedelmévé vált a vi-
déknek; mert míg a reális részletkereskedés és
iparnak óriási kárt okozott, a jóhiszemű becsületes
vidéki népet is valósággal kifosztották (Ugy van!
Ugy van!) Ezért hatásában megbecsülhet-
etlen lesz a megrendelések gyűjtését korlátozó és
szabályozó törvény arra az esetre, ha kijátszását
vállvetve, éber figyelemmel kísérjük és irgalmat-
lanul büntetjük. (Zajos éljenzés, tetszés.)

(Ezekután állattenyésztési tevékenységről, az
állatorvosi köztevékenység hasznát előmozdító
törvényről, a gyermekmenedékhelyek ügyében tett

— Fegyvertusa ennyi néppel szemben?!
Nem. Fiuk, adjatok egy puskát — szóit a kapi-
tány és célzott.

— Ördögbe! Jankut akartam és a társát
találtam. No de az sem iszik több magyar vért.
Az a másik Laureániu volt.

Most Janku maga állott serege élére. Meg-
kezdődött az iszonyu vérontás. Százával hull-
lott az ellenség, a honvédek közül is, bár őket
az erdő sűrű fája védelmezték. Már tizen lettek
harcéptelenné, de a megsebzett, valamelyik fá-
hoz támaszkodva, lött utolsó csepp véreig.

A kapitány felragadta egy elesett honvéd
fegyverét s célzott:

— Most nem hibáztam el, szólt moso-
lyogva, a mikor látta, hogy Janku hátratántoro-
dott. A karját érte a golyó s a tömeg a vezér
vérét látva, megrémülve hátrált, a midőn két
oldalról a támadók, Prodan és Axintye legvérs-
szomjasabb népe, mintegy 10 ezer oláh harci
üvöltése hangzott fel. Új tömegek közeledtek
félelmetes sebességgel.

— Jelentem alásan, százados ur, ma mind-
nyáján az örökkévalóságban vacsorálunk! — szólt
a vidám főhadnagy.

— Igazad van. Innen nincs más menekvés,
mint a halál. Fiuk löjjetek ki az utolsó töltényt!
Éljen a haza, éljen a szabadság!

A főhadnagy is célzott Axintyére.
A honvédek is löttek, talált mindenik golyó,
halomra hullott az ellenség. Az imént diadalitta-
san ordító tömeg megzavarodott, meghátrált, de
a másik percben feltartóztatlanul göm-
bolygott előre.

E percben, mintha a földből tünt volna elő,
egy ifju állott elejükbe, közönséges oláh ruhában.
— E vérontás hasztalan. Önök elvérzenek.
De önökre szükség van a hazának. Jöjjenek

humanitárius kormányműködéséről szólva áttért
egyik legaktuálisabb törvényünkre, a kúriai bírás-
kodásról szólóra.)

Kúriai bíraskodás.

Kétségen kívül a korszellem hozza magával
s attól se a szabad Amerika vagy Franciaország
se az alkotmányosság mintaképeül szolgáló An-
glia megmenekülni nem képes, hogy a választá-
sok, érintsék azok az államföket vagy a törvény-
hozás választott tagjait, évről-évre nagyobb erőfe-
szítéssel, költségekkel, terrorizmussal vannak ösze-
köve s minden lépés vagy mulasztás, mely e
téren történik, pártszempontból lesz elbíráva. E
bajok nálunk is fokozatosan emelkedtek, míg
végre, a legutolsó választás benyomása, alatt a
törvényhozás ideiglenesen a kúriára ruházta a
képviselő választások feletti bíraskodás jogát. (Él-
jenzés) Reméllem, hogy ez a törvény, mely most
fogja hatását első alkalommal éreztetni, el fogja
érni célját s a választó polgárok anyagi és er-
kölcsei presziótól mentesen fogják leadhatni szava-
zataikat. (Lelkes éljenzés és tetszés.)

Az összeférhetlenségről.

A lázas érdeklődés, melylyel parlament és
közvélemény kísérte a képviselők összeférhet-
lenségéről szóló törvény előkészítését és tárgya-
lását, legjobban igazolja annak szükségesség voltát.
S míg a nagy többség a meglevő régi törvényt
precízebbé, végrehajtásra alkalmasabbá tenni és
szigoruan végrehajtani kívánta: addig voltak sokan,
s ezek között közéletünk számos kiváló alakja,
kik valóságos nemzeti szerencsétlenséget láttak
abban, ha a törvény szigorú végrehajtásával parla-
mentünk jelesei közül sokan, kik nincsenek füg-
getlen anyagi helyzetben, kénytelenek lesznek vagy
képviselői állásukról leköszönni, vagy közgazda-
sági tevékenységükkel felhagyni. S így bármelyik
térről fognak visszavonulni, pótolhatatlan vesztésé-
get fog szenvedni a közérdek ebben a kis államban,
mely különben is oly szegény igazi tehetsé-
gekben. Én ezeket az aggodalmat nem osztottam
s nem osztom. (Ugy van! Ugy van!) Az én
felfogásom mindig az volt, s e szabályt első helyen
magamra nézve alkalmaztam, hogy főképp a mi
speciális viszonyaink között a képviselői állás és
a közgazdasági tevékenység inkompatibilis; mert
könnyen veszélyeztetni a képviselő függetlenségét
s így azt kívántam, hogy a képviselői állás tiszt-
tittassék meg (éljenzés és tetszés) ettől az évről
évre nagyobb mennyiségben rá tapadó szennyől.
(Ugy van! Ugy van!) Szívesen járultam tehát
hozzá és működtem közre az idevonatkozó tör-
vény részletesebbé, szigorúbbá, mentől világosabbá
s a kijátszásra mentől alkalmatlanabbá tételéhez.
Erős meggyőződés, hogy ez az a törvény, ha
szigoruan, lelkiismeretesen végrehajtatik, sokban
emelni fogja a képviselői állás presztizsét (Ugy van!)
s a parlament nivóját és függetlenségét, anélkül,
hogy közgazdasági téren nagyobb kárt okozna
nehány jelesebb férfiú netaláni való visszavonulása.

Megemlékezés Szilágyiról.

Fájdalom, hogy e törvény (1901. XXIV.) ha-
tását nem érthette meg az a férfiú, ki létrehozásának
egyik főtényezője volt, ki ezzel zengte el hattyu-

utánam. Én megmentem.

— Ki ön? — kérde a százados gyanakvóan.
— Egy ember, egy oláh, a kinek hivatása
helyrehozni, levezekelni azt, a mit az oláh vét
a haza és a magyar ellen.

— A „hegyi szabadító“ — kiáltották a honvé-
dek s remény szállott lelkükbe.

— Fiuk így is, úgy is veszve vagyunk!
Menjünk, szólt a százados.

A titokzatos ifju jól ismerte az ősvadont.
Mély hegyszakadékokon át eltűntek az üldözők
elől. Most egy szirt öble tárult eleükbe, s be-
mentek a föld mélyébe. A vezető zekéje zseb-
ből kivett egy darab szurokba mártott fenyőrutad,
meggyújtotta s világított előttük. Csak egymás-
után haladhattak, de pár órai szorongással és
küzelemmel teljes mars után a szabadba értek.

A leszálló nap utolsó sugarai aranyozták
meg a béceek orrait.

A vezető megszólalt:
— Itt közelben nincs ellenség. Amott a
távolban a magyar tábor. Isten önkkel! Elhul-
lott bajtársaikat majd eltemetem én.

A honvédek körülvették, hogy forró kéz-
szorítással köszönjék meg életök megmentését.
Az öreg százados keblére ölelte:

— Ki ön nemeslelkű barátunk? Sokat hal-
lottunk önről. Ön oláh és mégis a magyarok
barátja. Ön már többször az eltévedt, vagy vészbe
jutott honvédek életét megmentette. A hol nagy
a veszedelem, ott van mindenütt. Mint a béke
angyala jelenik meg a vérontás helyein s nem
egyszer akadályozta már meg a magyar csalá-
dok kirablását, megöletését. Ismerjük, áldják
százan, ezren és nem tudják ki ön. Mondja meg
névét! Ön méltó a nemzet haláljára, s nemzetem
nem volt hálátlan soha. A magyar kormány
és nemzet nevében kérdelem ki ön?

dalát s kinek eltávozása Magyarország válságos
helyzetében pótolhatatlan, főleg tudva azt, hogy
óriási tudását, erejét, energiáját teljes mértékben
kivánta ezentúl a közgazdasági helyzet rendezésé-
nek szentelni.

(A bajok orvoslására vonatkozóan, melyet
nagyobbrészt a vállalati kedv hiánya és a pénz-
telenség okoz, jónak látja szónok az államhá-
tartás körül követendő takarékosagot, az adórend-
szer igazságos és méltányos alkalmazását.) De
ugymond:

A jövő közgazdasági politikája.

Nekünk radikálisabb orvosszerek kellene,
hogy mélyebben fekvő bajaink gyógyíthatók legye-
nek Nekünk az eddiginél sokkal nagyobb szabású
közgazdasági politikára van szükségünk; ebben
pedig az első lépés — a mint előbb említettem
— előnyösebb kereskedelmi szerződések kötése,
közgazdasági viszonyunknak Ausztriával mielőbbi
rendezése és önálló hazai ipar létesítése.

A két előbbi, hiszem, úgy fog megoldatni
a mint azt az ország jól felfogott érdeke kívánja;
de ez utóbbi létrehozásához erősebben kell
hozzálátunk annál is inkább, mert ez két irányban
fog javítólag hatni. Egyik irányban az által, hogy
iparcikkeink itthoni előállítását által millióra menő
munkás kéz fog nyerni jutalmazó munkát és fogja
megtakarítani munkájának gyümölcsseit, — má-
sik irányban, hogy ezáltal mezőgazdasági termé-
nyeink fogyasztóinak száma sokkal nagyobb lesz.
(Helyeslés.)

Csak hogy ipar létesítéséhez két faktor kell, mely
nálunk csekély mértékben van még ez idő sze-
rint: egyik a szükséges tőke, másik az intelligens
munkás.

Pedig ez nálunk részben lehetővé válnék az
által, ha az állam, testületek, magánosok kezé-
ben levő, nagy terjedelmű s mondhatnám több-
nyire keveset jövedelmező, részben lekötött föld-
birtokok egy része — az illetőkhözjárulásával
— felaprózva értékesítettén, az ebből befolyó
tőke, gyárak, ipartelepek létesítésére fordítat-
nák, mint Angliában, Csehországban, hol gyak-
ran ipartelepek, gyárak képezik az egyes hitbizo-
mányok legértékesebb részét.

E konverzió által, amellet, hogy a föld-
birtokos tőkéje biztosságban maradna, sőt ma-
gasabb kamatot hozna, visszatérhető és visszahöz-
ható lenne népünk, mert kielégítést nyerne föld-
szomja, biztosítva lenne megélhetése, — s létesít-
hetnénk jó részt saját erőnkéből egy hatalmas ipart,
melynek termékei részben fedeznék szükséglete-
inket, a befektetett tőke kamatai pedig közöttünk
maradna. (Helyeslés.)

Ipari és kereskedelmi pálya.

A másik ilyen faktor az intelligens mun-
kás. Ha ugyanis érintkezünk gyárosainkkal, meg-
ismerkedünk gyáraik beléletével, azt fogjuk tapaszt-
alni, nem képesek elegendő intelligens magyar
munkást, magyar munkavezetőt kapni. E faktor
megszerzését az teszi nehézzé, hogy itt egy
tradicót kell előbb leküzdenünk. (Ugy van!
Ugy van!) Nálunk a társadalmi felfogás az, hogy
iparos, kereskedő, kézműves, sokkal alárendeltebb
állást foglal el, mint a tudományos pályán ha-

— Hogy ki vagyok — felelt szomoruan a
vezető, — minek tudni azt. Rangot, kikitüntetést
nem várok, nem fogadok el. Egy szerencsétlen-
nek, a kiben nem bízott a magyar, a kit apja és népe
kiátkozott, jobb így teljesíteni, a mit magára
vett s maradni örökre ismeretlenül...

Néma esend követte e szavakat. Sehöl
egy élő lény, csak néhány lépésre egy fenyő
árnyában állott egy szép oláh leány s oda ki-
áltott:

— Waducz Juon! Itt vagyok, megleltelek!
E percben, mielőtt a honvédek az ámulat-
ból felocsudtak volna, egy lövés és Waducz
János vérezve omlott össze, de ajkai mosoly-
lyal suttagák:

— Még a halál is édes tőled — Albini
Flóra!

A honvédek a nőhöz rohantak, de mielőtt
megragadhatták volna, a másik golyó a szép
mellet furta át.

— Megbosszultam nemzetemet — szólt és
ajkain elhalt a szó.

A főhadnagy és a kapitány oda borultak
a haldokló szabadítóra, a kinek arca egészen
átszellemült s csak ennyit mondhatott:

— Ugy-e, hogy önök s minden magyar
el fogja hinni, hogy hazáját és a magyart iga-
zán szerette a szegény oláh diák?!

* * *

Szegény Waducz! Már tán senkisé is em-
lékezik reá!

Valjon lesz-e idő, a mikor a testvériesült
magyar és román nem a lázítóknak, hanem
együtt emelnek oszlopot a béke apostolának a —
szegény „oláh diák“-nak?!

ladó, — s ezért minden szüle, még önmegérőltetésével is, a tudományos pályára vezeti gyermekét, nem törődve az e téren régóta érezhető, és naponként fokozódó túltöltöttséggel, (Helyeslés és tetszés) s többnyire csak azokból lesznek nem iparosok, kézművesek, kik a tudományos pályán a minimumot még segítséggel sem képesek elérni, vagy nincsenek abban az anyagi helyzetben, hogy a sok kiadást, hosszas várakozást igénylő tudományos pályán haladhassanak. Ezt a speciális magyar felfogást kell előbb leküzdenünk (Ugy van!) kiirtanunk és átéreznünk azt, hogy az iparos, kereskedő, kézműves képezi a nemzet gerincét (Helyes! Ugy van!) mert az dolgozza fel a nyers termékeket, az állít elő új értékeket. (Helyeslés és tetszés.) Csak ha vérünkbe megy át ez a meggyőződés, akkor fogunk nevelhetni elegendő számu intelligens magyar iparost s ekkor fogjuk fellendíthetni a magyar ipart (Zajos éljenzés) és pedig a fejlettség oly fokára, melylyel méltó helyet fogunk elfoglalni a világversenyben, amint azt elfoglaltuk a párisi világkiállítás alkalmával, hol először jelentünk meg a világ előtt teljes önállóságunkban. (Hosszan tartó éljenzés és tetszés.)

Agrárizmus és merkantilizmus.

Az előbb elmondottakból látszik, hogy mily szoros összeköttetésben áll a nyers termékeket produkáló magyar gazda érdeke, a terményeket értékesítő kereskedőnek s a nyersterményeket feldolgozó iparosnak érdekeivel. És mégis megdöbbenéssel tapasztaljuk, hogy a két irány képviselői napról-napra jobban távolodnak el egymástól, igyekezve mindenik a kormány hatalmát megnyerni saját céljai előmozdítására. Céljokat azonban se az egyik, se a másik irány képviselői elérni nem fogják. A kormány tudatában van annak, hogy *első és legsürgűsebb feladata az ország anyagi érdekeinek előmozdítása s hogy ez a cél nem az egyes irányok egyoldalúsága vagy egyoldalú támogatása, hanem a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem érdekeinek összhangzatos fejlesztése által érhető el.* (Lelkes éljenzés) Ezt az álláspontot a kormány elnöke abban a programjában, melylyel helyét elfoglalta, megjelölte határozottan, a mely program nem agrárius s nem merkantilista, vagy ha úgy tetszik, mind a kettő, de nemesebb értelemben. (Tetszés és éljenzés) ezt a programot a kormány harmadfél évi működése alatt minden pontjában hűségesen beváltotta oly igazságossággal, hogy, míg a mezőgazdaság érdekében egyetlen kormány se tett annyit, mint a jelenlegi: addig a legerélyesebb akciót fejtette ki az iparfejlesztés terén s a legmelegebb támogatásban részesíti azt a társadalmi tevékenységet, mely a hazai iparpártolás terén megindult.

A mezőgazdaság érdekeinek támogatása tehát a kormány és pártjának programjával nemcsak nem ellenkezik, de annak egyik kiváló részét képezi — és én magam részéről nemzeti szerencsétlenségnek tartanám, ha e célból s e jelszó alatt új politikai párt alakították, vagy a képviselőház, mint a társadalom — mely így is jóformán szét van tagolva — a politikai érdekképviselet alapján még több részre szakították. (Élénk helyeslés és tetszés.)

(A tisztviselők helyzetének méltányos megjavítását szükségesnek vélvén erre vonatkozó fejtegetését e szavakkal fejezi be:)

A tisztviselők helyzete.

Meggyőződésem, hogy a fizetések a közép és alsó fokozatokban általában elégtelenek és hogy a segítségek gyorsan kell történnie. Ezért tehát nem tartom elégségesnek, hogy az itt felmerülő szükséglet abból az összegből fedeztessék, amely az állások redukciója folytán felmarad, hanem gondoskodnia kell a kormánynak a javítás fedezetéről addig is, míg a redukció fokozatosan megtörténhetik. (Helyeslés.)

A szabadelvű párt.

Mielőtt beszédem befejezéséhez érnék, meg kell emlékezni a pártól, a melyhez tartozni szerencsém van, annak jelen helyzetéről, jövő kilátásairól s a kebeléből alakult kormányról.

Az egyesülés pillanatától kezdve sokan, leginkább a párt kötelékén kívül állók, aggodalommal gondoltak arra a befolyásra, melyet a párt új tagjai reakcionárius és agrárius irányban fognak gyakorolni a szabadelvű párt és kormányra, és hogy az eltérő nézetek meg fogják bontani a párt egységét, megbénítják erejét. Hát se az egyik, se a másik aggodalom nem vált valóra. Igaz, hogy egyes részletkérdésekben a párt egyes tagjainak nézete eltérő; de az világszerre elérhetően volt és elérhetően lesz, hogy egy politikai pártnak minden tagja, minden kérdésben egyetértsen. (Ugy van! Helyeslés.) Teljesen elégséges, ha a párt tagjai a főbb elvekre és a belpolitikai kérdésekre nézve egymással s a kebeléből alakult kormányval egy nézetet vannak. Már pedig az bizonyos, hogy a szabadelvű párt tagjai egy belpolitikai, mint a külpolitikai kérdések tekintetében egymással s a kormánnyal egyetértnek; az is kétségtelen, hogy a kormánynak minden intézkedését liberális felfogás jellemzi s e téren a párt tagjai részéről a legodaadóbb támogatást élvezi. A mely felfogással, ha a hangulatból ítélni lehet, az általános közvé-

lemény is egyetért s dogmájává téve, hogy szabadelvű irány s magyar állami és nemzeti politika ikertestvérek, s az új választási rend adta függetlenségét arra fogja felhasználni, hogy az igazi liberálismust vezesse diadalra minden vonalon (Hosszan tartó lelkes éljenzés és tetszés) visszakergetve sötét oduikba reakció lovagjait bárminő páncélban (Helyeslés) bármily tetszetős jelszavak alatt lépjenek is ki a küzdőtérre. (Zajos, kitörő, lelkes éljenzés, helyeslés és tetszés)

Ezeket a liberális elveket vallottam és követtem én is, mivel ez felel meg az én meggyőződésemnek s mivel a liberális párt s ennek elvei alapján működő kormány támogatására fogadtam el a megbízást, melyet soha másra nem használtam mint hazám, kerületem s mindazok önzetlen, buzgó támogatására a kik politika, felekezeti, rangkülönbség nélkül hozzám fordultak s a mely megbízó levelet most a maga érintetlen tisztaságában *hálatalt* szívvel rendelkezésükre visszabocsajtom. (Hosszan tartó lelkes éljenzés, általános tetszés)

Beszámoló után két üdvözlő sürgönyt megnesztettek; az egyiket Széll Kálmán kormányelnökhez, a másikat Podmaniczky Frigyes báróhoz, mint az országos szabadelvű párt elnökéhez Budapestre.

Ezekre a sürgönyökre érkezett válaszok:

Miklós István pártelnök urnak.

Sátoralja-Ujhely.

Budapest, szept. 19. estvel 7 ó. 35 p.

Meleg hangu üdvözlőükért fogadják mély köszönetemet. Működéseimhez fűzött reményüket igyekszem valóra váltani; de nehéz feladataim megoldásához az önök szives támogatását is kérem. Ennek biztos reményében küldöm legszivesebb vizontüdvözlőmet.

Széll.

Miklós István urnak, a Dókus-párt végrehajtó bizottsági elnökének.

Sátoralja-Ujhely.

Hazafias üdvözlőük szívélyes viszonzása mellett, nagy örömmel vesszük tudomásul, hogy elvtársaink egyakaratu lelkesedéssel ismét Dókus Ernőt, pártunknak e tevékeny, mindig megbízható és nagyérdemű tagját jelölték.

Podmaniczky pártelnök.

A beszámoló befejezése után az intelligens választópolgárság Dókus Ernő tiszteletére fényesen sikerült bankettet rendezett az erre a célra átengedett és átalakított színházban és a mellette levő étkezőteremben d. u. 1 órakor.

Kétszáznál jóval többen vettek részt ezen a kedves alkalmon, közöttük Ujhely város és vidéke vezetőférfiainak, előkelőségének és polgárságának színe-java, számosan hölgyek is, kik a páholyokból szemlélték ezt az első „önköltséges” választási lakomát.

Harsány éljenzés zúgott fel, mikor Dókus Ernő a terembe lépett és Miklós István pártértekezleti elnök és Meczner Gyula nagybirtokos között helyet foglalt.

A harmadik fogásnál Miklós emelkedett szólásra és lelkes felköszöntőben éltette Dókus Ernőt, szép szavakkal méltatván érdemeit, a miket kerülete érdekeinek felkarolásával szerzett, a mik nagy népszerűségének legtermészetesebb alapját képezik és épp azért, mert maradó alkotáshoz, intézményekhez lüződnek, elévülhetetlen érdemek is maradnak. — Most Dókus Ernő, mint az igazi szabadelvűségnek tántoríthatatlan híve, emelkedett fel és mondott lendületes szép beszédet, éltetvén a választókerület közönségét. Meczner Gyula, a Vaskorona-rend lovagja, a közszeretben élő Dókus-családért és annak legifjabb sarjáért mondott nagy tetszéssel fogadott pohárköszöntőt, — a mit Dókus Gyula, mint a család legidősebbje, köszönt meg. Majd ismét Dókus Ernő emelkedett szólásra és szép szavakban a páholyokat ékesítő hölgyeket köszöntötte f. l. — *Kozma Gedeon*, szőlőskői ref. lelkes, szintén Dókus Ernő érdemeit méltató dikciót mondott.

A lelkes és vidám hangulatu lakomának délután 3 óra után volt vége.

Másnap, szept. 17-én, délben 20 tagból álló küldöttség kereste fel Dókus Ernőt legényei kastélyában, a hol Miklós István s. a. ujhelyi gk. esperes, mint a küldöttség szónoka, újra szép beszédben tolmácsolta a kerület szabadelvű párti választó közönségének változatlan érzelmeit, egyszerűsággal felkérte Dókus Ernőt, hogy a f. évi október hó 24-én kezdődő öt év hosszúra vállalja el ismét a kerület országos képviselőségét.

Dókus Ernő a jelöltséget elfogadván, mélyen meghatva kerületének ő iránta újra ily szépen megnyilatkozott bizalmát, programszerű kijelentéseket tartalmazó beszéddel felelt a küldöttségnek, biztosítván őket és küldőiket, hogy mint eddig volt, újabb megválasztatása esetén is törvényhozói munkásságán felül választókerületi

lete vitális érdekeinek hű szolgálata lesz egyik szem elől sohasem tévesztendő kötelessége.

D. u. érkezett vissza Sátoralja-Ujhelybe Legényből a küldöttség s a mint hire futott, hogy megbízatásában eredménnyel járt el, ki-tűzték a trikórt, mely azóta hirdeti: „urbi et orbi,” hogy:

Eljen Dókus Ernő!

A t. vármegye gyűlésterméből.

A közérdeklődés ismét igen szép számban gyűjtötte egybe a vármegye atyáit Sátoralja-Ujhelybe, az ősi terembe, f. hó 17-én, mikor a törvényhatósági bizottság a dolgok folyása szerint, első rendes közgyűlést tartotta az új főispán, Hadik Béla gróf, előlülése mellett.

Mintha egy kis parlament voltunk volna ennek a közgyűlésnek az első napján, mikor a szőnyegen forgott közdolgokhoz — a mint előbb Hadik Béla gróf főispán elparentálta a nemzet nagy halottjának, néhai való Szilágyi Dezsőnek emlékezetét — olyan sorrendben szólottak hozzá a szónokok, mint szokás szólani a parlamentben, hogy t. i. a következő szónok az előtte szólottak volt logikus és kritikai folytatása, a legutolsó pedig valamennyi előtte szólottak a rekapitulációja.

Hadik Béla gróf főispánt, a mint katonás pontossággal d. e. 10 órakor a terembe lépett, minden oldalról harsány éljenző köszöntötte.

Elnöki székét elfoglalván, a következő megnyitó beszédet mondotta:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Első sorban őszinte tisztelettel üdvözlöm Önöket, a tekintetes törvényhatósági bizottságnak itt egybegyűlt tagjait. De nemcsak őszinte tisztelettel, hanem igaz örömmel is, mert hisz azon szép cél hozott bennünket ma össze, hogy e törvényhatóságnak érdekeit együttes munkával, tehetségeinkhez képest, minél hathatósabban előmozdítsuk. (Ugy van! ugy van!) En részemről kijelentem, hogy mint egyik szerény munkás, minden tőlem telhetőt el fogok követni, hogy méltónak mutassam magamat az Önök által nekem előlegezett bizalomra és hogy — most már a cselekvésnek terén — meggyőzzem Önöket székfoglaló beszédemben tett ígéreteimnek komolyságáról. (Éljen.) Teljes mértékben biztosíthatom Önöket, hogy csakugyan eltökélt szándékom, bármilyen erőmegfeszítésembe kerüljön is, ígéreteimet az utolsó betűig a legbeesületesebben beváltani. (Hosszan tartó lelkes éljenzés.) Különben az Önök támogatásával és Önökkel együtt könnyű lesz a reám váró feladatok megoldása. Adja az Ég, hogy így legyen! Adja az Ég, hogy siker koronázza fáradozásainkat!

A szép beszédet úgy honorálta a közgyűlés, hogy lelkesen megjelenezte.

Most felemelkedett főispáni székéből Hadik Béla gróf; példájára felkeltek mindnyájan, a jelen voltak és a következő, igen hatatosan elmondott beszéddel szentelt emlékezetet a Szilágyi Dezső nevének, hírének, a nemzeti ügy szolgálatában dicsőséges életének:

És most, tekintetes Törvényhatósági Bizottság, egy mélyen lesújtó gyászbeszédet kell bejelentenem. Magyarországot nagy veszteség érte. Meghalt Szilágyi Dezső. Nagy remények, nagy várakozások dőltek vele sírba. Mert olyan férfit ragadott ki vele a kérelhetetlen halál az élek sorából, a ki minden fontosabb politikai mozzanatnál — közvetve vagy közvetlenül befolyva, — vezérszerepet vitt, kit az országnak minden válságosabb pillanatában — nagy tekintélye folytán — döntő szó illetett meg és a kinek nevéhez sok dicső alkotásnak emléke fűződik! A ki egész életén át a meggyőződésem alapuló, megalkuvást nem ismerő szabadelvűségnek tántoríthatatlan apostola volt és a kinek tiszta jelleme, óriási elméje és rendkívüli tudása előtt legelkeseredettebb ellenfelei is zászlót hajtottak. (Ugy van.) Egy magaslaton álló hatalmas tölgy volt ő, mely épen, mert a magasban állott, másnál jobban volt kitéve az idők változásainak. De büszkén dacolt szélvészszel, zivatarral, hisz tölgy volt, melyet hajlítani nem, csak törni lehet. Egy valódi lángoszlop volt, ki az önérdeteket mindenkor leküzdeni tudó, igaz honszeretetnek melegt árasztotta maga körül és a ki ragyogó tehetségének fényével bevilágított nemzetünknek jövőjébe. A halál villáma lesújtotta a tölgyet, a halálmadár szárnyasattogatásával kioltotta a lángoszlopot. És a gyásznak éjszakája borult a magyar nemzetre. Szilágyi Dezső meghalt! Lent porladozik most abban a földben, mely — a míg élt — szívének szeretetét egészen lekötve tartotta: a hazai, magyar földben. Szilágyi Dezsőt eltemettük, de alkotásainak és hatalmas egyéniségének emlékét hant el nem temetheti.

Indítványozom, hogy a tekintetes Törvényhatósági Bizottság Szilágyi Dezsőnek feledhetetlen emlékét megörökítve, legmélyebb gyászának jegyzőkönyvileg adjon kifejezést, és hozzátarto-

Folytatás a II. mellékletben.

zóihoz részvétíratot intézzen. (Helyeslés, hosszasan tartó lelkes éljenzés.)

Mély meghatottság vett erőt a hallgatóságon, de egyszersmind felhangzott az éljen is, a mi az elismerés nyilatkozata volt most az alkalmi beszéd formai szépségeért és a beszédnek szónoki nemes hévvel történt előadásáért.

E bevezetés után következett a napirend, melynek legelső tárgya volt a királyi meghívólevél. (*Formaszerűen* lapunk mai számának első oldalán közöljük. — Szerk.) A királyi levelét, melynek borítékán az ország nagy pecsétjének ostyába nyomott képe ékeskedik, s melyet őfelsége a király saját kezével irt alá, a Széll Kálmán sajátkezü ellenjegyzésével, Dókus Gyula es. és kir. kamarás főjegyző állva olvasta fel. A jelen voltak is mindnyájan állva hallgatták meg a király levelének felolvasását és igen lelkes, hosszantartó éljenzéssel feleltek rá.

A királyi levél sorainak felolvasása után következett a belügyi kir. minister ama körrendeletének felolvasása, melyben elvárja, sőt a törvény (1899: XV. t. c.) értelmében megköveteli, hogy a küszöbön levő országos képviselőválasztások előkészítésére és intézésére hivatott törvényes szervek, a maguk összességében mint egyenként is, mindent elkövetnek a választó polgárok szabad akarat nyilvánulhatóságának biztosítása és így a tiszta választásoknak törvényes eszközése érdekében. — A felolvasott ministeri körrendeletet „örömmel és lelkesedéssel” fogadta a vármegye közönsége és Wiczvándy Ödön, Meczner Gyula id., Dókus Gyula, Lácay László dr. és Hammersberg Jenő bizottsági tagok felszólalásai után — hogy t. i. a választás szabadságát és tisztaságát célzó törvény-rendelkezésekugyszintén e rendelkezések ellen tevőkre a törvényben kimért büntető határozatok minden módon és a lehető legszélesebb körben tudomására adassanak az orsz. képviselőket választó közönségnek — kiadták az alispánnak, mint a központi választmány elnökének, végrehajtás és szigorú ellenőrzés végett.

Következett a közművelődésügyi 1°-es vármegyei pótadónak megszavazása az 1902. év folyamára. A névszerint történt szavazásnak az lett az eredménye, hogy szavazott 86 bizottsági tag, mind igen-nel. A szavazás eredményének kihirdetése után Fejes István biz. tag, mint a magyar nyelvet és népnevelést Zemplén vármegyénben terjesztő egyesületnek első alelnöke, kért szót. Hálásan megköszönte a vármegye közönségének az egy akarattal hozott határozatot. A közönség érdeméül említette fel, hogy az egyesület intézményét erősíthetné és alkotó tényezőjévé fejlődhetné a nemzeti közművelődésnek. Hál' istennek — úgymond — ma már messze kiható eredményekre és alkotásokra mutathatunk. Csendes, zajtalan munkálkodásunk biztos mederben halad célja felé, mint a lassu víz, mely partot mos. Az egyesület máig már 12—14 kisdédóvó iskolát létesített és tart fenn. Az ezek révén elért hódítás, az állami hasonló iskolák szellemi eredményeivel összemérve, a közművelődésügyi statisztikában 15°-el szerepel. Azon felül 40—50 felekezeti iskolának nyújthatunk segédelmet, adhattunk jutalmakat arra érdemű tanítóknak, jutalmoknyelveket az iskolás gyermekeknek. Szándékunk még kiterjeszteni és reá fordítani figyelmünket a népkönyvtárak ügyének felkarolására és arra is, hogy zengzetes magyar nyelvünkre lefordíttassanak, még pedig ahhoz értő gondos figyelemmel, azok a népdalok is, melyeket még mindig tót és orosz nyelven vesz ajkára a nép és gyermeke. Erős hite és reménye, hogy ennek a vármegyének kulturális képe egészen más alakot fog majd magára ölteni; hogy központok képződnek, melyekből a környékre, a népre ki fog majd sugározni a magyar lélek heve, az egészséges szellemű közműveltség, annnyival is inkább, mert a népnek hő óhajta mindenütt, hogy úgy legyen. (Eljenzés!) Egyet azonban sajnosan hoz tudomásul, hogy — valóban csodálatos — az állan csak esigalépésekkel jön segítségünkre és nem siet, mint kellene, gondozásába venni és tőlünk átvenni a közművelődés mezején feltört földeket s ekként hasznára fordítani az ingyen munkának érett gyümölcseit. Ismételve köszöni és jóvendőre is kéri a magyarnyelvterjesztő egyesület számára a vármegye érdemes közönségének hathatós támogatását, — és kéri a közgyűlésen jelenlevőket, hogy ezeket az eszméket vigyék ki magukkal ebből az ősi teremből a közélet sík mezejére és ott hintegessék ezeknek az eszméknek magvait a szívekbe s ha ott megfogantak és begyökereztek: részesítsék a nemes plántát, a közművelődés ügyét, erkölcsi hathatós támogatásban. (Eljenzés.)

Hadik Béla gróf főispán elismerést indítványoz az egyesületnek buzgó munkálkodásáért, — mit is a közgyűlés helyesléssel fogadott és lelkes éljenzés közt szavazott meg.

Következett a vármegyei gondozásba és kezelésbe átvett, ezidőszerint 95,765 K. reális

értéket képviselő nagymihályi közkórháznak belgyógyászati szakaszszal történendő kiegészítése és a főorvosi lakásnak megfelelő kiépítése céljából már megszavazott 42,700 K. törlesztéses kölcsön adósságnak elfogadása és jóváhagyása. Az állandó választmány javaslatát elfogadta a közgyűlés; feljogosítván az alispánt, hogy az 50 év alatt 5.37% kvótájában 2293 K. annuitással a napi ápolási díjak többletéből törlesztendő, kölcsönátéserelés esetében 2°-es kártalanítással terhelendő adósságnak aláírassa, a kölcsönt a budapesti Magyar-Jelzálog-Hitelbanktól ez évi okt. hó 1-ével felvehesse, illetve az építkezés céljára a benyújtandó kereseti kimutatások arányában folyósíthassa.

Az esküdtbírói tagok névlajstromának igazítására hivatott felszólalási két küldöttségbe újra megválasztottak tagokul, a kik eddig voltak, és pedig az eperjesi kir. törvényszékhez, mint esküdtbírószághoz Csóke József dr., Bujanovics Béla, Ganzsagh Miklós, Mauks Árpád, Vladár Emil és Zékány József; az ujhelyihez pedig: Meczner Béla, Meczner Gyula, Szent-Györgyi Vilmos, Katinszky Geyza, Miklósy István, Thuránszky Zoltán dr., Ballagi Géza dr., Fejes István, Ferenczy Elek dr., Kincsesy Péter, Rosenthal Sándor és Kun Frigyes.

A községi és körjegyzők bunkrót szélén álló nyugdíjintézetének felkarolása még az 1899. évtől megajánlott évi 4000 K. (most már 12,000 K.) vármegyei hozzájárulás megszavazását — tekintettel a megsúlyosodott közgazdasági helyzetre, mert hiszen több mint valószínű, hogy a törvényhatósági utadó is a f. évben 6°-ról 10°-ra fog emelkedni — Engel Jakab dr. és Moskovics Ervin dr. bizottsági tagok igen alapos hozzájárulási dacára is — a remélhetően jobb évekre elodázták.

Az 1902. évi közigazgatási és gyámügyi költségvetést változtatás nélkül elfogadta és a belügyi kir. ministernek elfogadásra ajánlotta a közgyűlés.

Következett a vármegye általános állapotáról szóló alispáni jelentés, melyet nagy figyelemmel hallgatott elejétől végig, sőt hozzászólásokkal is kísért a közgyűlés. Legérdekesebb volt a jelentésnek az a része, mely a viravai gk. esperesi kerületnek hirhéd határozatát világitotta meg, hogy t. i. a esertési gk. lelkész, Chanát Irén, indítványára egy „eltévelyedett gondolkodású” többségi szavazattal a magyar nyelvet kibesülni akarta a papi gyűlések jegyzőkönyveiből mikor a hazafias szellemű (Isten nyugtassa!) indítványára a latin jegyzőkönyvi nyelv helyett elfogadott, öt év szakadatlan gyakorlata szerint már nemesak hivatalos jogot nyert, de meg is szeretett magyar nyelv helyébe a rutén nyelvet akarta adoptálni. A közgyűlés teljes megnyugvással vette tudomásul, hogy az eperjesi gk. püspök, Vályi János dr., kinek egyházmegyéjéhez tartozik a viravai esperesség is, a famózus papi gyűlési határozattal egyházfőhatósági jóváhagyását megtagadta nemesak, de egyszersmind, hogy hasonló inszinnációk ellen a viravai kerület papságának tévedését biztosítsa, Chanát Irén gk. plebános urat a papi gyűlések látogatásának kötelezettségétől felmentette. (Közbeszólások: Ez a főispán eperjesi látogatásának a következtése! Felkiáltások: éljen a püspök! éljen a főispán!!) — Megtudtuk továbbá az alispán jelentéséből, hogy a sztropkai járás inszinnációk közmunka kiszolgáltatására nyújtott 15,000 K. állami segédlem rendeltetészerűen felhasználott. — Most Molnár István, nyug. főispán biz. tag, szólalt fel. Azon kezdte, hogy a vármegyei gk. klérusnak velünk szívben, nemzeti aspirációkban egyező hazafias érületéről mondott elismerő szavakat, melyek lelkes éljenzést ébresztettek a hallgatóságban. Gratulált Hadik Béla gróf főispánnak és Vályi dr. püspöknek a szerencses tapintathoz, hogy a „viravai nyolcak” hazafiaság tekintetében aberráló irányzatának bölcse utját vágta. (Nagy éljenzés.) Foglalkozott azután hosszasan az amerikai kivándorlás okaival s oda klonkudált, hogy bármily nagy anyagi áldozatok árán is a népnek itthon való megélhetését és boldogulását kell maradandóan biztosítani. (Helyeslés.) Végezetül, sajnálkozásának adván kifejezést, hogy Mailáth József gróf biz. tag, ösmert okokból, a mai közgyűlésen jelen nem lehetett, innen a zöld asztalok mellől felelt a nemes grófnak arra a tőszájára, melyben a fehér asztalok mellett, a főispáni installáció alkalmával, idegen vármegyék illusztris képviselőinek jelenlétében, az amerikai kivándorlásért a felelősséget, egyéb okok közt, a rosz közigazgatásra háritotta. „A gróf ur — úgymond — tévedett; mert a mi tisztviselőink miatt bizony egyetlen egy lélek elvesztése sem terheli lelkiismeretünket!”

Sulyóvszky István biz. tag indítványa felelt, hogy t. i. a vármegye közönsége adjon kifejezést megbotránkozásának a viravai kerület

gk. papságának pánszláv irányzatú határozatával szemben, Hadik Béla gróf főispán expialó megegyezései után, hogy t. i. „az csak egy meggondolatlan kísérlet volt”... napirendre tért a közgyűlés.

Ezek során, az idő előrehaladván, annak kijelentésével, hogy másnap folytatva d. e. 9-kor kezdődik a tanácskozás, a közgyűlés déli 12 órakor berekesztetett és elnöki székéből éljenzések közt távozott a főispán.

Vármegyei ügyek.

Képviselői beszámoló és jelölés. Andrassy Tivadar gr., a tőke-terebesi választókerület volt országos képviselője — írja levelezőnk — f. hó 16-án hívta össze a kerület választópolgárait Gálszécsre, hogy a most záródott országgyűlés történetéről és működéséről beszámoljon.

Az igen nagy számmal egybegyűlt választópolgárok a kaszinó termeiben vártak Andrassy Tivadar grófra, ki az érte ment küldöttséggel megjelenéven, elmondotta beszámolóját.

Sajnálatos, hogy e remek, az egész közönségre nagy hatást gyakorolt beszédet gyorsíró hiányában szorul-szóra nem közölhetjük, de megpróbáljuk, hogy emlékeztetünk egyes lényesebb pontjára rámutassunk.

Elsőben is az új kormányalakulás előzményeit vázolta, rámutatva arra a szükségességre, mely ezt megteremtette. Jellemzte Széll Kálmán politikai egyéniségét. Beszélt a fuzioról, mint a mely üdvös volt a nemzetre. Előadta a mult országgyűlés törvényalkotásait. Megemlékezett az igazi szabadelvűséget ért nagy csapásról, Szilágyi Dezső haláláról, szépen jellemezvén az ő egyéni kiválóságát. Itt rátért a szabadelvűség dicsőítésére. Szébb óda erről a szabadelvűség alig hangzott még el a gálszécsi kaszinó termeiben. — A szabadelvűség megadta a nemes grófnak az alkalmat, hogy társuljon a mai társadalom politikai helyzetéről. Elitélte a jelenséget, mely a nemzetet pártokra bontja. Itt katolikusok, ott protestánsok, itt keresztények, ott zsidók, itt agráriusok, ott merkantilisták küzdenek egymás ellen, holott még úgy is nehezen állhatunk meg, ha mind kezét fogunk. Az ily állapotokat a parlamentnek kell szanalnia. Kijelentette, hogy ő a közös vámerület híve, de csak addig, míg érdekeink nem esorbittatnak.

A jövő országgyűlés feladatait a gazdasági irány fogja jellemezni. Hangsúlyozta, hogy a kiscgazdákat, a nemzet e gerincét, kell első sorban megmenteni. Egészségesnek látja azt az eszmét, melyet Horánszky vetett fel, hogy a kiscgazdáknak adósságait állami tehermentes kölcsönrel kell konvertálni. Felkarolandónak tartja Hieronymy tervét is az alföldi esatornákra nézve. A szövetséget eszméjét pártolja, de csak ha nincs felekezeti éle. A tisztviselői helyzetének javítására irányuló törekvést megszívlelendők tartja.

A beszéd minden részét zajosan helyeselte a közönség.

Ezek után a választópolgárok itéletére apellált.

A választók nevében Molnár Béla dr. volt képviselő szólott. Beszédében — melyet viharos éljenzés követett, és a mi a jeles szónoknak is szólott — újból felajánlotta a választók nevében Andrassy Tivadar grófnak a jelöltséget.

A beszámoló után mintegy 200 terítékű közébed volt a kaszinó termeiben.

Itt elsőben is Péter Mihály, gálszécsi ev. ref. lelkész, adta meg Andrassy Tivadar gr. beszédjének arra a részére, melyben a nemzet pártokra bontásáról beszélt, a csattanó feleletet. Elmondta, hogy nálunk kasztrendszer, mely az embereket előítéletek, születés, vallás szerint osztályozza, soha sem volt. Itt már 43 előtt is könnyen léphetett át az egyén egyik osztályból a másikba, ha arra szorgalmával és tehetségével rászolgált. 48 óta pedig közfelfogássá érlelődött, hogy mindenki annyit ér, tartozék külföldben bármely felekezethez vagy társadalmi osztályhoz, is a menyire méltó az ember névre, a mennyi hasznot hajt nemzete javára. Ez az emberi jogok sarkköve, ez a szabadelvűség sarktétele, ez a művelt államok haladásának a tengelye, a civilizációnak a titka. A szabadelvűség kipróbált bajnokaiért, az Andrassy-csaláért, kik már egy ezerév óta állanak a nemzeti és a szabadelvű ügy oltárai körül, mint a nemzet papjai különösen pedig Andrassy Tivadar gróftól ivott.

A viharos éljennel jutalmazott beszéd után Andrassy Tivadar gróf állott fel. Kiindult abból, hogy mint gyermek élénk fantáziával volt felruházva és ha a mezon sétált, az égen toronyosuló felhőket holmi sárkányoknak vélte s mikor látta, hogy azokból termékeny eső hullt, látta be tévedését. Így tévedt akkor is, mikor a különböző pártok egymás elleni küzdelméről úgy félt, mert imé közelről látja, hogy itt a kü-

lombözö pártok és felekezetek közt testvéries szeretet uralkodik. (Nagy éljenzés — taps.)
Polyánszky Gyula, gk. lelkész, *Andrássy* Tivadarné grófnéért ivott. — *Molnár* Béla a szabadelvűségért. — *Bessenyei*, mint függetlenség, de a ki most *Andrássy*ra szavaz, a képviselőjelöltért. — *Péter Mihály Molnár* Béla dr. ért, mint szónokért, a ki ma igazán a választók szívéből beszélt.

A központi választmány Matolai Etele alispán elnöke mellett Sátoralja-Ujhelyben f. hó 18-án d. e. 10 órakor tartott ülése alkalmával a képviselőválasztás határnapját a f. évi okt. hó 2-ára tűzte ki és megalakította a vármegye 8 választókerületébe kirendelt elnökségeket. A központi választmány megállapodása szerint: a *megyasszai kerületben*, 1275 választó mellett, elnök: *Polányi Géza*, helyettes elnök: *Kónya* András, jegyző *Jászay Zoltán*, h. jegyző *Pethő* Dániel; a *mádiban*, 1260 választó mellett, elnök: *Vitányi* Bertalan, h. elnök: *Erős* János dr., jegyző: *Kudász* Kálmán, h. jegyző: *Hubay* Kálmán; a *liszkaiban* 1788 választó mellett, elnökök: *Pekáry* Gyula és *Kincsesy* Péter. Helyettes elnökök: *Végh* Bertalan és *Zombory* Géza, jegyzők: *Fodor* Jenő, *Kolozsy* Ferenc, h. jegyzők: *Tóth* Miklós, *Nagy* Albert; a *sátoralja-ujhelyiben*, 2677 választó mellett, elnök: *Meczner* Gyula id. és *Miklós* István, helyettes elnökök: *Rosenthal* Sándor dr. és *Ehlert* Gyula, jegyzők: *Pataky* Miklós, *Spisóvszky* Imre, h. jegyzők: *Lehoczky* Ödön és *Jurcsó* Agoston; a *király-helmeczen*, 2712 választó mellett, elnökök: *Mailáth* József gróf és *Miklós* Béla, helyettes elnökök: *Farkas* Róbert dr. és *Páricsi* József, jegyzők: *Wischn* József, *Székuthy* Ede, h. jegyzők: *Galambos* Ödön, *Steinfeld* István; a *töke-terebesiben*, 3568 választó mellett, elnök: *Csöke* József dr. és *Hiszem* Kálmán, helyettes elnökök: *Novák* István dr. és *Marikovszky* Pál dr., jegyzők: *Rác* János, *Pekáry* Géza, h. jegyzők: *Benyovszky* Ernő és *Rakmányi* Jenő; a *nagymihályiban*, 4710 választó mellett, elnökök: *Czibur* Bertalan és *Baján* Imre, helyettes elnökök: *Kerékes* Pál dr. és *Fröhlich* Gyula, jegyzők: *Kolonay* Tamás, *Szoták* István, h. jegyzők: *Reuter* Rezső és *Füzesséry* Gyula; a *homonnai-ban*, 6744 választó mellett, elnökök: *Szirmay* Pál, *Kelemen* Kálmán és *Pereszlényi* István, helyettes elnökök: *Lehoczky* Endre, *Thoronszky* Elek dr. és *Réz* László, jegyzők: *Kovács* József, *Goócs* József, és *Kula* István, h. jegyzők: *Dely* Endre, *Ugray* Lajos és *Haraszthy* István.

Pártpolitikai mozgalmak. *Potoczky* Dezső, a megyasszai választó-kerület szabadelvű pártjának egyik képviselőjelöltje, f. hó 19-én, csütörtökön délután 3 órakor, tartotta programbeszédét Gesztly községeben nagy lelkesedés mellett. Utána *Szent-Iványi* Árpád, a szabadelvűpártnak erre az alkalomra Budapestről Gesztlybe leutazott alelnöke, tartott gyűjtő beszédet. A központ — a mint alkalmi tudósítónk sürgönyzi — *Potoczky* megválasztását óhajtja. Megválasztása biztosra vehető *Ss.* — *Hammersberg* Miklós, a liszkai választókerület népszerű képviselőjelöltje — írja a „Z. U.” — kerületében mindenfelé a legnagyobb lelkesedés mellett tartja programbeszédeit. Egy hét óta nagyon erősen megnövekedtek a *Hammersberg*-párt kedvező kilátásai a győzelemre. A fiatal és nagytehetségű jelöltnek tartalmas, magvas beszédei, a melyek nem féktelen tüzeléssel igyekeznek tért hódítani, hanem nyílt, egyenes határozottsággal és higgadt, de annál erősebb és őszintébb egyenességgel szerzik meg számára a népszerűséget, az ő tisztán szabadelvű, hazafias és okos tartalma politikája iránt a nemesebb érdeklődést. Ma egy hete Erdő-Bénye községeben nagyszámú közönség hallgatta lelkes tetszésnyilvánítások mellett programbeszédét. — *Ballagi* Géza dr., az o.-liszkai szabadelvűpárt orsz. gyűlési képviselőjelöltje — írja tudósítónk — f. hó 8-án Olasz-Liszka, d. u. 4 órakor Erdő-Bényén, f. hó 15-én d. e. 11 órakor Erdő-Horvátiban, d. u. 4 órakor Sárospatakon, mindenütt a helybeli és vidéki választók tomboló lelkesedése mellett tartotta programbeszédét. Ballaginak vonzó megjelenése, lelkes dörgő hangja, előadásának gazdag tartalma a parlament leendő hivatott fényes szónokát igazolják. Hallgatósága pártjához osztatlanul csatlakozik. Erdő-Horvátiban az ottani énekkar a Szózzattal és Himnussal fogadta. Iskolás lányok virágkoszorúval ajándékozták meg. — A bodrogközi választókerület nevében *Mailáth* József gróf Király-Helmecze szept. hó 25-ének d. e. 10 órájára hívta meg pártterkekezletre a végrehajtó bizottság tagjait. — A függetlenségi és 48-as párt országos központi végrehajtó bizottsága — írja tudósítónk — elhatározta, hogy a vármegyei területén lévő nyolc választókerületből négyben és pedig a megyasszai, olasz-liszka, bodrogközi és nagymihályi választókerületekben országos képviselőjelöltek állít. A megyasszai kerületben *Kovács* Gábor dr., szerencsi ügyvéd már fel is lépett, a Bodrogköz függetlenségi érzesű választói pedig *Komjáthy* Gábor Szentesen volt, most ungvári ref. lelkész mellett készülnek zászlót bontani. A liszkai kerület függetlenségi

pártja a *Matolai Etele* alispán nevével szeretné zászlóját diadalhoz vezérelni s e végből nagy küldöttséggel készül Ujhelybe, hogy a legnépszerűbb alispánt a jelöltség elfogadására felkérje és rábírija. (A nagymihályi kerület függetlenségi párti képviselőjelöltjének a nevével lapunk jelen számának zártáig nem hozta be a fuma szerkesztőségünkbe. — Szerk.) — Lapunk nyomatása közben értesülünk, hogy az ujhelyi iparosok *merkantilista* párti képviselőjelöltet keresnek maguk között s már meg is állapodtak volna egyik iparostársuk személyének kijelölésében.

Függetlenségi párti gyűlésezés. A vármegyei függetlenségi párt ma egy hete délután a „Magyar Király” vendéglő tánctermeiben, gyűlést tartott, melyen a szavazó és nem szavazó polgártársak számszerint mintegy 80–90-en vettek részt. — *Kossuth* János dr. elnök megnyitotta a gyűlést *Buzá* Barna dr. jegyző adta volt beszéde után *Buzá* Barna dr. elnök megnyitotta a gyűlést tulajdonképpen való célját, nevezetesen elhatározását és kimondását, annak, hogy a párt mely kerületekben állítson jelöltek? O a maga részéről ilyenekül a megyasszai, liszkai és az ujhelyi kerületeket hozta javaslatba. Az ujhelyi kerület tárgyalásánál, — noha elismerték, hogy zászlójukat diadalra ezuttal nem igen vihetnék, — többen mégis a *Matolai Etele* alispán jelöltsége mellett nyilatkoztak, a ki azonban legott kijelentette, hogy a jelöltséget el nem fogadja. Az ujhelyi kerület ügyében ezuttal nem is határozottak tehát, hanem a gyűlés akarata szerint több tagból álló bizottságot küldtek ki, mely bizottság működésének folytatása a ma délelőtt 10 órakor tartandó pártgyűlés, melyen végképp eldől, majd: lesz-e hát az ujhelyi kerületben is függetlenségi párti jelölt vagy sem? — A liszkai kerületre nézve *Láczay* László dr. elmondta, hogy a mostani viszonyok és helyzet nem alkalmasak arra, hogy a kerületben a párt jelöltet állítson, mindazonáltal aláírásokat gyűjtenek a szavazatok biztosítására s ha négyszáz ilyen szavazatot biztosíthatnák, akkor a függetlenségi jelölt győzelmére kilátás lehet.

Adakozás a Kossuth-szoborra. *Meczner* Béla úr a Sátoralja-Ujhelyben felállítandó *Kossuth-szobor* javára ma hoztam 50 koronát küldött, mely nemes és hazafias adakozásáért fogadja tőlem a *Kossuth-szobor* bizottság nevében is őszinte köszönetemet. Sátoralja-Ujhely, 1901. szept. 17. Hazafias tisztelettel: id. *Meczner* Gyula s. k. biz. elnök.

Lóvasár áthelyezése. A *Páczin* községe szept. 26-ára hirdetett lóvasárt a kassai 5. honvéd huszárezred parancsnoksága f. évi szeptember hó 25-én (huszonötödikén) d. u. 8 órakor fogja megtartani.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapja a „Zemplén” ez évi 37-ik számának *Tanügy* rovatában közzé tett cikkre a következőkben válaszolok.

Az esperesi kerületemhez tartozó elemi népiszkolák évről-évre vizsgálatának eredményeiről szóló jelentéseimnek megírásában engem 10 évi eszműködésem alatt semmiféle más érdek nem vezérelt, mint a pártatlan igazságos érzület és tisztá lelkiismeretem sugallata.

A mi tehát a mult iskolai évről szóló jelentésemnek *Horváthy* Gyula itteni tanító urra vonatkozó részét illeti, arra nézve megjegyzem, hogy annak megírását is sok évi saját tapasztalatom, legjobb meggyőződéseim alapján tisztá lelkiismerettel tettem, a relációmban foglalt reá vonatkozó állításomat továbbra is fentartom, abból mit sem engedek, még főtiszt. *Hornyák* Agoston plebános urnak sem, ki — mint azt elöttünk a szóban levő iskolai vizsgálat után, de ma is újra kijelentette — *csakis merő udvariasságból s az illető tanító urnak a jövőre való buzdítása céljából mondott az iskolai évről vizsgálatról dicséret nyilatkozatot.*

Szinna, 1901. évi szept. 19.

Kiváló tisztelettel:

Lehoczky Endre,
esperesi, iskolaszéki elnök.

Hírek a nagyvilágból.

A cár és a cárné, kik most Franciaországban mulatnak, ellátogattak Párisba is.

Mac Kinley, az amerikai Egyesült Szabadállamok elnöke, kiszenvedett. Anarkista merényletnek lett ő is az áldozata. Utóda az elnöki székben, a Szabadállamok alkotmányja szerint, *Roosevelt* az eddig volt alelnök lett.

Botha, a búrok fővezére, legújabbán és ismét jelentékeny diadalt aratott az angolok felett.

Ugy a jelen nyilatkozat, mint már az előbb is több oldalról veit és a jelen nyilatkozattal mindenben egyező információink erejénél fogva szóban levő sajnálatos ügy felett a „Zemplén”-ben ezennel napirendre térünk. Szerk.

Hírek az országból.

Öfelsége. a Dráva—Száva között tartott katonai nagy hadgyakorlatok befejezése után, ellátogatott Pécsre és megszemlélte ott a m. kir. honvéddadapród-iskolát.

Királyunk öfelsége és a muszka cár a jövő hó folyamán találkozni fognak.

A román trón örököse, Ferdinánd, ki a nagy hadgyakorlatok alkalmával királyunk vendége volt, visszaütazott Rómániába.

Ferdinánd bolgár fejedelem. befejezván fűrdőkúráját Pöstyénben, most tátramelléki birtokán pihen.

Egan Ede, ministeri biztos, ki Bereg- és Ung vármegyékben avval foglalatokodott, hogy a szegény rutén népnek anyagi jólétét biztosítsa és felvirágoztassa, f. hó 19-én főbe lőtte magát. Szörnyű tettének oka, mint vélik, túlfeszített szellemi munkából származott idegesség. Koporsóját igaz könyekkel szentelt meg a rutén nép, mely szerető édes atyját gyászolja az elhunytban. Béke emlékének!

Különfélék.

— **Királyi adományok.** Öfelsége a király, kabinetirodája utján és főispánunk közbenjárásával, Bányay Ferdinánd smugóczy és Dufinecz Bazil laski tanítóknak 30—30 kor. legkegyesebb adományt küldött.

— **Személyi hir.** *Fornszek* Béla az ujhelyi kir. törvényszék elnöke, hat heti szabadságidejének letelte után a mult héten hazaérkezett és átvette hivatala vezetését.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter *Szinyei* Gerzson sárospataki főiskolai tanárt a sárospataki anyagiipar-iskola elnökévé nevezte ki.

— **Az ujhelyi ág. ev. hittestvérek ünnepe.** Jeleztük már lapunkban, hogy a magyarhoni ágostai hitvallású evangélikusok „egyetemese gyámintézete” ez évi közgyűlését Sátoralja-Ujhelyben ma fogja megtartani. Ebből az alkalomból tegnap a délutáni 1 órási gyorsvoval az ág. ev. egyháznak több kitűnősége, névszerint: *Zsilinszky* Mihály vall. és közokt. ügyi miniszteri államtitkár, *Baltik* Frigyes dr. és *Zelenka* Pál püspökök, *Matterny* főesperes stb. érkeztek városunkba, kiknek tiszteletére a város főbb utcáit föllobogózták. Az illusztris vendégek fogadtatására megjelent *Hönsch* Dezső ujhelyi ág. ev. egyház felügyelő és *Korbély* Géza ág. ev. lelkész vezetése alatt az egyházközség csaknem valamennyi tagja, úgyszintén *Matolai Etele* alispán, *Dókus* Gyula esz. és kir. kamarás vármegyei főjegyző, *Székely* Elek polgármester, *Fejes* István ref. esperes lelkész, *Beregszászy* István kir. h. tanfelügyelő, *Vágó* Gyula áll. el. isk. igazgató, a tanítói kar, *Meczner* Gyula polgármester-helyettes, *Schmidt* Lajos rendőrkapitány, és szépszámu közönség. A gyorsvonat berobogása után, amint az urak kiszállottak, az ev. egyházközség nevében *Korbély* lelkész üdvözölte őket meleg és lendületes szavakkal, a mit *Baltik* püspök köszönt meg. Majd *Matolai* alispán a vármegye és *Székely* polgármester a város nevében üdvözölték rövid, de igen szives szavakban a vendégeket, kiknek nevében *Zsilinszky* államtitkár mondott a szép fogadtatásért köszönetet. Ezután az állomás előtt várakozó négyes és kettős uri fogatokra ült a társaság és impozáns menetben jött be a városba. A vendégek, elszállásoltatásuk után, *Hadik* Béla gróf főispánnal voltak ebéden, számszerint 25-en, úgyszintén az alispán, főjegyző és a polgármester is. Ma d. e. 9 órakor az ág. hitv. evang. missiói egyház imaházában istentisztelet lesz, utána d. e. 11 órakor kezdődik ugyanott az egyetemese gyámintézeti közgyűlés. *Radvánszky* Béla báró v. b. t. koronaőr, a közgyűlésnek világi elnöke, tegnap este érkezett városunkba a gyorsvonattal. Legyenek üdvözölve! Isten hozta városunk szerető körébe a kedves vendégeket! — Ünnepet ül az ág. hitv. ev. egyház. Méltó, hogy együtt ünnepeljen vele a város és vármegye közönsége. Ha babér illeti a hősokeket, ne vonjuk meg az elismerést a szeretet apostolaitól sem; hiszen a ki könyvet töröl, oltárt épít, egyházat erősít: a haza dicsőségére működik! Zemplénvármegye szent emlékekkel gazdag földén még egyszer meleg érzelmekkel legyenek üdvözölve a vendégek! Szeretet és békeesség éltesse az oltárok között a hívek együttérzését!

— **Honvédeink hazaérkezése.** A 10-ik honvédezred Ujhelyben állomásozó 3-ik zászlóalja az 6szi nagygyakorlatok befejezése után Gömörvármegyéből e hó 15-én hajnalban hazaérkezett. A kiszolgált honvédeket, nemkülönben a tartalékosokat még aznap hazabocsájtották.

— **A zsidók ujéve.** Zsidó polgártársaink a mult héten péntek este ünnepezték az ő két napos ujesztendejüket. Az ő időszámításuk szerint immár 5662 esztendő mult el a világ teremtése óta. Ez a most beköszöntött új esztendő nekik szökőév, vagyis 13 hónappal bir. Van benne 55 hét, mely 385 nappól áll.

— **Vénasszonyok nyara.** Kódos, borongós, esős, sáros napok multán gyönyörű verőfényes idők van megint, az ú. n. „vénasszonyok nyara,” a minék, hogy megérkezett és hosszabb itt maradásra látszik magát elhatározottnak, örülnek a szőlősgazdák is, mert remélhetik, hogy a tartós esőben máris rothadásnak indult szőlőszemek helyébe jön az asszúnak, vagy, mint eleink nevezték, a „főbor”-nak való szemképződés.

— **Halálozások.** Részvétellel tudatjuk, hogy özv. *Háber Gyuláné*, volt építőmester neje, Budapestben, a hol súlyos baja ellen vélt gyógyulást találni, orvosi műtét után meghalt. Holtestét hazaszállították és 17-én d. e. temették el nagy részvétellel. — *Schuster Károly* magánzó f. hó 19-én, 78 éves korában, hosszas betegség után meghalt. Benne, *Schuster Ferenc* édes atyja elvesztését gyászolja mély gyász és fájdalom nála most kétszerez, mert csak alig múlt el egy hete, hogy szerető hitvesét eltemette.

— **Önképzőkori választások.** A sátoralja-ujhelyi rk. főgimnázium ifjúságának az intézet kebeléhez tartozó „Kazinczy-önképzőkör” f. hó 14-én tartotta alakuló gyűlését. Az önképzőkör ez évi működését *Hám Sándor* dr. főgimn. tanár mint tanárelnök nyitotta meg szép beszéddel, kijelölve az irányt, melyben haladniok kell a tagoknak, hogy az önképzőkör megfelelően céljának pedig egyben a tagok működésére Isten áldását kérte. — Most a tisztikar megválasztása következett. Ifjúsági elnökké közakarattal *Bakajsa Andor* VIII. o. tanuló választották meg, kihez a vezető tanár jó tanácsokkal telt beszédet intézett. Főjegyzővé *Juhász Jenő* VIII. o. t. pénztáros *Jablonszky József*, ellenőrré *Fröhlich Gyula* VIII. o. aljegyzővé *Sebők Elek*, másodellenőrré *Baumgartner Lajos* VII. oszt. tanuló választották meg. — Könyvtárosokká *Beke Géza* VIII., *Hornyák Ferenc* és *Osztrovics Andor* VII. oszt. tanulók nevezettek ki. — Kívánjuk, hogy az új tisztikar vezetése alatt szintén oly szép eredményeket érjen el az önképzőkör, mint elért az előző években, és hogy a Kazinczy-kör eddig kivívott jó hírét ne csak fantáris, hanem gyarapítsa is! N. A.

— **Eljegyzés.** *Zalay Andor* legyes-bényei nagybirtokos, t. barátunk, e napokban jegyezte el *Badenben Neuwirth Hortenziát*, néhai *Neuwirth József* mádi nagybirtokos leányát. Eg áldása kísérje a boldog frigyet!

— **Az 1848/49-es honvédek** tájékoztatásul tudatjuk, hogy a lapunk ez évi 35-ik számának „Hivatalos Rész”-ében közölt miniszterelnöki körrendelet értelmében s az ott részletesen elősorolt feltételek mellett most már egész bizvást folyamodhatnak az 1848/49-iki szabadságharcban viselt honvédrangjuk után őket megillető nyugdíjajukért; mert az idéztük körrendeletet csakugyan úgy kell érteni, mint lapunk értelmezte az évi 35-ik számának első cikkelyében. A folyamodás és ahhoz megkívántató okiratok (anyakönyvi kivonat, honvéd-igazolvány és erkölcsi bizonyítvány) bélygmentesek.

— **Esküvő.** *Nádai Lajos* kir. áll. vasuti főmérnök Miskolcra, f. hó 17-én délután lépett házasságra *Csuka Margit* kisasszonnyal, özv. *Csuka Dánielné Cseley Anna* urnő kedves leányával Ujhelyben. A polgári és egyházi kötésnél tanúként *Téglássy István* ministeri oszt. tanácsos és *Görgey Géza* vm. aljegyző szerepeltek.

— **Gombamérgezés.** *Bleier Mór* deszkás felesége a minap gombalevest főzött ebédre, a mitől ő és három gyermeke csakhamar rosszul lett. Rosszulletők főfájásában és erős hányásingerben nyilvánult. A gyorsan alkalmazott orvosi segítség után mindnyájan jobban lettek és ma már túl is vannak minden veszedelmen. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Szinészet.** Lapunk ma egy hetes számában említettük, hogy az ujhelyi téli színházi szezon ügyében, vagyis hogy *Krémer* és *Dobó* pályázott szinigazgatók közül melyik kapja meg a színházat, a szinügyi bizottság a lefolyt héten fog dönteni. A bizottság f. hó 17-én *Dókus Gyula* elnöke alatt csakugyan összeült és tanácskozott, amde a beható tanácskozáson végleges döntés még sem történt, mivel az lett az ülés eredménye, hogy megbízták *Székelly Elek* polgármestert, hogy mind a két igazgató és társulata körülményeiről és képességeiről megbízható tájékoztatást szerezvén, annak eredményét a szinügyi bizottság elé terjeszse. — Ezzel kapcsolatosan megemlíti azt is, hogy *Szendrei Mihály* kassai szinigazgatóval ismét tárgyalásba boacsájköznak oly irányban, hogy a jeles társulat október havában és áprilistól júniusig tartana előadásokat színházunkban. Ugy vélik, hogy a szini előadások kérdés e így hosszú időre lesz megoldható.

— **Orfeum.** *Lengyel József* igazgatása alatt álló miskolci daltársulat tegnap este *Breiner Központi Kávéházában* szépszámu közönség előtt előadást tartott. A társulatnak nő- és férfiszemélyzete által előadott énekszámok és egyéb mulattató kuplék a jelenvolt közönség tetszé-

sével találkoztak. — Az előadást ma és holnap este, szabad bemenettel, megismétlik.

— **Követésre méltó.** *Mizsák Gyula* és *Foltin András*, városi hivatalosok, Sátoralja-Ujhelyben f. hó 15-én, az isaszegi ütközet évfordulójának emlékére, a „Magyar Király” szálló tánctermeiben polgári tánemulatságot rendeztek, melynek 10 korona jövedelmét a helyben felállítandó Kossuth-szobor javára adományozták. A hazafias szép példa követésre méltó.

— **Cáfola.** N. Mihály község főbírája, *Szla-dek József*, ugys mint a községi köteles tűzoltóság főparancsnoka, a N. Mihály községben legutóbb pusztított nagy tűz oltásmódjáról ma egy hetes számunkban olvasható közlemény cáfolatát annak kijelentésére kért fel bennünket, hogy „a Kászenbaum féle jégveremből kidobált, félig elégett hordók sörtartalma az ott összegyűlt bámész tömeg által kupákba öntözve hordatott el, sőt a megejtett hivatalos nyomozat szerint a félig elégett sörös hordók tartalmát, mely különben is veszendőben volt, Kászenbaum önszántából engedte át a mentési munkálatot végzett tűzoltóknak és más ott foglalkozott egyéneknek,” tehát nem felel meg a valóságnak, hogy a tűzoltók ép sörös hordókat csakánnyakkal beverték, vagy éppenségre vettek volna. — Azután így folytatja: „Minden alapot nélkülöző állítás az is, hogy a tűzoltók feltörték volna a *Weinberger Zsigmond* pincéjét. A tűzoltóság tagjai f. hó 15-én összehívtam s kárvallott *Weinberger* őket egyenként és összesen szembesítettem, de *Weinberger* ennek dacára nem tudta megjelölni azokat, kik pincéjének állítólagos betörésénél közreműködtek; sőt meghallgattattak úgy a m. kir. csendőrség, mint a községi rendőrségnek a tűznel s illetve annak teljes eloltásáig jelen volt tagjai is, kik határozottan állítják, hogy a cikkben elősorolt s a tűzoltóság rovására rótt cselekményekről semmi tudomással nem bírnak.” — Ezek után így végzi: „Nincs szándékomban, hogy a bűnt palástoljam, mi abból is kitűnik, hogy az állítólagos garázdalkodók kipuhatólása iránt nemesak a széleskörű nyomozat megindult, de az illetékes hatóságnál a feljelentés hivatalból meg is tettezt s minden lehető el fog követetni, hogy a bűnösök megérdemelt büntetésüket elvegyék.”

— **Gondatlanság áldozata.** Tolesván a mult héten esett meg a sajnos történet. Soltész *István* Zemplén községi 41 éves napszámos vrdámon ballagott a kezei szőlőhegyen, miközben beköszönt *Szölöski József* pásztoroknyhó-jába. Szölöski valami a broncez félet kalapált a kunyhó belfejében mikor Soltész oda belépett s alig, hogy ez megtörtént, a kalapácsütés okozta rezgéstől a kunyhó ajtajához támasztott kapszulis fegyver a földre esett és elsült, oly szerencsétlenül, hogy az egész srétes töltés Soltész jobb lába czombjába furdott. A súlyosom sérültet csak néhány nap mulva, már későn hozták az ujhelyi kórházba, a hol a balvégzetű ember most a halállal vívódik. A kir. ügyesség ebben az ügyben a nyomozást elrendelte.

— **Az Ujhelyben felállítandó Kossuth-szobor** javára Tokajban folyó évi auguszt. hó 25-én tombolással egybekötött nyári tánemulatság tiszta jövedelme 204 kor. 19 fillér volt, mely összeg a tokaj-hegyaljai takarékpénztárban már elhelyezve levő Kossuth-szoboralaphoz esatoltatt. A tiszta jövedelem emeléséhez felülfizetésekkel a következők járultak: *Füzesséry Odónné* 9 kor; *Bernáth Béla* 8 kor; *Székelly Károly* 7 kor; *Czigányi Béla* 6 kor; *Engel Jakab* dr. 5 kor; *Kicsinkó Antal*, ifj. *Miklós Béla*, *Meczner Ferenc* 4—4 kor; *Friedman Adolf* dr., *Lipthay Ede*, *Roehlitz Dezső*, *Margitay Ferenc*, özv. *Kolláth Károlyné* 3—3 kor; *Fejér Ferencné* dr.-né, *Fejér Gábor*, *Honéty Géza*, özv. *Veesey Oláh Károlyné*, *Goldstein Kálmán* dr., *Lindenbaum Henrik*, *Vigh Endre*, *Olay Lajos*, *Nemes Andor*, *Prágay Aurél*, *Kiséry N.*, *Paulay Jenő*, *Pénzügyőri szemlést*, *Makraneci Józsefné*, *Karniss István*, *Reisman Márton* 2—2 k.; *Haas József*, *Neuman Imre*, *Kudász Kálmán*, *Markovics János*, *Császár Pál*, *Róthfuchs* ev. *János*, *Kaufman Berti*, *Biciklista*, *Sándor N.*, *Lóvy Henrik*, *Varga Márton*, *N. N.*, *Lazarovics Adolf*, *Fűszter György*, *Neuman Márton*, *Szűcs István*, *Szász József*, *Belánszki Gyula*, *Rómer Miklós*, *Rómer Lajos*, *Balogh Nándor*, *Schmid Árpád*, *Kék Mihályné*, *Münnich Ede*, *Kozlik István* id. *Kozlik István* ifj. 1—1 kor; *Lőrincz Sándor* 20 fill. — Ezenkívül Tokaj város közönsége mintegy 150 darab értékes tombolatárgyat ajándékozott a jótékony cél elmozdítására. Fogadják a t. felülfizetők, valamint a tombolatárgyakat ajándékozók áldozatkészségükért hálás köszönetünket! A Kossuth-szoborbizottság nevében: *Horváth János* szoborbiz. elnök.

— **Nem árt tudni!** Most a szilvafejtés idején, mikor a lekvárt főző gazdasszony olébol szakajtó számra kerül a szilvavag, a sertéseknek ez a csemege-eledele, a moslékba: nem árt tudni, hogy a szilvavag belében kéksav (cyan-káli nevű mérge) van, mely ha nagyobb mennyiségben jut a hizósertés gyomrába, a ser-

tés elhullását okozhatja. Ilyen sertéselhullás esete — mint a boncolás kiderítette — tegnap is volt Ujhelyben, — a mit nem árt tudni.

— **Margit krém.** Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen híres aradi gyógyszerész ezen kiváló arekenőcsét ne ismerne. Ugyanis az összes szépítő szerek között a Földes-féle Margit-krém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a bőr mindennemű tisztatlanságát, szeplőt, pattanást stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot szépé, üdévé váraszolja. Négy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél és minden gyógyszerertárban. Utánzatuktól óvakodjunk.

— **Olvasóink figyelmébe.** Akik egy minden állással összeférő tisztos mellékjövödelemre szert tenni akarnak, azoknak melegen ajánljuk, küldjék be címeiket „Hasznos Munka” jelíggel az Általános Tudósító hirdetési osztályához, Budapest, VII. Erzsébet-körút 54., mely azokat rendeltetési helyükre továbbítja. A mellékjövödelem, melyről szó van, minden nagyobb fáradság nélkül szerezhetik meg mindazok, akik ismerőseik és barátai köreiben, esetleg tágabb körben is egy pártolásra méltó ügyért tevékenységet kifejtteni hajlandók.

— **Tottis és Kren** 40 év óta fennálló, az egész országban a legjobb hírnévnek örvendő cég t. olvasóink figyelmébe ajánlja vászon és fehérenemű áruházát, valamint gyári raktárát a legmodernebb szőnyegekkel, butorszövetekkel, függönyökkel stb. Együttal a n. é. közönség b. tudomására hozzuk, hogy e kiváló cég nagyobb megrendelések és menyasszonyi kelengyék vételénél direkt levélbeli megkeresésre megbízottját teljes mintakollekcióival saját költségére küldi bárhova.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Molnár Gyula. —

Kéziratok rovatvezetőhöz Sátoralja-Ujhelybe küldendők.

— **Iskolahiány.** Alsó-Hrabóc áll. iskolájának ügybuzgó gondnoksága, tekintve az iskolakötelesek túl nagy számát, mely most harmadfélszáz felé jár, a gyermekek beiskoláztathatása céljából a közokt. ministeriumhoz azzal a felterjesztéssel s kérelemmel járult, hogy még e f. évben két tanerőt nevezzen ki oda. Ismerve az ügybuzgalmat, mely e felterjesztésben is nyilvánult, bátran remélhetők, hogy A.-Hrabóc áll. iskolája a szükséghez mérten még e tanév elején kibővül: rl.

— **A sátoralja-ujhelyi állami elemi iskolában** a f. tanévre beiratkozott 980 növendék és pedig 463 fiu, 517 leány, kik 16 tanerő vezetése mellett 16 tanteremben nyernek oktatást. A létszám az egyes osztályokban következő: az I. A) fiu-osztályban 63, az I. B) f. o. 63; az I. A) leány-osztályban 82, az I. B) l. o. 81; a II. A) f. o. 56, a II. B) f. o. 56; a II. A) l. o. 62, a II. B) l. o. 62; a III. A) f. o. 62, a III. B) f. o. 62; a III. A) l. o. 64, a III. B) l. o. 64; a IV. f. o. 64, a IV. l. o. 72; az V—VI. f. o. 37, V—VI. l. o. 30. Vallás szerint: r. kath. 177 fiu, 127 leány, összesen: 304; g. kath. 48 fiu, 72 leány, összesen: 120; ev. ref. 112 fiu, 97 leány, összesen: 209; ág. ev. 14 fiu, 6 leány, összesen: 20; izraelita 88 fiu, 238 leány, összesen: 326.

Értesítés.

A s-a-ujhelyi iparostanonciskolában a beiratások szept. hó 17-étől naponként d. e. 11-12 óráig az állami iskolai épületben eszközöltetnek. Erről az érdekeltek ez úton is értesítetnek. Sátoralja-Ujhely, 1901. szept. hó 15-én.

Jelenek Ádám,
ip. tan. biz. elnök.

Vágó Gyula,
ip. tan. isk. igazgató.

A rovatvezető póstája.

Zs. B. Küldeményeier szívélyes köszönet és üdvözlöt! A „rendelet” hely szűke miatt csak a jövő számban.

CSARNOK.

Magamról.

A legárvább én vagyok a világon:
Nincsen apám, sem anyám, sem barátom;
Apám, anyám sötét földben lent pihen,
A többi meg hozzám mind oly idegen.

Pedig sokszor beh jól esnék én nekem,
Ha mással is közölném búm, örömem!
De, ki engem meghallgatna nincsen olyan,
Nincsen, a kit megillötne a szavam.

En Istenem! miért vagyok oly árva?
Miért vagyok kivette a világba?
Miért kellett hogy oly korán érezzem:
Hogy jobb lett vón' nekem nem is születnem!
(Eperjes.)

Kerekes Pál.

Közgazdaság.

A szőlészeti szakosztály ülése. A zempléni vármegyei Gazdaság Egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya Laczay László dr. elnöke alatt f. hó 16-án tartott üléséből felkérte a gazdasági egyesületet: tegyen lépéseket, miként tekintettel a tokaj-hegyaljai késői szüretre az agrárbanki esedékes járadékokat ne november elsején kelljen fizetni, hanem pár hónappal később, és pedig késedelmi kamattal, mivel a november elsejei terminusnak betartása esetén a borértékesítés ügye nyilván meg legjobban a boráraknak nagyban történendő csökkenése révén.

Városi és községi ügyek.

* **Sátoralja-Ujhely** r. t. város képviselő-testülete tegnap, szeptember hó 21-én d. u. 3^{1/2} órakor rendkívüli képviselő-testületi gyűlést tartott. Székely Elek polgármester elnöke mellett.

* **Sertés-zárlat feloldása.** A közönségnek némi tájékoztatásul közöljük, hogy S.-A.-Ujhely városban a legutóbb isettől számított 40 nap óta sertésvesz elő nem fordulván, a rendőrkapitány a az áll. állatorvos jelentésére e hó 20-án előterjesztést tett a vármegye alispánjához a sertés-zárlat feloldása iránt. A teljesség kedvéért majd tudatjuk.

* **Községi költségvetések.** A t. vármegye f. hó 18-iki közgyűlése jóváhagyta Nagy-Mihály, Tokaj, Ricsé, E-Bénye, Málca, T.-Lucz, Ág.-Csernyő, Sztára és N.-Ruska, ugyszintén a bereczkii, ondi, klenovai, szinnai, szécsényi, pcsolinai, sztarinai, géresi, nagy-polenai, ulicsi, kis-breznyiczei, szentesi, b.-kisludai, czéki és kelcsői körjegyzőségek 1901. évi alap-, illetve pótkölségvetéseit.

* **Községi számadások.** Tárgyaltattak és a vármegyei számvevőség határozati javaslatának részben történt módosítása mellett jóváhagyattak: a csanálói, papinai, nagy-kemenczei és havaji körjegyzőségeknek 1898. évi, Tokaj, V.-Ujfalu, és Tarcal, községek, a rákóczi perbenyiki és a velejei körjegyzőségnek 1899. évi, H.-Németi, Szerencs, N.-Mihály, T.-Szada, Monok, Mád községek, továbbá a tőke-terebesi, kelcsői, mező-laborczi, málcza, tavarnai és a butkai körjegyzőségek községeinek 1900. évi pénztárosi, illetve bírói számadásait.

* **Egy községi bíró pénznaplójából.** Fizesdött községi fertőztető gép fuharjáért Maté sógornak: másfél korona.

Vármegyei Hivatalos Rész.

2968/1901. I. sz.

Körölvény.

Orosz József körömi lakos kárára egy 8 éves mocskos kanca (csillagos, pisztra orru, hátul jobbról ismeretlen belyeg) a gesztlyei állami utról elszaladt. Tisztelettel kéretnek a hatóságok hogy ezen ló körözését a legszélesebb irányban foganatosítsák, s az eredményt hivatalommal közöljék.

Szerencs, 1901. szept. 17.

Bárczy, szolgabíró.

Sátoralja-Ujhely r. tan. város rendőrkapitányától.
2201 sz./rk. 901.

Pályázat.

Sátoralja-Ujhely r. t. város rendőrségénél több állás lévén üresedésben: felhívunk a pályázók, hogy az ez állás elnyerése iránti okmányokkal felszerelt folyamódásaikat alulírott-hoz küldjék be.

Feltételek.

40 éven aluli életkor, írásban és olvasásban való jártasság, kifogástalan előélet, egészséges erős testalkat.

Kiszolgált katonai, vagy honvéd altisztek és volt csendőrök előnyben részesülnek.

Havi fizetés 50 korona, ruha és felszerelés.
Sátoralja-Ujhely, 1901. szeptember 12.

Schmidt Lajos, rendőrkapitány.

A szerkesztő postája.

D. J. Falkus. Beérkeztek. Kiadatnak. Köszönjük. Köszöntjük!

W. Zs. urnak - R. Huttá. Köszönjük, átvesszük azoknak a történeteknek, ha zempléni tárgyak, előre is örülünk, mielőbbi beküldését kérjük.

K. E. - N. Szöllös. Ki van adva ösmertetés végett. Beszúrjuk. Mindnyájunktól mindnyájoknak legszivesebb üdvözetünk!

B. G. - S. Árospatak. Nagyon szívesen K. dr. - Ág.-Csernyő. A p-i levél már nem lenne aktuális. A naptárba gondolt közlemény elkészült. Leve- lünket megkapta? Várjuk b. megjegyzéseit, kivált pedig arról, hogy *Ócsob* és *Velek* vajdák után, kik ezer évvel ezelőtt ott is nyargalódtak, maradt-e, felszínre került-e valamelyes arkeológiai emlékek? Tessék ezúttal a legöregebbeket kikérdezni!

Amerika Ág.-Csernyő. Kiszedve várja a közölhetés alkalmát.

Felkérjük t. munkatársainkat, hogy az ügy- nevezett kortes dalt-ok szövegeit szerkesztőségünk- höz beküldeni ne terheltessenek

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Éhler Gyula.

Hirdetések.

Tehenész,

józan életű, megbízható, a ki a tehenek körüli teendőben — fejés, borju nevelés és tejkezelésben — járatos; jó fizetés és percentuációban való részesedéssel mellet alkalmazást kaphat **Wiczmány Ödön** butkai gazdaságában; ugyanottan 3 drb. fehér gondör szőrű tenyész kan, mező-hegyesi faj, 2^{1/2} éves eladó.

1219/901. V. végr. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíróság 1901. évi V. II. 410/1. sz. végzése következtében hivaiból képviselt Ricsé és Berkovics budapesti cég javára Szécsi Géza árospataki lakos ellen 351 korona s jár. erejéig 1901. évi július hó 27-én foganatosított biztosítási végrehajtás után felüllogalt és 3488 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: gyógyszerári berendezés, lovak, szekér, házi butorok stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíróság 1901. évi V. II. 401/2. számú végzése folytán 351 korona tőke- követelés, ennek 1901. évi május hó 8. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 72 kor. 03 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig Sárospatakon alperes lakásán leendő eszközzésére 1901. évi szeptember hó 27-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elögnak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felüllogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1901. évi aug. hó 18. napján.

Tomasovszky Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Tk. 5161/1901. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-u. helyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehaj- tónak Kajel János gyám és Kajel Erzsébet végrehajtást szen- vedő elleni 99 kor. 42 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végre- hajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíróság) területén levő S.-A.-Ujhely város határában fekvő a s.-a.-ujhelyi 930. számú tjkvben Kajel Erzsébet és kis- k ru Kajel Márton nevére írott + 1761. hr. sz. rét 879 koronában, + 1781. hr. sz. rét 879 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi október hó 2-ik napjának délelőtti 10 órakor ezen kir. törvényszék mint tkkvi hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladotni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 87 korona 90 fillért és 87 korona 90 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfo- lyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben a kir. törvényszék mint tkkvi ható- ságnál 1901. évi július hó 19-ik napján.

Keresztessy, kir. törv. bír.

Haszonbérbe adandó

1902. évi október 1-től számítandó 9 évre a Ghyczy József ur és neje öngyagsága tulajdonát képező s Gálszécs, Kohány és Gerenda községek határáiban fekvő mintegy 946 hold (á 1200 □ ö) szántóföld és 44 kaszás rétből álló s ez idő szerint is haszonbérben levő birtok megfelelő lak és gazdasági épületekkel.

A haszonbérbeadók tulajdonát képező dargói erdőben a birkával és sertéssel való legeltetés is.

Kivánatra bővebb felvilágosítást ad, kinél egyszerűsrim haszon bérleti felté- telek is megtudhatók

Dr. Novák István ügyvéd,

Gálszécsen.

Eladók

500 mm. száraz, egészséges préseit szénát franko waggon Huszt. Közlebbi felvilágosi- tással szolgál **Hartstein Bernát** Huszt.

Meghívó.

A Tőke-Terebes és vidéke fogyasztási- szövetségnek 1901. évi szeptember 29-én délután 4 órakor T.-Terebes község-házának tanácstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére

mely közgyűlésen most már az alapszabályok 22. §-ának utolsó bekezdése értelmében, a jelenlevők, tekintet nélkül azok számára, fog- nak a kitűzött tárgy felett jogérvényesen határozni.

Ezen közgyűlésnek tárgya:

Az igazgatóságnak a „Hangya” ma- gyar gazdaszövetség fogyasztó- és értékesítő szövetségben leendő belépésre vonatkozó javaslatának tárgyalása és esetleg ebből kifo- lyólag szükségessé váló alapszabály mó- dosítás.

Tőke-Terebes, 1901. szept. 15-én.

Elnöki megbízásból:

Malonyay Ferencz s. k.,
elnök helyettes.

Tk 1326/1901. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajtónak Berg- stein Eszter és társai végrehajtást szenvedők elleni 169 kor. 65 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sátoraljaújhelyi kir. törvényszék (a szerencsi kir. járásbíróság) terü- letén levő Tállya községben fekvő a tállyai 416. sz. tjkvben (1649/b. 650.) hr. sz. a. felvett ingatlanra 800 korona, — az ugyanezen tkvi + 1 sor 1161. hr. sz. a. felvett ingatlanra pedig 180 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi szeptember hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Tállyán a község házában megtartandó nyilvános árveré- sen a megállapított kikiáltási áron alól is el adatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárá- nak 10% -át, vagyis 80, illetve 18 koronát készpénzben vagy az 1881. évi LX-ik törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfo- lyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óva- dékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságánál 1901. évi július hó 1-én.

Fényes, kir. járásbír.

460/1901. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szerencsi kir. járásbíróság 1900. évi V. 418/5. számú végzése következtében Dr. Engel Arnold ügyvéd által képviselt Borsodmegyei takarékpénztár javára Friedman Mózes és Pozsgai József ellen 430 korona s jár. erejéig 1900. évi november hó 15-én foga- natosított biztosítási végrehajtás után lefoglalt és 1030 kor. becsült következő ingóságok u. m.: 4 ló, 2 tehén, 2 borju stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a szerencsi kir. járásbíróság 1900. évi V. 418.5 számú végzése folytán 430 kor. tőkekövetelés ennek 1900. évi szept. hó 28. napjától járó 5% kamatai 1/2% váltó díj és eddig összesen 274 korona 10 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig S.-Hidvégen alperes lakásán leendő eszközzésére 1901. évi szeptember hó 25-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az említett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elögnak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felüllogaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosítatni fog.

Kelt Szerencsen, 1901. évi aug. hó 27-én.

Stern József,
kir. bir. végrehajtó.

Tk. 1961/901. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagy-mihályi kir. járásbíróság mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zempléni megye tisztii ügyésze végrehaj- tónak Stefancsin Mihály és neje született Topolovszki Mária végrehajtást szenvedő elleni 21 kor. 88 fill. adóhátralék és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvény- szék (a nagy-mihályi kir. járásbíróság) területén levő Nátafalva községben fekvő, a nátafalvai 52. sz. tjkvben A. I. 1-3, 7-8 sor (36-38), 687, 832, 1313. (1559-1560.) hr. számok alatt foglalt ingatlanra az árverést 1048 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi szeptember hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor Nátafalván megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól elögnak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárá- nak 10% -át vagyis 104 kor. 80 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfo- lyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy- ministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegáltatni.

Kelt Nagy-Mihályban, a kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságánál 1901. évi június hó 31-ik napján.

Sally Béla, kir. albiró,

Uj férfi-divat üzlet megnyitás.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy Sátoraljaujhelyben levő ruharaktáramat eladtam s a mai kornak teljesen megfelelő

FÉRFI-DIVAT TERMET nyitottam.

Raktáron tartok legfinomabb bel- és külföldi gypjuszövetet; készítek kitűnő szabással és legfinomabb kivitelben a divatnak megfelelő mindenemű **férfiruhát, papi és sport öltözetet, posta- és vasuti egyenruhát** stb.

A megrendelt ruhák a legrövidebb idő alatt pontosan eszközöltetnek.

Szövetmintákat kívánatra bérmentve küldök.

Kérve a n. é. közönség b. bártfogását, vagyok teljes tisztelettel

POLLAK A.
férfi-divat szabó.

5530/1901. tk. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter 1901. évi augusztus hó 10-én 25,098/901. I. M. sz. a. elrendelte, hogy a homonnai kir. járásbíróként mint telekkönyvi hatósághoz tartozó **Izbugya-Hrabóc** község telekkönyveibe felvett mindazon ingatlanra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t.-cz. az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. és az 1891. évi XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás s ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével fogantatottassék.

E czélból a helyszíni eljárás a nevezett községben az 1901. évi november hó 18-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak

1. mindazok, a kik a telekkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

2) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírára az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt élő szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és

3) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy egyéb megszünt jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíróként mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi augusztus 25.

Dr. Oláh, kir. albiró.

Tk. 2954/1901. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbíróként mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtatónak Oláh József és társai végrehajtást szenvedő elleni 575 korona 04 fillér tökékövetelés és járulékaliránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmezi kir. járásbíró) területén lévő Nagy-Czigánd község határában fekvő a nagy-czigándi 107. sz. tkjében 196-197, 1906. és 1834. hr. szám alatt felvett Oláh József, Oláh Józsefné szül. Gál Eszter és Oláh István jutalékára 477 korona, továbbá az ugyanottani 549 ik számú tkjében 1042, és 1777. hr. számok alatt felvett ingatlanokba Oláh István, Oláh József és neje Gál Eszter neveiken álló jutalékra 113 korona, továbbá az ugyanottani 554-ik sz. tkjében 355-356. hr. számok alatt felvett ingatlanokból Oláh József és neje Gál Eszter és Oláh István nevének álló ingatlanra 213 korona kiküldötti árban megjelölve, hogy az árverés által a 3510 tk. 877. számú végzésrel Oláh István és a 3198,891. tk. sz. végzésrel Oláh Mihály nagy-czigándi lakos javára bekebelezett hasznélvezeti jog nem érintetik, az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi szeptember hó 27-ik napján d. e. 9 órakor Nagy-Czigánd község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldötti áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékoznak az ingatlanok becsárának 10⁰/₁₀₀-át, vagyis 1) 47 korona 70 fillér, 2) 11 korona 30 fillér, 3) 21 korona 30 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadék-képes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. bíróságnál, mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi július hó 5. napján.

Bodnár, kir. jbró.

1422/901. kj. sz.

Árverési hirdetés.

Alólirott körjegyző ezennel közhírré teszi, hogy Töke-Terebes és Nagy-Ruszká községek urbéreseinek tulajdonát képező vadászati joga az 1883. évi XX. t.-cz. alapján (6) hat egymásután következő évre — 1901. október 1-től 1906. évi szept. 30-ig — bérbe fog adatni és pedig: Töke-Terebesen folyó évi szeptember 28-án délután 9 órakor, Nagy-Ruszkán folyó évi szeptember hó 30-án délután 3 órakor. — Az árverési feltételek alólirott körjegyző hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Kelt Töke-Terebes 1901. szept. 10-én.

Rácz János, körjegyző.

Eladó

600 métermázsa kiváló minőségű lóhere, továbbá 400 métermázsa jó minőségű sarju
Mandel Hermannál
Sztr. Hrabóc u. p. Kelese
(Zemplén m.)

1157/L. 901.

Árverési hirdetmény.

Alólirott előjáróság közhírré teszi, miszerint Kis-Toronya község vadászati joga folyó évi szeptember hó 29-ik napján délutáni 3 órakor Kis-Toronya község házában nyilvános árverésen 6 egymásután következő évre hasznbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek Sátoraljaujhelyben a körjegyzői hivatalban tekinthetők meg.

Kis-Toronyán, 1901. évi szeptember hó 12-én.

Gyarmathy Béla,

Nátházi Károly,

h. körjegyző.

biró.

M. 1942/1901. számhoz.

Hirdetmény.

Zemplén-vármegye alispánja az 1901. évi szeptember hó 12-én kelt 2010/2203. kbsz. határozatával a Legenye—Gálszécsi that. közuton lévő 19-ik számú Izsépi hid helyreállítását 3917 kor. 39 fillérnyi; továbbá az 1901. évi szeptember hó 12-én kelt 2009/2201. kb. sz. határozatával a V.-Csemetnye—Bánszkai that. közuton lévő 7. sz. hid felszerkezetének helyreállítását 3017 korona 47 fillérnyi összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlitett munkálatok kivitelének biztosítása czéljából az 1901. évi október hó 8-ik napjának délelőtt 10 órájára a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó és minden egyes engedélyezett munkacsoportra nézve külön-külön teendő zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5⁰/₁₀₀-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1901. évi szeptember 18.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezsó s. k.,

kir. főmérnök.

Alapított
1862.

TOTTIS és KREN

„AZ ÉSZAKCSILLAGHOZ“

Budapest IV., Bécsi-utca 1. szám.

ajánlják közel 40 éve fennálló és az egész országban legjobb hírnévnek örvendő áruházukat vászon és fehéreneműek beszerzésére.

Nagy raktár finom női, uri és gyermek fehéreneműekben.

Teljes menyasszonyi kelengyék 1000 koronától 10.000 koronáig.

A legjobb minőségért és a legszolidabb, legmodernebb kivitelért teljes kezesseg
Legnagyobb gyári raktár szőnyegekben, butorszövetekben, takarókban, függönyökben, futókban, gyékényekben stb. legolcsóbb gyári áron.

Nagyobb bevásárlásoknál és menyasszonyi kelengyék megrendelésénél direkt levélbéli megkeresésre,
megbizottunkat teljes mintakollekcióval saját költségünkre küldjük bárhová.

Mintákkal és választék küldeményekkel mindenkoron szívesen rendelkezésre állunk.

Egy jó házból való fiu
tanulól felvétetik

Klein Géza
fűszer üzletében.

Széphalmon a „ligeti-
erdőben“ makk termés van eladó. —
Bővebb értesítést ad
**az uradalmi inté-
zéség Csörgön.**

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-ló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK cégénél **S.-A.-UJHELY.**

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

FARBENFABRIKEN vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

FARBENFABRIKEN vorm. FRIEDR. BAYER & CO. ELBERFELD.

Somatose

ein aus Fleisch hergestelltes geruch- und geschmackloses NÄHRMITTEL in Pulverform.

VOR FEUCHTIGKEIT ZU SCHÜTZEN !!

SOMATOSE

hushól készült és ennek tápanyagait tartalmazó itelen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb erősítő szer.

gyenge és a táplálkozásban elmaradtaknak, ideg-, mell- és gyomor-betegeknek, beteggyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, nő-lőknek, nemkülönben

vas-Somatose

alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlva az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb 2% szerves öszszetételű vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose.

Somatose rendkívül gyorsított az étvágyat.

Raktáron van az összes gyógyszer-tárakban és gyógyszerkereskedés-ekben.

Legnagyobb czipő- és uri divat-raktár.

Halász Herman ezelőtt özv. Rózsásy Lajosné Sátoralja-Ujhely, főtér.

Czipők csak a legjobb anyagból a legelegánsabb alakban nálam olcsón beszerezhetők. Egyedüli raktár a gomb, füzös és zugg nélküli „Triumph“ czipőknek, mely egy érintéssel fel és lehuzható.

Óriási választék

uri divat-czikkekben,

u. m. legfinomabb férfi és fiu bel- és külföldi kalapokban, finom fehér és színes ingek, gallérok, kézelők és a legizlésebb nyakkendőkből, olcsó árakban.

Izléses séta- és táncz spangeres czipők.

Elismert legjobb

Czipő-krémek

minden színben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Fájós és tyukszenes lábakra kitünő czipők.

Óriási választék czipőkben és uri divatban.

Kerégyártó

ki eddig saját műhelylyel birt és önállóan dolgozott, ajánlkozik uradalmakhoz, avagy nagyobb gazdasággal bíró uraságokhoz állandó foglalkozásra kerégyártó és mindenféle kocsik gyártására és javítására azonnali, avagy újévtől kezdődő belépésre. Czime: Galajda Mihály Sátoraljaújhely, kis-barátság 852. szám.

Pályázat tűzifa szállításra.

A Zemplén vármegyei közkórház élelmezése és tűzifa szükséglete az 1902. évre zárt ajánlat útján fog kiadatni, a pályázni szándékozók felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat legkésőbb folyó évi október hó 10-ig a helybeli közkórház gondnokához nyujtsák be, annál is inkább mivel a később benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Isépy Miklós,
kórházi gondnok.

Hazai ipar!

„Emke“ padlófénymáz

Magyar gyártmány!

Nem kell osztrák, nem kell német, nem kell külföldi gyártmány, hanem vegyünk

Berkes-féle „EMKE“ padlófénymáz,

s így elérjük, hogy kitünő legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s e mellett kiváló közművelődési czélt szolgálunk, mert 5% az „EMKE“ javára szolgál. A Berkes-féle „EMKE“ padló lakk: **a szobapadlók fényezésére kiválóan alkalmas, mert:**

- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: rögtön szárad s így a fényezett szoba már egy óra múlva használatba vehető.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: szagtalan, tehát nem kell a kellemetlen Terpentin szagot napokig a szobákban tűrni.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: mosható s szárazra törülve fénye még fokozottabb.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: víztől nem lesz foltos, mint a többi lakk.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: fényét a többi hasonló gyártmányok között legtovább tartja, tehát legtartósabb.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: üveg keménységüvé válik, s a legkevésbé kopik.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: szeszszel hígítható.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: kitünően alkalmas konyha butorok és más erős használatnak kitett tárgyak mázolására.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: a ragadós padlókat szárazzá teszi.

Gyártás és főeladási hely: **Berkes Bertalan** Nagyvárad. — Egyedüli eladási hely: Sátoraljaújhelyben: **Klein Albert** és Tokajban: **Olay Lajos** urak kereskedésében.

TARTOS SZAGTALAN AZONNAL SZÁRAD

Törvényileg védve. Veritabl Lauqe Christoph.

Christoph-Lak

A LEGJOBB MÁZALÓ ANYAG A PADLÓKRA

Kapható Malártsik György fűszer-kereskedésében Sátoralja-Ujhely.]

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bé-bevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jó hírnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely. Korona u.

Az 1836-ik év óta ismeretes

Alapi Salamon Géza-féle

Szulini Korona Forrás

legszénsavdusabb — nem műsavval telített természetes ásványvíz.

Kitünő gyógyital

gyomor-, bél-, hólyag-, légeső- és gégehurut ellen.

Hazánk legjobb borvize.

Savanykás borral vagy gyümölcszörppel — főleg nők és gyermekek számára — kitünő idűtő italt szolgáltat.

Országos főraktár:

Kónya Miklósnál Eperjesen.

Kapható azonkívül minden fűszer és ásványvíz üzletben.

554 és 1174/1901. V. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. I. 721/1., 1901. évi V. I. 62/1. és 28/1. sz. végzése következtében Juhász Jenő és Fodor Pál ügyvédek által képviselt Nagy Ignácz miskolczi lakos és s.-a.-ujhelyi tak. pénztár javára Kántor Mihály sárospataki lakos ellen 400 kor., 133 kor. 68 fill. és 35 korona 86 fill. s jár. erejéig 1901. évi márczius hó 22. és július 18 án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2508 koronára becsült következő ingóságok u. m.: tehén, ökrök, arató gép, házi butorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1901. évi V. I. 28/2. és 721/5 számú végzése folytán 400 korona tökekövetelés, ennek 1901. évi január hó 1-ső napjától járó 6% kamatai 1/2% váltódíj és eddig összesen 308 korona 96 filléren bíróság már megállapított költségek erejéig Sárospatakon alperes lakásán leendő eszközölésére **1901. évi szeptember 24-ik napjának délutáni 3 órája határidőül** kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosítottatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1901. évi augusztus hó 24-én.

Tomasovszky Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Szöllő-gazdák, borkereskedők, hatóságok és tüzoltó-egyesületek figyelmébe.

DEUTSCH ADOLF

alapít. 1890 első s.-a.-ujhelyi hordógyára alapít. 1890

Sátoralja-Ujhely.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy a s.-a.-ujhelyi

HORDÓGYÁRAMBAN

mindenféle nagyságu hordókat készítek, a legkisebb ántalagtól a legnagyobb hordóig, valamint

szüretelő, taposó és fürdő-kádakat

minden megrendelendő nagyságban a legjutányosabb árban.

Különösen ajánlom a t. községek, gazdák és tüzoltó-egyesületeknek a nálam készített

VIZES HORDÓKAT (gömbölyü vagy ovál)

mely kitűnő gyártmányaim számtalan község és tüzoltó-egyesületnél használatban van és melyek még eddig minden más hasonló gyártmányok közül jószáguk és tartósságuk által kitűntek.

Fonto!!! Hordó-gyáramban, mely már több év óta fennáll, csakis a leg jobb minőségű hegyi tölgyfa anyagot használok, de kívántra elvállalok minden nemű fenyőfából készíthető munkákat is és képes vagyok bármily megrendelésnek a legrövidebb idő alatt eleget tenni.

Szűmos rendelést kérve maradok kiváló tisztelettel

DEUTSCH ADOLF,

hordó-gyáros.

S.-A.-Ujhely, Rákócy-u. (saját házámban.)

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

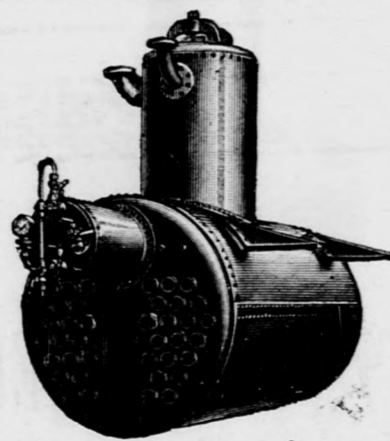
eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Alapítva

1866.

Alapítva

1866.

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje

Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánl:

Gőzkazánokat,

Szesztartályokat,

Viztartályokat,

Gőzgépeket,

szeszgyár berendezéseket,

Malomberendezéseket,

Kitűnően kezelt

Hentes áruimat

a t. cz. vevő közönség ssives figyelmébe ajánlom

Friss olvasztott szalonna zsir	kilója 1 kor. 08 fill.
„ sóttalan szalonna, zsirnak való „	96 fill.
Uj sós szalonna	1 kor. — fill.
Füstölt szalonna szeletben	1 kor. 08 fill.
„ „ tábla	1 kor. 12 fill.
I-ső rendű pörkölt paprikás szalonna „	1 kor. 28 fill.
Füstölt kolbász	1 kor. 50 fill.

Nagybani vételnél árengedmény.

Megrendelhető

KARNER JÓZSEF,

hentes üzletében Nyiregyházán.

Tanuló

felvétetik a

„ZEMPLÉN“ nyomdájában

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat

vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém meghívni a „Vörös ökör“ épületében a földszinten és az emeleten nyolcz teremben kényelmesen berendezett

BUTORRAKTÁRAIM

szíves megtekintésére, hol is hazai gyártmányu barok, ó-német és egyéb másnemű stilszerű bútorok a legkényesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg, csinos és izlésteljes kivitelben kaphatók.

Kik eddig nálam bevásárolni szívesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáramban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kívánalomnak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Több kiállításon kitűntetve.

KÓTITS LÁSZLÓNÁL

Sátoralja-Ujhelyt.

Saját készítésű kovacsolt vasból készült erős **BORSAJTÓK** eladók.

Kipróbált gyártmány a legerősebb nyomásnak is ellent áll.

A törköt egy darabban adja ki.

☞ A mustba olaj nem kerül. ☜

Egyszerű szerkezeténél és olcsóságánál fogva is ajánlható.

ELŐFIZETÉSÁRA: Egész évre . . . 12 kor.
Félévre . . . . . 6 .
Negyedévre . . . 3 .Bérmentetlen levelek
csak ismert kezekből fogad-
tának el.**Kéziratok** nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyiltérben mindm.
garmond sor díja 40 fill.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET“-NEK

HIVATALOS LAPJA.**MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.****HIRDETÉS DIJJA**hivatalos hirdetésekéi:
Minden szó után 2 fill.Petitnél nagyobb, avagy
diszbutükkel, vagy körzet-
tel ellátott hirdetések-
ért tértértek szerint min-
den négyyszög centim. után
6 fill. számítatik.Állandó hirdetéseknel ked-
vezmény nyujtatik.Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

MI ELSŐ FERENC JÓZSEF

ISTEN KEGYELMÉBŐL AUSZTRIAI CSÁSZÁR.

CSEHORSZÁG KIRÁLYA s. a. t.

ÉS

MAGYARORSZÁG APOSTOLI KIRÁLYA.

Kedvelt hiveink!

*Uralkodói köteleinkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött
örködni.*

*Minthogy az 1848. évi IV-ik t.-c. 1. §-a az országgyűlést évenként Budapestre egybehivatni
rendeli és minthogy számos függőben lévő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi
érdekei sürgősen követelik:*

*Magyar minisztertanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főcendeit és kép-
viselőit ez év október hónapjának 24-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székes-
fővárosunkba egybehívjuk.*

*Minek folytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek
mindazokat az intézkedéseket, a melyek a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi
XXXIII. és az 1899. évi XV. t.-cikk által rendelt módon és a fennálló törvények által meg-
határozott számban megválasztandó képviselők ezen az országgyűlésen megjelenhessék és a törvény-
hozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson.*

Hítkhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel hajlandók maradtunk.

Kelt Budapest székesfővárosunkban, ezerkilencszázegy évi szeptember hónapjának 9-ik napján.

Ferencz József s. k.

Széll Kálmán s. k.

Zemplén vármegye közönségének, kedvelt hiveinknek.

Hivatalból.

Sátoralja-Ujhely.

Dókus Ernő beszámolója.

A mi szerett országos képviselőnk, immár negyedikben is képviselőjelöltünk a sátoralja-ujhelyi választókerületben, Dókus Ernő csász. és kir. kamarás, a kerület székhelyén Sátoralja-Ujhelyben f. hó 16-án d. e. 1/2 12 órakor tartotta beszámoló beszédét a székhelyről és a kerület minden községéből igen szép számmal egybesereglett „tisztelt polgártársai és kedves barátai”-nak osztatlan, kikiujult lelkesedése mellett.

Szokottnál élénkebb élet uralkodott e napon a Tornacsarnok mellett, az „ad hoc” szónoki emelvény körül, hol már d. e. 11-kor sok száz főnyi választóközönségnek szemléletében gyönyörködünk, a mint szívből-lelkéből egyező akarattal hangoztatták, hogy „Eljen Dókus Ernő!”

Miklós István, Sátoralja-Ujhely gk. lelkész-esperese, mint a helyi szabadelvű párt végrehajtó bizottságának elnöke, az emelvényre lépve, tartalmas beszédben ösmertette egybegyülekezésünk célját. Azután névszerint felkérte a küldöttség tagjait, kik városi és vármegyei közéletünk zászlóvivőjének, Meczner Gyulának, vezetése mellett „szeretve tisztelt” képviselőnk a körünkben való megjelenésre, egyszersmind beszámoló beszédének a választó polgártársak előtt történendő elmondására meginvitálják.

Mikor a küldöttségtől kísérvé választói körében megjelent és az emelvényre fellépve Miklós István üdvözölte: minden oldalról igen lelkes éljenekkel köszöntötték a népszerű, most ugyan csak volt, de bizonyára ismét leendő képviselőt: Dókus Ernőt.

Mert, hogy népszerű: ki tagadná; hogy miért népszerű: ki ne tudná? Hiszen mindenki előtt tudott dolgot, a mit annyiszor ösmertünk el hálásan: az ő áldásos tevékenységei szakadatlan láncolata, melynek erejével a helyi közérdek előbbre vitelében neki oroszlárnésze volt; hiszen még a vak is láthatja azokat a sikeres helyi alkotásokat, intézményeket, melyeknek létrehozása, áldásos hatása közgazdasági és közmivéldésügyi téren: az ő szerencsés egyéniségének, okos tranzakciójának a magán- és közérdek között, köszönhető. A ki mindezeket nem akarná tudni, nem akarná látni ebben a választókerületben: a legszégeylenesebb erkölcsi bélyeget, a háladatlan belyegét sűtné a saját homlokára.

A beszámoló beszédet (beillik előlegezett program-beszédnek is), mely jellemző nagy vonásokban szereléteti az öt év múltán záródott magyar parlament munkásságát és körvonalozza a nemzet törvényhozó testületének jövőben való nagy feladatait, fejezetekre tagolva vázlatosan teszszük közzé, a mint következik:

Tisztelt választó polgártársak!

Kedves barátam!

Vigyék meg küldöiknek királyi üdvözlétem!

E szavak hangzottak el az imént Magyarország tróntermében s e szavakkal véget ér az országgyűlés, melyet ő cs. és apostoli kir. Felsője Magyarország czeréves fennállását ünneplő évében hívott egybe. Bár ez időközben is mindenkor igyekeztem választó-kerületem tagjaival érintkezni, velök eszmét cserélni, nézeteiket, akaratukat megtudni s eljárásomat azzal lehetőleg összhangba

TÁRCA.

Az oláh diák.

(Történelmi korrajz a szabadságharc idejéből.)

Irta: Zombori Gedő.

IV.

A pópák és a bécsi „kamarilla,” orosz bőrbe bujtatott küldöttei bejárták a hegyi falvakat s fegyverre szólították a már dolgozni nem akaró, vérszomjas népet. Fegyvert a fehérvári, szebeni és dévai várparancsnokok szállítottak.

Megindult az irtóztató vérontás. Nagy-Enyed már feldulva rom. Népét legyilkolták, de a gyáva nép az előre nyomuló honvédek elől a hegyek közé menekült. Muzsnától fel nyugotra Abrudbányáig, délre a Zsinez vizéig ütött tábor Janku főparancsnoksága alatt a románnak nevezett tábor. Gyülevesz vad mőcök serege, minden oldalról megközelíthetetlen helyen. A vad nép közt néhol katonatisztek alakjai tüntek fel, kiket a fehérvári várból rendelték ki az oláhok vezetésére.

Kemény tél volt. A vihar süvöltve, ordítva, nyögve járt a hegyszorosok közt, ha valahogy kimenekülhetne az Istenverte bércék közül. A táborúzek éjjel-nappal égtek, de messzire nem voltak láthatók, mert ezt a teljesen elzárt fennsíkot csak a Sturna nevé bérc haladja felül. E bértől a fennsíkot mintegy 1000 kilométer hosszú és 200 klméter széles völgy választja el, mely egy alá omló zuhatag s az ebből kifolyó patakok és tavak miatt járhatatlan.

hozni: megjelentem körükben, t. uraim, hogy felsoroljam főbb vonásaiban a lefolyt országgyűlés működésének eredményét, s megvilágítsam az átláspontot, melyet némely kérdéssel szemben elfoglaltam. (Halljuk!)

De amidőn így számot önöknek adni kívánok a multról, ne méltóztassanak szerénytelenségnek venni, ha kénytelen leszek azt összeköttetésbe hozni a jövő teendővel; mert a lefolyt országgyűlés egy közgazdasági, mint a szociális téren kezdeményezett alkotásai közül talán egyet se fejezett be, hanem azok befejezését a következő országgyűlésre, helyesebben országgyűlésekre helyezte át. (Halljuk! Halljuk!)

A lefolyt országgyűlés működését jellemezve, azt hiszem, helyesen lehetne azt két részre osztani; az első rész a küzdelem, a gyász, az aggodalom, az eredménytelenség. — míg másik felét a béke, a munka s az eredmény fogja emlékeztetessé tenni.

Alig ért véget a képviselők választása, mely eddig soha nem tapasztalt magas hullámokat vetett, a gyűlölködésnek oly iszonyu fergetege támadt a parlamentben, zugott végig a társadalom minden rétegén, hogy aggodalommal néztek a nemzet jövője elé mind azok, akik féltékenyen őrzik a magyar alkotmányt, a társadalom békéjét. E vihar közepette villámpapásként érte a nemzetet védangyalának, forrón szeretett király-nénknak, a legnemesebb és legtökéletesebb nőnek és anyának, a koronásfők legfelségesebb alakjának orgyilkos kéz okozta elvesztése. A nemzet háláját és kegyeletét a törvényhozás az 1898. XXX-ik t. c-ben örökítette meg, de felejtethetetlen emléke, igaz szeretete és tisztelete oda van vésvé kitorolhetetlenül minden magyar szívébe.

A pártgyűlölség mélységét mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy a megrendítő tragédia se hozta közelebb egymáshoz a szíveket; de alig hogy leteltek a gyász napjai, ujult erővel tört ki a vihar s tombolt mindaddig, míg a kormány, illetve annak elnöke helyéről el nem távozott.

Sokkal rövidebb idő folyt le ez események óta, mintsem hogy helyes, elfogultságtól mentes ítélet lenne hozható egyesek és pártok működése felett. Meg fogja ezt tenni a jövő történetírója, s a történelem — mely ritkán szokott igazságtalan, elfogult bíró lenni — érdemök szerint fogja méltatni az igazakat, sújtani a hamisakat.

(Több érdekes politikai megjegyzést tévén még szónok, azután áttért az általános szociális kérdésekre.)

Munkáviszonyok.

A munkálkodó országgyűlés tevékenységét igen nagy részben vették igénybe azon törvényhozási intézkedések, melyeknek célja a szociális bajoknak, általában az anyagi és gazdasági helyzetnek lehető javítása. Előbbiek közé sorozom azt a törvényt, mely szabályozza a munkaadók és munkások közötti viszonyt, továbbá a gazdasági munkásokról, a munkás pénztárakról, az erdőmunkásokról, a dohánytermelők és dohánykertészekről, a hitelszövetkezetek létesítéséről intézkedő törvényeket, melyek hivatják az Európa-szerte régóta megindult, de nálunk inkább csak az utóbbi években és egy speciális alakjában mutatkozó szociális mozgalmat lehetőképp lecsendesíteni, az elégedetlenek bajait orvosolni, anyagi és gazdasági helyzetüket elviselhetővé tenni, sőt javítani. Utóbbiak a közgazdasági helyzetet függnek össze, melynek általános kedvezőtlen volta

Torozkó felől Kemény Farkas br. honvédei, Abrudbánya felől Zariczky lengyel legiója, Gyalu és Bánfi-Hunyadtól a marosvásárhelyi önkéntesek nyomultak előre.

Janku és mőcái körül voltak véve.

Fenn a Sturna tetején egy század honvéd pihent. A jó fiuk ember feletti erővel mászták meg a sziklafalat, hogy Janku táborát kikémleljék. A hős hadsereget félelem fogta el. Kozma ur, főhadnagy valamelyik határári ezredből, épp abban a kellemes élvezetben részesült, hogy juhporokolt párolgott az orra előtt, a rőzséből ösztetékolt kunyhóban, mikor a fővezér rémült arccal lépett be hozzá.

— A magyar sereg a Sturnán táborozik! Mit tegyünk?

— Megesszük ezt a jó zsiros poroköltöt, fővezér! Őket onnan le nem verhetjük, ők onnan ide nem jöhetnek. S hogy mégis lásson valamit, kezéből letette a fakanalat, kidugta a kunyhó ajtaján az orrát, majd a képe is látható lett. Gömbölyű, ijöl ápolt hasát pedig a lábak hozták kifelé.

— Szegény fiuk! Nem tudom, hogy jönnek le onnan, ha csak szárnyuk nincsen.

— De én levágni, elfogni akarom az egész, hogy hirmondó se maradjon belőlök — szólt, harei tüzelt Dácia leendő királya.

— Hát aztán hogy szállás le innen? Hagyj békét nekik, ők sem bánthatnak minket. Lásd, ez a miénk a legszebb hadjárat!

Kozma ur egész lelki nyugalommal visszament, hogy kikanalazza a poroköltet.

Janku ismerte a havasok minden zugát.

Abrud felé néhány kunyhó állott, régebben csendes kedélyű favágók tanyája, tovább

mondhatnám az egész világot foglalkoztatja. Nálunk érezhetőbbé, fokozottabbá teszi az ebből származó bajt, hogy tisztán nyerstermelő ország vagyunk, — hogy minden tőke nélkül igyekeztünk önrendelkezésünk harminc éve alatt századok mulasztásait pótolni, s hogy közgazdasági viszonyunk Ausztriával megoldatlan. (Ugyvan!)

Ezeknek szanálása, kedvező megoldás felé vitele kormánytól, törvényhozástól nagy munkát követelt s fog még hosszú ideig igénybe venni.

Nemzetközi szerződések.

Az új kormánynak, amint helyét elfoglalta, azonnal foglalkoznia kellett, a Magyarország és Ausztria közötti kereskedelmi viszonyról s a pénzügyi törvényről, miután úgy a vám és kereskedelmi szerződés, mint a közös bankra és a közvetett adókra vonatkozó törvények hatálya az 1898 év végéig volt csupán meghoszábitva. Az eredmény az volt, hogy a törvényhozás az előbbi kormány és az osztrák kormány között létrejött megállapodásokat, melyek a vám és kereskedelmi szerződésre, a bankra és a közvetett adókra vonatkoznak s melyek egyik előnyös intézkedése az átutalási eljárás, mely által megszünt Magyarország a közvetett adóknál folytonosan szenvedett megkárosulása; mondom ezeket a megállapodásokat a törvényhozás az Ausztriával való viszonyosság feltétele alatt és tartamára fogadta el, ujabban is kimondván az 1899 XXX-ik t. c-ben, hogy Magyarország, mint a fejedelem többi országától jogilag külön álló ország, saját felelős kormánya és törvény hozása útján intézkedhetik és kereskedelmi ügyeit külön vámvonalak felállításával önállóan szabályozhatja. (Helyeslés.)

Ez az 1899. XXX. t. c. reánk nézve különös fontossággal bír; mert ez által képesek leszünk esetleg érdekeinket megvédelmezni, ha nem fogunk Ausztriával előnyös vám és kereskedelmi szerződést köthetni. (Ugy van! Ugy van! Halljuk!) miután a törvény kimondja, hogy a lejáratú idővel nem bíró kereskedelmi egyezmények a szerződők bármelyik tagjának kérésére felmondhatók, — hogy a lejárandó kereskedelmi szerződések megújítása előtt autonóm vámtarifa készíthető, — végül hogy a kormány a kereskedelmi ügyekben önállóan intézkedhetik azon csetre, ha a viszonyosság megszűnik, vagy egy önálló vámtarifa létre nem jön.

Ez új vámtarifa s a kötetendő kereskedelmi szerződések előmunkálatai a nyár folyamán megkezdődtek s foglalkoztatni fogják majdan az újonnan összehívandó országgyűlést.

Gazdasági kiegyezés.

Én nem veszem el a reményt, hogy kormányunk bölcseségének és erélyének sikerülni fog oly megegyezést létesíteni Ausztriával és oly kereskedelmi szerződésekre lépni a külföldi államokkal, melyek Magyarország érdekeit megvédik és előmozdítják. És jóllehet e kérdés nem aktuális, miután kezünk Ausztriával szemben 1907-ig meg vannak kötve, mégis szükségesnek látom már most kijelenteni, hogy bár nem kicsinylen azon tekintélyt, melyet a nagyhatalmi állás ad; hogy bár ismerem és számításba veszem azt a hasznót, melyet a nyers termények piaca nyújt; hogy bár jól felhasználhatónak tartanám azt az időt, mely alatt kezeink iparunk saját tőkéinkből, saját munkás kezeink igénybevételével megerősödhetnek; mégis — bizva e fiatal nemzet erejében, mely

északra egy hegyszakadéknak valaha egy fűrészmalom volt. Amott a nagyszágos Laureaniu, itt a ngos és főtisztelendő Prodán táborozott. A pataknak, mely régebben azt a malmot hajtotta, eredete fenn volt a magasban, közel a Laureaniu főhadiszállásához. Leszállani vagy felmászni a Janku táborhelyéhez, csak ezen a medren lehetett. Ezt a medret el kellett zárni, ezt a folyást csak Janku tömehette be. Oda parancsolta a teméntelen népet, s néhány óra múlva a nagy kövekkel elzárt patak a fensik egy részét elárasztotta ugyan, de a száraz mederben a rumuny tábor megkezdte a leszállást.

A honvédparancsnok, egy öreg százados, összevont szemöldökkel nézte az ellenség mozdulatait. A jókedvű főhadnagy évődött vele:

— Látod öregem, mit csinálnak a mőcök?

— Azt is tudom mit akarnak... Fiuk! a célt elértük, megyünk vissza.

A borzasztó meredeken, vizmosások, szirtetek között, fegyvereikre támaszkodva, örvényeket szökölve át, már lenn a völgyben volt a kis bátor csapat, mikor vad ordítással 8—10 ezernyi oláh fogta őket körül.

— Ma jó napunk lesz öregem, dévajkodott a fiatal főhadnagy.

— Négyszöget képezz! Lőj! — felelt rá röviden a százados.

A dörrenésre halomra hullottak a román testvérek. Az ellenség egy perere megdöbbenve állott meg. Nem sokáig tartott. A haldoklók kiáltása, nyögése, még bőszültebbé tette a vad ellenséget.

— Kedvem volna egy kis birkozásra. Nem lenne-e neked is egészségedre. Az emésztést nem mozdítaná-e elő egy kis tornázás?

Folytatás az I. mellékleten.

képes lesz az átmenettel járó bajokat idővel kiheverni — kész vagyok felöltségem teljes érteben szakadást idézni elő közgazdasági téren abban a pillanatban, midőn konstatalható, hogy gazdasági kiegyezés az eddiginél kedvezőbb alakban nem létesíthető. (Hosszantartó éljen és tetszés) hogy a kiegyezés újabb áldozatokat kíván ettől a nemzettől, mely teljesítés képességének legszélső határáig eljutott, (Igaz! Ugy van!)

A Tokaj-Hegyalja érdeke.

Továbbá az Olasz és Németországgal kötendő szerződést illetőleg kijelentem már most, hogy habár ismerem azokat az előnyöket, melyeket az egyesült erő nyújt, melyek a béke áldásaiból fakadnak: ezek távolról se állanak arányban avval az anyagi kárral, melyet az olasz borok beözönlése által szenvedünk s melyet az új német vámtarifa folytán szenvednénk (Ugy van! Ugy van!) Éppen ezért, se az Olaszországgal kötendő szerződés nem fogadható el a behozatali vám tetemes telmelése nélkül, (Éljen! Éljen!) se a Németországgal kötendő szerződés nem fogadható el a tervezett beviteli vámok tetemes leszállítása nélkül (Éljen! Éljen!) mert Magyarország régen kinőtt már azokból gyermekcipőkből, mikor a politikai szövetséget még a közgazdasági téren is kénytelen volt egyoldalul busásan megpótolni. (Éljen! Éljen!)

A kormány alkotásai.

Mielőtt magával a közgazdasági helyzettel s néhány aktuális kérdéssel foglalkoznék, legyen szabad — az idő követelte rövidséggel — (Halljuk! Halljuk!) megemlíteni néhány alkotást, melyet a törvényhozás a honvédelem, az igazságszolgáltatás, közigazgatás, állategészségügy, humanizmus terén létesített s két intézkedést, melyet a képviselőház összeállítását illetőleg tett. (Halljuk! Halljuk!)

Magyar katonai érdeke.

Szándékosan emlékezem meg az alkotások között első helyen azokról, melyeket a törvényhozás a katonai nevelés terén létesített; mert hogy mit jelent Magyarországon a magyar tisztképző intézetek felállítását, a felsőbb katonai intézet kibővítését (Lelkes éljenzés!) s ennek folyományaként a véderőnek nagyszámú magyar tiszttel leendő ellátása: azt itt magyar hazafiak előtt bővebben fejtegetni nem vélem szükségesnek. (Éljenzés és tetszés.)

(Igazságügyi, közigazgatási tevékenységekről szólva most áttér szónok a részletesebb kereskedelmi és ipari kérdésekre.)

Kereskedők és iparosok védelme.

Az idegen gyárosok, kereskedők ügynökeinek működése valóságos veszedelmévé vált a vidéknek; mert míg a reális részletkereskedés és iparnak óriási kárt okozott, a jöhísemű becsületes vidéki népet is valósággal kifosztották (Ugy van! Ugy van!) Ezért hatásában megbecsülhetetlen lesz a megrendelések gyűjtését korlátozó és szabályozó törvény arra az esetre, ha kijátszását vállalva, éber figyelemmel kísérjük és irtalmatlanul büntetjük. (Zajos éljenzés, tetszés.)

(Ezekután állattenyésztési tevékenységről, az állatorvosi köztevékenység hasznát előmozdító törvényről, a gyermekmenedékhelyek ügyében tett

humanitárius kormányműködéséről szólva áttér egyik legaktuálisabb törvényünkre, a kúriai bíraskodásról szólóra.)

Kúriai bíraskodás.

Kétségen kívül a korszellem hozza magával s attól se a szabad Amerika vagy Franciaország se az alkotmányosság mintaképeül szolgáló Anglia megmenekülni nem képes, hogy a választások, érintsék azok az államfőket vagy a törvényhozás választott tagjait, évről-évre nagyobb erőszakkal, költségekkel, terrorizmussal vannak öszekötve s minden lépés vagy mulasztás, mely e téren történik, pártszempontból lesz elbíráva. E bajok nálunk is fokozatosan emelkedtek, míg végre, a legutolsó választás benyomása, alatt a törvényhozás ideiglenesen a kúriára ruházta a képviselő választások feletti bíraskodás jogát. (Éljenzés) Remélem, hogy ez a törvény, mely most fogja hatását első alkalommal éreztetni, el fogja érni célját s a választó polgárok anyagi és erkölcsi presziótól mentesen fogják leadhatni szavazataikat. (Lelkes éljenzés és tetszés.)

Az összeférhetlenségről.

A lázas érdeklődés, melylyel parlament és közvélemény kísérte a képviselők összeférhetlenségéről szóló törvény előkészítését és tárgyalását, legjobban igazolja annak szükséges voltát. S míg a nagy többség a meglevő régi törvényt precízebbé, végrehajtásra alkalmasabbá tenni és szigoruan végrehajtani kívánta: addig voltak sokan, s ezek között közéletünk számos kiváló alakja, kik valóságos nemzeti szerencsétlenséget láttak abban, ha a törvény szigorú végrehajtásával parlamentünk jelesei közül sokan, kik nincsenek független anyagi helyzetben, kénytelenek lesznek vagy képviselői állásukról leköszönni, vagy közgazdasági tevékenységükkel felhagyni. S így bármelyik térről fognak visszavonulni, pótolhatatlan veszteséget fog szenvedni a közérdek ebben a kis államban, mely különben is oly szegény igazi tehetségekben. Én ezeket az aggodalmat nem osztottam s nem osztom. (Ugy van! Ugy van!) Az én felfogásom mindig az volt, s e szabályt első helyen magamra nézve alkalmaztam, hogy főképp a mi speciális viszonyaink között a képviselői állás és a közgazdasági tevékenység inkompatibilis; mert könnyen veszélyezteti a képviselő függetlenségét s így azt kívántam, hogy a képviselői állás tisztaságát meg (éljenzés és tetszés) ettől az évről évre nagyobb mennyiségben rá tapadó szennyől. (Ugy van! Ugy van!) Szívesen járultam tehát hozzá és működtem közre az idevonatkozó törvény részletesebbé, szigorúbbá, mentől világosabbá s a kijátszásra mentől alkalmatlanabbá tételéhez. Erős meggyőződése, hogy ez az a törvény, ha szigoruan, lelkiismeretesen végrehajtatik, sokban emelni fogja a képviselői állás presztizsét (Ugy van!) s a parlament nívóját és függetlenségét, anélkül, hogy közgazdasági téren nagyobb kárt okozna néhány jelesebb férfiú netaláni való visszavonulása.

Megemlékezés Szilágyiról.

Fájdalom, hogy e törvény (1901. XXIV.) hatását nem érthette meg az a férfiú, ki létrehozásának egyik főtényezője volt, ki ezzel zengte el hattyu-

utánam. Én megmentem.

— Ki ön? — kérde a százados gyanakvóan.

— Egy ember, egy oláh, a kinek hivatása helyrehozni, levezekelni azt, a mit az oláh vét a haza és a magyar ellen.

— A „hegyi szabadító“ — kiáltották a honvédek s remény szállott lelkükbe.

— Fiuk így is, úgy is veszte vagyunk! Menjünk, szolt a százados.

A titokzatos ifju jól ismerte az ősvadont. Mély hegyszakadékokon át eltűntek az üldözők elől. Most egy szirt öble tárult eleikbe, s bementek a föld mélyébe. A vezető zekéje zsebéből kivett egy darab szurokba mártott fenyőrudat, meggyújtotta s világított előttük. Csak egymásután haladhattak, de pár órai szorongással és küzdelemmel teljes mars után a szabadba értek.

A leszálló nap utolsó sugarai aranyozták meg a bércék ormait.

A vezető megszólalt:

— Itt közelben nincs ellenség. Amott a távolban a magyar tábor. Isten önökkel! Elhullott bajtársaitok majd eltemetem én.

A honvédek körülvették, hogy forró kézsorítással köszönjék meg életök megmentését. Az öreg százados keblére ölelte:

— Ki ön nemeslelkű barátunk? Sokat halottunk önről. Ön oláh és mégis a magyarok barátja. Ön már többször az eltévedt, vagy vészbe jutott honvédek életét megmentette. A hol nagy a veszedelem, ott van mindenütt. Mint a béke anyaga jelenik meg a vérontás helyein s nem egyszer akadályozta már meg a magyar családok kirablását, megöletését. Ismerjük, áldják szívesen, ezeren és nem tudják ki ön. Mondja meg nevét! Ön méltó a nemzet hálájára, s nemzetem nem volt hálátlan soha. A magyar kormány és nemzet nevében kérem ki ön?

dalát s kinek eltávóztása Magyarország válságos helyzetében pótolhatatlan, főleg tudva azt, hogy óriási tudását, erejét, energiáját teljes mértékben kívánta ezentúl a közgazdasági helyzet rendezésének szentelni.

(A bajok orvoslására vonatkozóan, melyet nagyrészt a vállalati kedv hiánya és a pénztelenség okoz, jónak látja szónok az államháztartás körül követendő takarékossgot, az adórendszer igazságos és méltányos alkalmazását.) De ugymond:

A jövő közgazdasági politikája.

Nekünk radikálisabb orvosszerek kellenek, hogy mélyebben fekvő bajaink gyógyíthatók legyenek. Nekünk az eddiginél sokkal nagyobb szabású közgazdasági politikára van szükségünk; ebben pedig az első lépés — a mint előbb említettem — előnyösebb kereskedelmi szerződések kötése, közgazdasági viszonyunknak Ausztriával mielőbbi rendezése és önálló hazai ipar létesítése.

A két előbbi, hiszem, úgy fog megoldatni a mint azt az ország jól felfogott érdeke kívánja; de ez utóbbi létrehozásához erősebben kell hozzájárulnunk annál is inkább, mert ez két irányban fog javítólag hatni. Egyik irányban az által, hogy iparcikkeink itthoni előállítását által millióra menő munkás kéz fog nyerni jutalmazó munkát és fogja megtakarítani munkájának gyümölcseit, — másik irányban, hogy ezáltal mezőgazdasági terményeink fogyasztóinak száma sokkal nagyobb lesz. (Helyeslés.)

Csak hogy ipar létesítéséhez két faktor kell, mely nálunk csekély mértékben van még ez idő szerint: egyik a szükséges tőke, másik az intelligens munkás.

Pedig ez nálunk részben lehetővé válnék az által, ha az állam, testületek, magánosok kezében levő, nagy terjedelmű s mondhatnám többnyire keveset jövedelmező, részben lekött földbirtokok egy része — az illetőkhözjárulásával — felaprózva értékesítettén, az ebből befolyó tőke, gyárak, ipartelepek létesítésére fordítatnák, mint Angliában, Csehországban, hol gyakran ipartelepek, gyárak képezik az egyes hitbizományok legértékesebb részét.

E konverzió által, amellet, hogy a földbirtokos tőkéje biztonságban maradjon, sőt magasabb kamatot hozna, visszatérhető és visszahozható lenne népünk, mert kielégítést nyerne földszomszja, biztosítva lenne megélhetése, — s létesíthetnénk jó részt saját erőnkől egy hatalmas ipart, melynek termékei részben fedeznék szükségleteinket, a befektetett tőke kamatai pedig közöttünk maradjon. (Helyeslés.)

Ipari és kereskedelmi pálya.

A másik ilyen faktor az intelligens munkás. Ha ugyanis érintkezünk gyárosainkkal, megismerkedünk gyáraik beléletével, azt fogjuk tapasztalni, nem képesek elegendő intelligens magyar munkást, magyar munkavezetőt kapni. E faktor megszerzését az teszi nehézzé, hogy itt egy tradíciót kell előbb leküzdenünk. (Ugy van! Ugy van!) Nálunk a társadalmi felfogás az, hogy iparos, kereskedő, kézműves, sokkal alárendeltebb állást foglal el, mint a tudományos pályán ha-

— Hogy ki vagyok — felelt szomoruan a vezető, — minek tudni azt. Rangot, kitüntetést nem várok, nem fogadok el. Egy szerencsétlennek, a kiben nem bízott a magyar, a kit apja és népe kiátkozott, jobb így teljesíteni, a mit magára vett s maradni örökre ismeretlenül...

Néma csend követte e szavakat. Seholy egy élő lény, csak néhány lépésre egy fenyő árnyában állott egy szép oláh leány s oda kiáltott:

— Waducz Juon! Itt vagyok, megleltelek! E percben, mielőtt a honvédek az ámulatból felocsudtak volna, egy lövés és Waducz János vérezve omlott össze, de ajkai mosolylyal suttogák:

— Még a halál is édes tőled — Albini Flóra!

A honvédek a nőhöz rohantak, de mielőtt megragadhatták volna, a másik golyó a szép mellet furta át.

— Megbosszultam nemzetemet — szolt és ajkain elhalt a szó.

A főhadnagy és a kapitány oda borultak a haldokló szabadítóra, a kinek arca egészen átszellemült s csak ennyit mondhatott:

— Ugy-e, hogy önök s minden magyar el fogja hinni, hogy hazáját és a magyart igazán szerette a szegény oláh diák?!

* * *

Szegény Waducz! Már tán senkisé is emlékezik reá!

Valjon lesz-e idő, a mikor a testvériesült magyar és román nem a lázítóknak, hanem együtt emelnek oszlopot a béke apostolának a — szegény „oláh diák“-nak?!

— Fegyvertusa ennyi néppel szemben? Nem. Fiuk, adjatok egy puskát — szolt a kapitány és célzott.

— Ördögbe! Jankut akartam és a társát találtam. No de az sem iszik több magyar vért. Az a másik Laureáni volt.

Most Janku maga állott serege élére. Megkezdődött az iszonyú vérontás. Százával hullott az ellenség, a honvédek közül is, bár őket az erdő sűrű fáit védelmezték. Már tizen lettek harképtelenné, de a megsebzett, valamelyik fához támaszkodva, lőtt utolsó csepp véreig.

A kapitány felragadta egy elesett honvéd fegyverét s célzott:

— Most nem hibáztam el, szolt mosolyogva, a mikor látta, hogy Janku hátrátantorodott. A karját érte a golyó s a tömeg a vezér vért látva, megrémülve hátrált, a midőn két oldalról a támadók, Prodan és Axintye legvérszomjasabb népe, mintegy 10 ezer oláh harei üvöltése hangzott fel. Új tömegek közeledtek félelmetes sebességgel.

— Jelentem alásan, százados ur, ma mindnyáján az örökkévalóságban vacsorálunk! — szolt a vidám főhadnagy.

— Igazad van. Innen nincs más menekvés, mint a halál. Fiuk löjjetek ki az utolsó töltényt! Éljen a haza, éljen a szabadság!

A főhadnagy is célzott Axintyére.

A honvédek is lőttek, talált mindenik golyó, halomra hullott az ellenség. Az imént diadalittasan ordító tömeg megzavarodott, meghátrált, de a másik percben feltartóztathatatlannul gömbölygött előre.

E percben, mintha a földből tünt volna elő, egy ifju állott elejükbe, közönséges oláh ruhában.

— E vérontás hasztalan. Önök elvérzenek. De önökre szüksége van a hazának. Jöjjenek

ladó, — s ezért minden szüle, még önmegerőltetésével is, a tudományos pályára vezeti gyermekét, nem törődve az e téren régóta érezhető, és naponként fokozódó túltömöttséggel, (Helyeslés és tetszés) s többnyire csak azokból lesznek nem iparosok, kézművesek, kik a tudományos pályán a minimumot még segítséggel sem képesek elérni, vagy nincsenek abban az anyagi helyzetben, hogy a sok kiadást, hosszas várakozást igénylő tudományos pályán haladhassanak. Ezt a speciális magyar felfogást kell előbb leküzdenünk (Ugy van!) kiirtanunk és átéreznünk azt, hogy az iparos, kereskedő, kézműves képezi a nemzet gerincét (Helyes! Ugy van!) mert az dolgozza fel a nyers termékeket, az állít elő új értékeket. (Helyeslés és tetszés.) Csak ha vérünkbe megy át ez a meggyőződés, akkor fogunk nevelhetni elegendő számú intelligens magyar iparost s ekkor fogjuk fellendíthetni a magyar ipart (Zajos éljenzés) és pedig a fejlettség oly fokára, melylyel méltó helyet fogunk elfoglalni a világversenyben, amint azt elfoglaltuk a párisi világkiállítás alkalmával, hol először jelentünk meg a világ előtt teljes önállóságunkban. (Hosszan tartó éljenzés és tetszés.)

Agrárizmus és merkantilizmus.

Az előbb elmondottakból látszik, hogy mily szoros összeköttetésben áll a nyers termékeket produkáló magyar gazda érdeke, a terményeket értékesítő kereskedőnek s a nyersterményeket feldolgozó iparosnak érdekeivel. És mégis megdöbbenéssel tapasztaljuk, hogy a két irány képviselői napról-napra jobban távolodnak el egymástól, igyekezve mindenik a kormány hatalmát megnyerni saját céljai előmozdítására. Céljokat azonban se az egyik, se a másik irány képviselői elérni nem fogják. A kormány tudatában van annak, hogy első és legsürgűsebb feladata az ország anyagi érdekeinek előmozdítása s hogy ez a cél nem az egyes irányok egyoldalúsága vagy egyoldalú támogatása, hanem a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem érdekeinek összhangzatos fejlesztése által érhető el. (Lelkes éljenzés) Ezt az álláspontot a kormány elnöke abban a programjában, melylyel helyét elfoglalta, megjelölte határozottan, a mely program nem agrárius s nem merkantilista, vagy ha úgy tetszik, mind a kettő, de nemesebb értelemben. (Tetszés és éljenzés) ezt a programot a kormány harmadfél évi működése alatt minden pontjában hűségesen beváltotta oly igazságossággal, hogy, míg a mezőgazdaság érdekében egyetlen kormány se tett annyit, mint a jelenlegi: addig a legerélyesebb akciót fejtette ki az iparfejlesztés terén s a legmelegebb támogatásban részesíti azt a társadalmi tevékenységet, mely a hazai iparpártolás terén megindult.

A mezőgazdaság érdekeinek támogatása tehát a kormány és pártjának programjával nemcsak nem ellenkezik, de annak egyik kiváló részét képezi — és én magam részéről nemzeti szerencsétlenségnek tartanám, ha e célból s e jelszó alatt új politikai párt alakítván, ugy a képviselőház, mint a társadalom — mely így is jóformán szét van tagolva — a politikai érdekképviselőt alapján még több részre szakíttatnék. (Élénk helyeslés és tetszés.)

(A tisztviselők helyzetének méltányos megjavítását szükségesnek vélvén erre vonatkozó fejtegetését e szavakkal fejezi be:)

A tisztviselők helyzete.

Meggyőződésem, hogy a fizetések a közép és alsó fokozatokban általában elégtelenek és hogy a segítségek gyorsan kell történnie. Ezért tehát nem tartom elégségesnek, hogy az itt felmerülő szükséglet abból az összegből fedeztessék, amely az állások redukciója folytán felmarad, hanem gondoskodnia kell a kormánynak a javítás fedezetéről addig is, míg a redukció fokozatosan megtörténhetik. (Helyeslés.)

A szabadelvű párt.

Mielőtt beszédem befejezéséhez érnék, meg kell emlékezniem a pártól, a melyhez tartozni szerencsém van, annak jelen helyzetéről, jövő kilátásairól s a kebeléből alakult kormányról.

Az egyesülés pillanatától kezdve sokan, leginkább a párt kötelekein kívül állók, aggodalommal gondoltak arra a befolyásra, melyet a párt új tagjai reakcionárius és agrárius irányban fognak gyakorolni a szabadelvű párt és kormányra, és hogy az eltérő nézetek meg fogják bontani a párt egységét, megbénítják erejét. Hát se az egyik, se a másik aggodalom nem vált valóra. Igaz, hogy egyes részletkérdésekben a párt egyes tagjainak nézete eltérő; de az világszerte elérhetetlen volt és elérhetetlen lesz, hogy egy politikai pártnak minden tagja, minden kérdésben egyetértsen. (Ugy van! Helyeslés.) Teljesen elégséges, ha a párt tagjai a főbb elvekre és a belpolitikai kérdésekre nézve egymással s a kebeléből alakult kormánnyal egy nézetben vannak. Már pedig az bizonyos, hogy a szabadelvű párt tagjai ugy a belpolitikai, mint a külpolitikai kérdések tekintetében egymással s a kormánnyal egyetértenek; az is kétségtelen, hogy a kormánynak minden intézkedését liberális felfogás jellemzi s e téren a párt tagjai részéről a legodaadóbb támogatást élvezi. A mely felfogással, ha a hangulatból itélni lehet, az általános közvé-

lemény is egyetért s dogmájává téve, hogy szabadelvű irány s magyar állami és nemzeti politika ikertestvérek, s az új választási rend adta függetlenségét arra fogja felhasználni, hogy az igazi liberalizmust vezesse diadalra minden vonalon (Hosszan tartó lelkes éljenzés és tetszés) visszakergetve sötét odúikba a reakció lovagjait bármilyen pánélban (Helyeslés) bármily tetszetős jelszavak alatt lépjenek is ki a küzdőtérre. (Zajos, kitörő, lelkes éljenzés, helyeslés és tetszés)

Ezeket a liberális elveket vallottam és követtem én is, mivel ez felel meg az én meggyőződésemnek s mivel a liberális párt s ennek elvei alapján működő kormány támogatására fogadtam el a megbízást, melyet soha másra nem használtam mint hazám, kerületem s mindazok önzetlen, buzgó támogatására a kik politika, felekezett, rangkülönbség nélkül hozzám fordultak s a mely megbízó levelet most a maga érintetlen tisztaságában hálattal szívvel rendelkezésükre visszabocsajtom (Hosszan tartó lelkes éljenzés, általános tetszés)

*

Beszámoló után két üdvözlő sürgönyt megszűntettek; az egyiket Széll Kálmán kormányelnökhöz, a másikat Podmaniczky Frigyes báróhoz, mint az országos szabadelvű párt elnökéhez Budapestre.

Ezekre a sürgönyökre érkezett válaszok:

Miklós István pártelnök urnak.

Sátoralja-Ujhely.

Budapest, szept. 19. estvel 7 ó. 35 p.

Meleg hangu üdvözlötükhöz fogadják mély köszönetemet. Működésemet fűzőttem reményüket igyekszem valóra váltani; de nehéz feladataim megoldásához az önök szíves támogatását is kérem. Ennek biztos reményében küldöm legszívesebb viszontüdvözlöttemet.

Széll.

Miklós István urnak, a Dókus-párt végrehajtó bizottsági elnökének.

Sátoralja-Ujhely.

Hazafias üdvözlötük szívélyes viszonzása mellett, nagy örömmel vesszük tudomásul, hogy elvtársaink egyakaratu lelkesedéssel ismét Dókus Ernőt, pártunknak e tevékeny, mindig megbízható és nagyérdemű tagját jelölték.

Podmaniczky pártelnök.

*

A beszámoló befejezése után az intelligens választópolgárság Dókus Ernő tiszteletére fényesen sikerült bankettet rendezett az erre a célra átengedett és átalakított színházban és a mellette levő étkezőteremben d. u. 1 órakor.

Kétszáznál jóval többen vettek részt ezen a kedves alkalmon, közöttük Ujhely város és vidéke vezetőférfiainak, előkelőségének és polgárságának színe-java, számosan hölgyek is, kik a páholyokból szemlélték ezt az első önköltséges választási lakomát.

Harsány éljenzés zúgott fel, mikor Dókus Ernő a terembe lépett és Miklós István pártértekezleti elnök és Meczner Gyula nagybirtokos között helyet foglalt.

A harmadik fogásnál Miklós István emelkedett szólásra és lelkes felkőszöntőben éltette Dókus Ernőt, szép szavakkal méltatván érdemeit, a miket kerülete érdekeinek felkarolásával szerzett, a mik nagy népszerűségének legtermészetesebb alapját képezik és épp azért, mert maradandó alkotásokhoz, intézményekhez fűződnek, elévülhetetlen érdemek is maradnak. — Most Dókus Ernő, mint az igazi szabadelvűségnek tántoríthatatlan híve, emelkedett fel és mondott lendületes szép beszédet, éltetvén a választókerület közönségét. Meczner Gyula, a Vaskorona-rend lovagja, a közszeretben élő Dókus-családjáért és annak legifjabb sarjájáért mondott nagy tetszéssel fogadott pohárköszöntőt, — a mit Dókus Gyula, mint a család legidősebbje, köszönt meg. Majd ismét Dókus Ernő emelkedett szólásra és szép szavakban a páholyokat ékesítő hölgyeket köszöntötte fel. — Kozma Gedeon, szőlősekei ref. lelkes, szintén Dókus Ernő érdemeit méltató dikciót mondott.

A lelkes és vidám hangulatu lakomának délután 3 óra után volt vége.

*

Másnap, szept. 17-én, délután 20 tagból álló küldöttség kereste fel Dókus Ernőt legényei kastélyában, a hol Miklós István s. a. -ujhelyi gk. esperes, mint a küldöttség szónoka, ujra szép beszédben tolmácsolta a kerület szabadelvű párti választó közönségének változatlan érzelmeit, egyszerűen felkérte Dókus Ernőt, hogy a f. évi október hó 24-én kezdődő öt év hosszúra vállalja el ismét a kerület országos képviselőségét.

Dókus Ernő a jelöltséget elfogadván, mélyen meghatva kerületének ő iránta ujra ily szépen megnyilatkozott bizalmát, programszerű kijelentéseket tartalmazó beszéddel felelt a küldöttségnek, biztosítván őket és küldőiket, hogy mint eddig volt, újabb megválasztása esetén is törvényhozói munkásságán felül választókerü-

lete vitális érdekeinek hű szolgálata lesz egyik szem elől sohasem tévesztendő kötelessége.

D. u. érkezett vissza Sátoralja-Ujhelybe Legényéből a küldöttség s a mint hire futott, hogy megbízatásában eredménynyel járt el, kitűzték a trikólort, mely azóta hirdeti: „urbi et orbi,” hogy:

Éljen Dókus Ernő!

A t. vármegye gyűlésterméből.

A közérdeklődés ismét igen szép számban gyűjtötte egybe a vármegye atyjait Sátoralja-Ujhelybe, az ősi terembe, f. hó 17-én, mikor a törvényhatósági bizottság a dolgok folyása szerint, első rendes közgyűlést tartotta az új főispán, Hadik Béla gróf, előlülése mellett.

Mintha egy kis parlament voltunk volna annak a közgyűlésnek az első napján, mikor a szőnyegen forgott közdolgozokhoz — a mint előbb Hadik Béla gróf főispán elparentálta a nemzet nagy halottjának, néhai való Szilágyi Dezsőnek emlékezetét — olyan sorrendben szólottak hozzá a szónokok, mint szokás szólani a parlamentben, hogy t. i. a következő szónok az előtte szólottak volt logikus és kritikai folytatása, a legutolsó pedig valamennyi előtte szólottak a rekapitulációja.

Hadik Béla gróf főispánt, a mint katonás pontossággal d. e. 10 órakor a terembe lépett, minden oldalról harsány éljenző köszöntötte.

Elnöki székét elfoglalván, a következő megnyitó beszédet mondotta:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Első sorban őszinte tisztelettel üdvözlöm Önöket, a tekintetes törvényhatósági bizottságnak itt egybegyűlt tagjait. De nemcsak őszinte tisztelettel, hanem igaz örömmel is, mert hisz azon szép cél hozott bennünket ma össze, hogy e törvényhatóságnak érdekeit együttes munkával, tehetségeinkhez képest, minél hathatósabban előmozdítsuk. (Ugy van! ugy van!) En részemről kijelentem, hogy mint egyik szerény munkás, minden tölem telhető el fogok követni, hogy méltónak mutassam magamat az Önök által nekem előlegezett bizalomra és hogy — most már a cselekvésnek terén — meggyőzzem Önöket székfoglaló beszédemben tett ígéreteimnek komolyságáról. (Éljen.) Teljes mértékben biztosíthatom Önöket, hogy csakugyan eltökélt szándékom, bármilyen erőmegfeszítésembe kerüljön is, ígéreteimet az utolsó betűig a legbecsületesebben beváltani. (Hosszan tartó lelkes éljenzés.) Különben az Önök támogatásával és Önökkel együtt könnyű lesz a reám váró feladatnak megoldása. Adja az Eg, hogy így legyen! Adja az Eg, hogy siker koronázza fáradozásainkat!

A szép beszédet úgy honorálta a közgyűlés, hogy lelkesen megéljenezte.

Most felemelkedett főispáni székéből Hadik Béla gróf; példájára felkeltek mindnyájan, a jelen voltak és a következő, igen hatásosan elmondott beszéddel szentelt emlékezetet a Szilágyi Dezső nevének, hírének, a nemzeti ügy szolgálatában dicsőséges életének:

És most, tekintetes Törvényhatósági Bizottság, egy mélyen lesújtó gyászbeszédet kell bejelentenem. Magyarországot nagy veszteség érte. Meghalt Szilágyi Dezső. Nagy remények, nagy várakozások dőltek vele sírba. Mert olyan férfi ragadott ki vele a kérlelhetetlen halál az élők sorából, a ki minden fontosabb politikai mozzanatnál — közvetve vagy közvetlenül befolyva, — vezérszeretetté vált, kit az országnak minden válságosabb pillanatában — nagy tekintélye folytán — döntő szó illetett meg és a kinek nevéhez sok dicső alkotásnak emléke fűződik! A ki egész életén át a meggyőződéssel alapuló, megalkuvást nem ismerő szabadelvűségnek tántoríthatatlan apostola volt és a kinek tiszta jelleme, óriási elméje és rendkívüli tudása előtt legelkeseredettebb ellenfelei is zászlót hajtottak. (Ugy van.) Egy magaslaton álló hatalmas tölgy volt ő, mely épen, mert a magasban állott, másnál jobban volt kitéve az idők változásainak. De büszkén dacolt szélvészszel, zivatarral, hisz' tölgy volt, melyet hajlítani nem, csak törni lehet. Egy valódi lángoszlop volt, ki az önérdéket mindenkor leküzdni tudó, igaz honszeretetének melegét árasztotta maga körül és a ki ragyogó tehetségének fényével bevilágított nemzetünknek jövőjébe. A halál villáma lesújtotta a tölgyet, a halálmadár szárnyasattogtatásával kioltotta a lángoszlopot. És a gyásznak éjszakája borult a magyar nemzetre. Szilágyi Dezső meghalt! Lent porladozik most abban a földben, mely — a míg élt — szívének szeretetét egészen lekötte tartotta: a hazai, magyar földben. Szilágyi Dezsőt eltemettük, de alkotásainak és hatalmas egyéniségének emlékét hant el nem temetheti.

Indítványozom, hogy a tekintetes Törvényhatósági Bizottság Szilágyi Dezsőnek feledhetetlen emlékét megörökítve, legmélyebb gyászának jegyzőkönyvileg adjon kifejezést, és hozzátarto-

Folytatás a II. mellékletben.

zóihoz részvétiratot intézzen. (Helyeslés, hosszasan tartó lelkes éljenzés.)

Mély meghatottság vett erőt a hallgatóságon, de egyszersmind felhangzott az éljen is, a mi az előismerés nyilatkozata volt most az alkalmi beszéd formai szépségeért és a beszédnek szónoki nemes hévvel történt előadásáért.

E bevezetés után következett a napirend, melynek legelső tárgya volt a királyi meghívólevél. (*Formaszerűen* lapunk mai számának első oldalán közöljük. — Szerk.) A királyi levelét, melynek borítékán az ország nagy pécsettjének ostyába nyomott képe ékeskedik, s melyet őfelsége a király saját kezével irt alá, a Széll Kálmán sajátkezű ellenjegyzésével, Dókus Gyula es. és kir. kamarás főjegyző állva olvasta fel. A jelen voltak is mindnyájan állva hallgatták meg a királyi levelének felolvasását és igen lelkes, hosszantartó éljenzéssel feleltek rá.

A királyi levél sorainak felolvasása után következett a belügyi kir. minister ama körrendeletének felolvasása, melyben elvárja, sőt a törvény (1899: XV. t. c.) értelmében megköveteli, hogy a küszöbön levő országos képviselőválasztások előkészítésére és intézésére hivatott törvényes szervek, a maguk összességében mint egyenként is, mindent elkövetnek a választó polgárok szabad akarat nyilvánulhatóságának biztosítása és így a tiszta választásoknak törvényes eszközése érdekében. — A felolvasott ministeri körrendeletet „örömmel és lelkesedéssel” fogadta a vármegyei közönség és Wiczmány Odón, Meczner Gyula id., Dókus Gyula, Láczy László dr. és Hammersberg Jenő bizottsági tagok felszólalásai után — hogy t. i. a választás szabadságát és tisztaságát célzó törvény-rendelkezésekugyszintén e rendelkezések ellen tevőkire a törvényben kimért büntető határozatok minden módon és a lehető legszélesebb körben tudomására adassanak az orsz. képviselőket választó közönségnek — kiadták az alispánnak, mint a központi választmány elnökének, végrehajtás és szigorú ellenőrzés végett.

Következett a közművelődésügyi 10%-os vármegyei pótdadónak megszavazása az 1902. év folyamára. A névszerint történt szavazásnak az lett az eredménye, hogy szavazott 86 bizottsági tag, mind igen-nel. A szavazás eredményének kihirdetése után Fejes István biz. tag, mint a magyar nyelvet és népnevelést Zemplén vármegyénkben terjesztő egyesületnek első alelnöke, kért szót. Hálásan megköszönte a vármegyei közönségének az egy akaratlan hozott határozatot. A közönség érdemül említette fel, hogy az egyesület intézménynyé erősödött és alkotó tényezőjévé fejlődhetett a nemzeti közművelődésnek. Hál' istennek — úgymond — ma már messze kiható eredményekre és alkotásokra mutathatunk. Csendes, zajtalan munkálkodásunk biztos derben halad célja felé, mint a lassu víz, mely partot mos. Az egyesület máig már 12—14 kisdédóvó iskolát létesített és tart fenn. Az ezek révén elért hódítás, az állami hasonló iskolák szellemi eredményeivel összemérve, a közművelődésügyi statisztikában 15%-el szerepel. Azon felül 40—50 felekezeti iskolának nyújthatunk segédelmet, adhattunk jutalmakat arra érdeműlt tanítóknak, jutalomkönyveket az iskolás gyermekeknek. Szándékunk még kiterjeszteni és reá fordítani figyelmünket a népkönyvtárak ügyének felkarolására és arra is, hogy zengzetes magyar nyelvünkre lefordíttassanak, még pedig ahhoz értő gondos figyelemmel, azok a népdalok is, melyeket még mindig tót és orosz nyelven vesz ajkára a nép és gyermeke. Erős hite és reménye, hogy ennek a vármegyének kulturális képe egészen más alakot fog majd magára ölteni; hogy központok képződnek, melyekből a környékre, a népre ki fog majd sugározni a magyar lélek heve, az egységes szellemű közmíveltség, annyival is inkább, mert a népnek hő őhajtsa mindenütt, hogy úgy legyen. (Éljenzés!) Egyet azonban sajnosan hoz tudomásul, hogy — valóban csodálatos — az állam csak csigalépésekkel jön segítségünkre és nem siet, mint kellene, gondozásába venni és tőlünk átvenni a közművelődés mezején feltört földeket s ekként hasznára fordítani az ingyen munkának érett gyümölcseit. Ismételve köszöni és jövőre is kéri a magyarnyelvterjesztő egyesület számára a vármegyei közönségének hathatós támogatását, — és kéri a közgyűlésen jelenlevőket, hogy ezeket az eszméket vigyék ki magukkal ebből az ősi teremből a közélet sík mezejére és ott hintegessék ezeknek az eszméknek magvait a szívekbe s ha ott megfogantak és begyökereztek: részesítsék a nemes plántát, a közművelődés ügyét, erkölcsi hathatós támogatásban. (Éljenzés.)

Hadik Béla gróf főispán elismerést indítványoz az egyesületnek buzgó munkálkodásáért, — mit is a közgyűlés helyesléssel fogadott és lelkes éljenzés közt szavazott meg.

Következett a vármegyei gondozásba és kezelésbe átvett, ezidőszerint 95,765 K. reális

értéket képviselő nagymihályi közkórháznak belgyógyászati szakaszszal történendő kiegészítése és a főorvosi lakásnak megfelelő kiépítése céljából már megszavazott 42,700 K. törlesztéses kölcsön adósságvételének elfogadása és jóváhagyása. Az állandó választmány javaslátát elfogadta a közgyűlés; feljogosítván az alispánt, hogy az 50 év alatt 5.3%-o kvótájában 2293 K. annuitással a napi ápolási díjak többletéből törlesztendő, kölcsönátvétel esetében 2%-os kártalanítással terhelendő adósságvétel aláírassa, a kölcsönt a budapesti Magyar-Jelzalog-Hitelbanktól ez évi okt. hó 1-ével felvehesse, illetve az építkezés céljára a benyújtandó kereseti kimutatások arányában folyósíthassa.

Az esküdtbírói tagok névlajstromának igazítására hivatott felszólalási két küldöttségbe újra megválasztottak tagokul, a kik eddig voltak, és pedig az eperjesi kir. törvényszékhez, mint esküdtbíróshoz Csöke József dr., Bujanovics Béla, Ganzzaugh Miklós, Mauks Árpád, Vladár Emil és Zékány József; az újhelyihez pedig: Meczner Béla, Meczner Gyula, Szent-Györgyi Vilmos, Katinszky Geyza, Miklós István, Thuránszky Zoltán dr., Ballagi Géza dr., Fejes István, Ferenczy Elek dr., Kincsesy Péter, Rosenthal Sándor és Kun Frigyes.

A községi és körjegyzők bankrót szélén álló nyugdíjintézetének felkarolása még az 1899. évtől megajánlott évi 4000 K. (most már 12,000 K.) vármegyei hozzájárulást megszavazását — tekintettel a megsulyosodott közgazdasági helyzetre, mert hiszen több mint valószínű, hogy a törvényhatósági utadó is a f. évben 6%-ról 10%-ra fog emelkedni — Engel Jakab dr. és Moskovics Ervin dr. bizottsági tagok igen alapos hozzájárulási dacára is — a remélhetően jobb évekre elodázták.

Az 1902. évi közigazgatási és gyámügyi költségvetést változtatás nélkül elfogadta és a belügyi kir. ministernek elfogadásra ajánlotta a közgyűlés.

Következett a vármegye általános állapotáról szóló alispáni jelentés, melyet nagy figyelemmel hallgatott elejétől végig, sőt hozzászólásokkal is kísért a közgyűlés. Legérdekesebb volt a jelentésnek az a része, mely a viravai gk. esperesi kerületnek hírhedt határozatát világitotta meg, hogy t. i. a csertészi gk. lelkész, Chanát Irén, indítványára egy „eltévelyedett gondolkozású” többségi szavazattal a magyar nyelvet kibesülni akarta a papi gyűlések jegyzőkönyveiből mikor a hazafias szellemű csertészi volt gk. lelkész, Sztafvóvszky Gyula (Isten nyugtassa!) indítványára a latin jegyzőkönyvi nyelv helyett elfogadott, őt év szakadatlan gyakorlata szerint már nemcsak hivatalos jogot nyert, de meg is szeretett magyar nyelv helyébe a rutén nyelvet akarta adoptálni. A közgyűlés teljes megnyugvással vette tudomásul, hogy az eperjesi gk. püspök, Vályi János dr., kinek egyházmegyéjéhez tartozik a viravai esperesség is, a famózus papi gyűlési határozattól egyházfőhatósági jóváhagyását megtagadta nemcsak, de egyszersmind, hogy hasonló inszinnuációk ellen a viravai kerület papságának tévedését biztosítsa, Chanát Irén gk. plebános urat a papi gyűlések látogatásának kötelezettségétől felmentette. (Közbeszólások: Ez a főispán eperjesi látogatásának a következtetése! Felkiáltások: éljen a püspök! éljen a főispán!) — Megtudtuk továbbá az alispán jelentéséből, hogy a sztrópkai járás inszinnuációk közmunka kiszolgáltatására nyújtott 15,000 K. állami segédlemmel rendeltetészerűen felhasználott. — Most Molnár István, nyug. főispán biz. tag, szólalt fel. Azon kezdte, hogy a vármegyebeli gk. klérusnak velünk szívben, nemzeti aspirációkban egyező hazafias érzületéről mondott elismerő szavakat, melyek lelkes éljenzést ébresztettek a hallgatóságban. Gratulált Hadik Béla gróf főispánnak és Vályi dr. püspöknek a szerencsés tapasztalathoz, hogy a „viravai nyolcak” hazafiasság tekintetében aberráló irányzatának bölesen utját vágják. (Nagy éljenzés.) Foglalkozott azután hosszasan az amerikai kivándorlás okaival s oda klonkudált, hogy bármily nagy anyagi áldozatok árán is a népnek itthon való megélhetését és boldogulását kell maradandóan biztosítani. (Helyeslés.) Végezetül, sajnálkozásának adván kifejezést, hogy Mailáth József gróf biz. tag, ősmert okokból, a mai közgyűlésen jelen nem lehetett, innen a zöld asztalok mellől felelt a nemes grófnak arra a tőszójára, melyben a fehér asztalok mellett, a főispáni installáció alkalmával, idegen vármegyék illusztris képviselőinek jelenlétében, az amerikai kivándorlásért a felelősséget, egyéb okok közt, a rosz közigazgatásra hárította. „A gróf ur — úgymond — tévedett; mert a mi tisztviselőink miatt bizony egyetlen egy lélek elvesztése sem terheli lelkiismeretünket!”

Sulyóvszky István biz. tag indítványa felelt, hogy t. i. a vármegyei közönség adjon kifejezést megbotránkozásának a viravai kerület

gk. papságának pánszláv irányzatú határozatával szemben, Hadik Béla gróf főispán expialó megegyezései után, hogy t. i. „az csak egy meggondolatlan kísérlet volt... napirendre tért a közgyűlés.

Ezek során, az idő előrehaladván, annak kijelentésével, hogy másnap folytatva d. e. 9-kor kezdődik a tanácskozás, a közgyűlés déli 12 órakor berekesztetett és elnöki székéből éljenzések közt távozott a főispán.

Vármegyei ügyek.

Képviselői beszámoló és jelölés. Andrassy Tivadar gr., a tőke-terebesi választókerület volt országos képviselője — írja levelezőnk — f. hó 16-án hivta össze a kerület választópolgárait Gálszécsre, hogy a most záródott országgyűlés történetéről és működéséről beszámoljon.

Az igen nagy számmal egybegyűlt választópolgárok a kaszinó termeiben vártak Andrassy Tivadar grófra, ki az érte ment küldöttséggel megjelenvén, elmondotta beszámolóját.

Sajnálatos, hogy e remek, az egész közönségre nagy hatást gyakorolt beszédét gyorsuló hiányában szórul-szóra nem közölhetjük, de megpróbáljuk, hogy emlékeztetvén egyes lényegesebb pontjára rámutassunk.

Elsőben is az új kormányalakulás előzményeit vázolta, rámutatva arra a szükségességre, mely ezt megteremtette. Jellemezte Széll Kálmán politikai egyéniségét. Beszélte a fuzióról, mint a mely üdvös volt a nemzetre. Előadta a mult országgyűlés törvényalkotásait. Megemlékezett az igazi szabadelvűséget ért nagy csapatról, Szilágyi Dezső haláláról, szépen jellemezvén az ő egyéni kiválóságát. Itt rátért a szabadelvűség dicsőítésére. Szébb óda erről a felséges témáról alig hangzott még el a gálszécsi kaszinó termeiben. — A szabadelvűség megadta a nemes grófnak az alkalmat, hogy beszéljen a mai társadalom politikai helyzetéről. Elítélte a jelenséget, mely a nemzetet pártokra bontja. Itt katolikusok, ott protestánsok, itt keresztények, ott zsidók, itt agráriusok, ott merkantilisták küzdenek egymás ellen, holott még úgy is nehezen állhatunk meg, ha mind kezét fogunk. Az ily állapotokat a parlamentnek kell szanálnia. Kijelentette, hogy ő a közös vámterület hive, de csak addig, míg érdekeink nem csorbíthatnak.

A jövő országgyűlés feladatait a gazdasági irány fogja jellemezni. Hangsúlyozta, hogy a kiszegedést, a nemzet e gerincét, kell első sorban megmenteni. Egészségesnek látja azt az eszmét, melyet Horánszky vetett fel, hogy a kiszegedést adósságait állami tehermentes kölcsönnel kell konvertálni. Felkarolandónak tartja Hieronymy tervét is az alföldi esatonáknak nézve. A szövetkezett eszméjét pártolja, de csak ha nincs felekezeti éle. A tisztviselői helyzetének javítására irányuló törekvést megszívlelendőnek tartja.

A beszéd minden részét zajosan helyeselte a közönség.

Ezek után a választópolgárok ítéletére apellált.

A választók nevében Molnár Béla dr. volt képviselő szól. Beszédében — melyet viharos éljenzés követett, és a mi a jeles szónoknak is szól — újból felajánlotta a választók nevében Andrassy Tivadar grófnak a jelöltséget.

A beszámoló után mintegy 200 terítékű közebed volt a kaszinó termeiben.

Itt elsőben is Péter Mihály, gálszécsi ev. ref. lelkész, adta meg Andrassy Tivadar gr. beszédjének arra a részére, melyben a nemzet pártokra bontásáról beszélt, a csattanó feleletet. Elmondta, hogy nálunk kasztrendszer, mely az embereket előítéletek, születés, vallás szerint osztályozza, soha sem volt. Itt már 43 elött is könnyen léphetett át az egyén egyik osztályból a másikba, ha arra szorgalmával és tehetségével rászolgált. 48 óta pedig közfelfogássá érelődött, hogy mindenki annyit ér, tartozék külföldben bármely felekezethez vagy társadalmi osztályhoz, is a menyire méltó az ember névre, a mennyi hasznót hajt nemzete javára. Ez az emberi jogok sarkköve, ez a szabadelvűség sarkköve, ez a művelt államok haladásának a tengelye, a civilizációnak a titka. A szabadelvűség kipróbált bajnokaiért, az Andrassy-családjáért, kik már egy ezerév óta állanak a nemzeti és a szabadelvű ügy oltárai körül, mint a nemzet papjai különösen pedig Andrassy Tivadar gróftól ivott.

A viharos éljennel jutalmazott beszéd után Andrassy Tivadar gróf állott fel. Kiindult abból, hogy mint gyermek élénk fantáziával volt felruházva és ha a mezőn sétált, az égen tornyosuló felhőket holmi sárkányoknak vélte s mikor látta, hogy azokból termékeny eső hullt, látta be tévedését. Így tévedt akkor is, mikor a különböző pártok egymás elleni küzdelméről úgy félt, mert imé közelről látja, hogy itt a kü-

lombözö pártok és felekezetek közt testvéries szeretet uralkodik. (Nagy éljenzés — taps.)

Polyánszky Gyula, gk. lelkész, **Andrássy Tivadarné** grófnéért ivott, — **Molnár Béla** a szabadelvűségért, — **Bessenyei**, mint függetlenségi, de a ki most Andrássyra szavaz, a képviselőjelöltért, — **Péter Mihály Molnár Béla** dr. ért, mint szónokért, a ki ma igazán a választók szívéből beszélt.

A központi választmány Matolai Etele alispán elnöke mellett Sátoralja-Ujhelyben f. hó 18-án d. e. 10 órakor tartott ülése alkalmával a képviselőválasztás határnapját a f. évi okt. hó 2-ára tűzte ki és megalakította a vármegye 8 választókerületébe kirendelt elnökségeket. A központi választmány megállapodása szerint: a **megyasszai kerületben**, 1275 választó mellett, elnök: **Polányi Géza**, helyettes elnök: **Kónya András**, jegyző **Jászay Zoltá**, h. jegyző **Pethő Dániel**; a **mádiban**, 1260 választó mellett, elnök: **Vitányi Bertalan**, h. elnök: **Erős János** dr., jegyző: **Kudász Kálmán**, h. jegyző: **Hubay Kálmán**; a **liszkaiban** 1788 választó mellett, elnökök: **Pekáry Gyula** és **Kincsesy Péter**. Helyettes elnökök: **Végh Bertalan** és **Zombory Géza**, jegyzők: **Fodor Jenő**, **Kolozsy Ferenc**, h. jegyzők: **Tóth Miklós**, **Nagy Albert**; a **sátoralja-ujhelyiben**, 2677 választó mellett, elnök: **Meczner Gyula** id. és **Miklós István**, helyettes elnökök: **Rosenthal Sándor** dr. és **Ehlert Gyula**, jegyzők: **Pataky Miklós**, **Spisóvszky Imre**, h. jegyzők: **Lehoczky Ödön** és **Jurcsó Agoston**; a **király-helmeczbiben**, 2712 választó mellett, elnökök: **Mailáth József** gróf és **Miklós Béla**, helyettes elnökök: **Farkas Róbert** dr. és **Páricsi József**, jegyzők: **Wischn József**, **Székuthy Ede**, h. jegyzők: **Galamos Ödön**, **Steinfeld István**; a **tóka-terebesiben**, 3568 választó mellett, elnök: **Csöke József** dr. és **Hiszem Kálmán**, helyettes elnökök: **Novák István** dr. és **Marikovszky Pál** dr., jegyzők: **Rácz János**, **Pekáry Géza**, h. jegyzők: **Benyovszky Ernő** és **Rakmányi Jenő**; a **nagymihályiban**, 4710 választó mellett, elnökök: **Czibor Bertalan** és **Baján Imre**, helyettes elnökök: **Kerekes Pál** dr. és **Fröhlich Gyula**, jegyzők: **Kolonay Tamás**, **Szoták István**, h. jegyzők: **Reuter Rezső** és **Füzesséry Gyula**; a **homonnai-ban**, 6744 választó mellett, elnökök: **Szirmay Pál**, **Kelemen Kálmán** és **Pereszlenyi István**, helyettes elnökök: **Lehoczky Endre**, **Thoronszky Elek** dr. és **Réz László**, jegyzők: **Kovács József**, **Goócs József**, és **Kula István**, h. jegyzők: **Dely Endre**, **Ugray Lajos** és **Haraszthy István**.

Pártpolitikai mozgalmak. **Potoczky Dezső**, a megyasszai választó-kerület szabadelvű pártjának egyik képviselőjelöltje, f. hó 19-én, csütörtökön délután 3 órakor, tartotta programbeszédét Gesztely községben nagy lelkesedés mellett. Utána **Szent-Iványi Árpád**, a szabadelvűpártnak erre az alkalomra Budapestről Gesztelybe leutazott alelnöke, tartott gyűjtő beszédet. A központ — a mint alkalmi tudósítónk sürgönyzi — **Potoczky** megválasztását óhajítja Megválasztása biztosra vehető **Ss.**, — **Hammersberg Miklós**, a liszkai választókerület népszerű képviselőjelöltje — írja a „Z. U.” — kerületében mindenfelé a legnagyobb lelkesedés mellett tartja programbeszédeit. Egy hét óta nagyon erősen megnövekedtek a Hammersberg-párt kedvező kilátásai a győzelemre. A fiatal és nagytehetségű jelöltnek tartalmas, magvas beszédei, a melyek nem féktelen tüzeléssel igyekeznek tért hódítani, hanem nyílt, egyenes határozottsággal és higgadt, de annál erősebb és őszintébb egyenességgel szerzik meg számára a népszerűséget, az ő tisztán szabadelvű, hazafias és okos tartalmu politikája iránt a nemesebb érdeklődést. Ma egy hete Erdő-Bénye községben nagyszámu közönség hallgatta lelkes tetszésnyilvánítások mellett programbeszédét. — **Ballagi Géza** dr. az o-liszka szabadelvűpárt orsz. gyűlési képviselőjelöltje — írja tudósítónk — f. hó 8-án Olasz-Liszka, d. u. 4 órakor Erdő-Bényén, f. hó 15-én d. e. 11 órakor Erdő-Horvátiban, d. u. 4 órakor Sárospatakon, mindenütt a helybeli és vidéki választók tomboló lelkesedése mellett tartotta programbeszédét. Ballaginak vonzó megjelenése, lelkes dörgő hangja, előadásának gazdag tartalma a parlament leendő hivatott fényes szónokát igazolják. Hallgatósága pártjához osztatlanul csatlakozik. Erdő-Horvátiban az ottani énekhar a Szózzattal és Himnussal fogadta. Iskolás lányok virágkoszorúval ajándékozták meg. — A bodrogközi választókerület nevében **Mailáth József** gróf Király-Helmecze szept. hó 25-ének d. e. 10 órájára hívta meg pártértekezletre a végrehajtó bizottság tagjait. — A függetlenségi és 48-as párt országos központi] végrehajtó bizottsága — írja tudósítónk — elhatározta, hogy a vármegyének területén lévő nyolc választókerületből négyben és pedig a megyasszai, olasz-liszka, bodrogközi és nagymihályi választókerületekben országos képviselőjelölteket állít. A megyasszai kerületben **Kovács Gábor** dr., szerencsi ügyvéd már fel is lépett, a Bodrogköz függetlenségi érzésű választói pedig **Komjáthy Gábor** Szentesen volt, most ungvári ref. lelkész mellett készülnek zászlót bontani. A liszkai kerület függetlenségi

pártja a **Matolai Etele** alispán nevével szeretné zászlaját diadalhoz vezérelni s e végből nagy küldöttséggel készül Ujhelybe, hogy a legnépszerűbb alispánt a jelöltség elfogadására felkérje és rábírija. (A nagymihályi kerület függetlenségi párti képviselőjelöltjének a nevét lapunk jelen számának zártáig nem hozta be a fáma szerkesztőségünkbe. — Szerk.) — Lapunk nyomtatása közben értesülünk, hogy az ujhelyi iparosok **merkantilista** párti képviselőjelöltet keresnek maguk között s már meg is állapodtak volna egyik iparostársuk személyének kijelölésében.

Függetlenségi párti gyűlésezés. A vármegyei függetlenségi párt ma egy hete délután a „Magyar Király” vendéglő tanteremében, gyűlést tartott, melyen a szavazó és nem szavazó polgártársak számszerint mintegy 80-90-en vettek részt. — **Kossuth János** dr. elnök megnyitó beszéde után **Buza Barna** dr. jegyző adta volt elő a gyűlés tulajdonképen való célját, nevezetesen elhatározását és kimondását, annak, hogy a párt mely kerületekben állítson jelölteket? Ő maga részéről ilyenekül a megyasszai, liszkai és az ujhelyi kerületeket hozta javaslatba. Az ujhelyi kerület tárgyalásánál, — noha elismerték, hogy zászlójukat diadalra ezuttal nem igen vihetnék, — többen mégis a **Matolai Etele** alispán jelöltsége mellett nyilatkoztak, a ki azonban legott kijelentette, hogy a jelöltséget el nem fogadja. Az ujhelyi kerület ügyében ezuttal nem is határozta meg, hanem a gyűlés akarata szerint több tagból álló bizottságot küldtek ki, mely bizottság működésének folytatása a ma délelőtt 10 órakor tartandó pártgyűlés, melyen végképp eldől, majd: lesz-e hát az ujhelyi kerületben is függetlenségi párti jelölt vagy sem? — A liszkai kerületre nézve **Láczay László** dr. elmondta, hogy a mostani viszonyok és helyzet nem alkalmasak arra, hogy e kerületben a párt jelöltet állítson, mindazonáltal aláírásokat gyűjtenek a szavazatok biztosítására s ha négy száz ilyen szavazatot biztosíthatnák, akkor a függetlenségi jelölt győzelmére kilátás lehet.

Adakozás a Kossuth-szoborra. **Meczner Béla** úr a Sátoralja-Ujhelyben felállítandó **Kossuth-szobor** javára ma hoztam 50 koronát küldött, mely nemes és hazafias adakozásáért fogadja tőlem a Kossuth-szobor bizottság nevében is őszinte köszönetemet. Sátoralja-Ujhely, 1901. szept. 17. Hazafias tisztelettel: id. **Meczner Gyula** s. k. biz. elnök.

Lóvásár áthelyezése. A **Páczin** községbe szept. 26-ára hirdetett lóvásárt a kassai 5. honvéd huszárezred parancsnoksága f. évi szeptember hó 25-én (huszonötödikén) d. u. 8 órakor fogja megtartani.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes szerkesztő ur!

Beesés lapja a „Zemplén” ez évi 37-ik számának **Tanügy** rovatában közzé tett cikke a következőkben válaszolok.

Az esperesi kerületemhez tartozó elemi népiskolák évről-évre vizsgálatának eredményeiről szóló jelentéseimnek megírásában engem 10 évi esp. működésem alatt semmiféle más érdek nem vezérelt, mint a pártatlan igazságos érzület és tiszta lelkiismeretem sugallata.

A mi tehát a mult iskolai évről szóló jelentésemnek **Horváthy Gyula** itteni tanító urra vonatkozó részét illeti, arra nézve megjegyzem, hogy annak megírását is sok évi sajnos tapasztalatom, legjobb meggyőződés alapján tiszta lelkiismerettel tettem, a relációmban foglalt reá vonatkozó állításomat továbbra is fenntartom, abból mit sem engedek, még főtiszt. **Hornyák Agoston** plebános urnak sem, ki — mint azt előttünk a szóban levő iskolai vizsgálat után, de ma is újra kijelentette — *csakis merő udvariasságból s az illető tanító urnak a jövőre való buzdítása céljából mondott az iskolai évről vizsgálatról dicséret nyilatkozatot.*

Szinna, 1901. évi szept. 19.

Kiváló tisztelettel:

Lehoczky Endre,
esperesi, iskolaszéki elnök.

Hírek a nagyvilágból.

A cár és a cárné, kik most Franciaországban mulatnak, ellátogattak Párisba is.

Mac Kinley, az amerikai Egyesült Szabadállamok elnöke, kiszenvedett. Anarkista merényletnek lett ő is az áldozata. Utóda az elnöki székből, a Szabadállamok alkotmánya szerint, **Roosevelt** az eddig volt alelnök lett.

Botha, a bürok fővezére, legújabbban és ismét jelentékeny diadalt aratott az angolok felett.

Ugy a jelen nyilatkozat, mint már az előbb is több oldalról vett és a jelen nyilatkozattal mindenben egyező információink erejénél fogva szóban levő sajnálatos ügy felett a „Zemplén”-ben ezennel napirendre térünk. Szerk.

Hírek az országból.

Öfelsége. a Dráva—Száva között tartott katonai nagy hadgyakorlatok befejezése után, ellátogatott Pécsre és megszemlélte ott a m. kir. honvéddapród-iskolát.

Királyunk öfelsége és a muszka cár a jövő hó folyamán találkozni fognak.

A román trón örököse, Ferdinánd, ki a nagy hadgyakorlatok alkalmával királyunk vendége volt, visszaútazott Rómániába.

Ferdinánd bolgár fejedelem. befejezvéen furdokuráját Pöstyénben, most tátramelléki birtokán pihen.

Egan Ede, ministeri biztos, ki Bereg- és Ung vármegyékben avval foglalatoskodott, hogy a szegény rutén népek anyagi jólétét biztosítsa és felvirágoztassa, f. hó 19-én főbe lőtte magát. Szörnyű tettének oka, mint vélik, túlfeszített szellemi munkából származott idegesség. Koporsóját igaz könyvekkel szenteli meg a rutén nép, mely szerető édes atyját gyászolja az elhunytban. Béke emlékének!

Külömfélék.

— **Királyi adományok.** Öfelsége a király, kabinetirodája utján és főispánunk közbenjárásával, **Bányay Ferdinánd** smugóci és **Dufinecz Bazil** laski tanítóknak 30—30 kor. legkegyesebb adományt küldött.

— **Személyi hir.** **Fornszek Béla** az ujhelyi kir. törvényszék elnöke, hat heti szabadságidejének letelte után a mult héten hazaérkezett és átvette hivatala vezetését.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter **Szinyei Gerzson** sárospataki főiskolai tanárt a sárospataki anyagipar-iskola elnökévé nevezte ki.

— **Az ujhelyi ág. ev. hittestvérek ünnepe.** Jeleztük már lapunkban, hogy a magyarhoni ágostai hitvallású evangélikusok „egyetemese gyámintézete” ez évi közgyűlését Sátoralja-Ujhelyben ma fogja megtartani. Ebből az alkalomból tegnap a délutáni 1 órási gyorsvoattal az ág. ev. egyháznak több kitünősége, névszerint: **Zsilinszky Mihály** vall. és közokt. ügyi miniszteri államtitkár, **Baltik Frigyes** dr. és **Zelenka Pál** püspökök, **Matterny** főesperes stb. érkeztek városunkba, kiknek tiszteletére a város főbb utcáit föllobogózták. Az illusztris vendégek fogadtatására megjelent **Hönsch Dezső** ujhelyi ág. ev. egyház felügyelő és **Korbély Géza** ág. ev. lelkész vezetése alatt az egyházközség csaknem valamennyi tagja, úgyszintén **Matolai Etele** alispán, **Dókus Gyula** esz. és kir. kamarás vármegyei főjegyző, **Székely Elek** polgármester, **Fejes István** ref. esperes lelkész, **Beregszásy István** kir. h. tanfelügyelő, **Vágó Gyula** áll. el. isk. igazgató, a tanítói kar, **Meczner Gyula** polgármester-helyettes, **Schmidt Lajos** rendőrkapitány, és számszámu közönség. A gyorsvonat berobogása után, amint az urak kiszállottak, az ev. egyházközség nevében **Korbély** lelkész üdvözölte őket meleg és lendületes szavakkal, a mit **Baltik** püspök köszönt meg. Majd **Matolai** alispán a vármegye és **Székely** polgármester a város nevében üdvözölték rövid, de igen szíves szavakban a vendégeket, kiknek nevében **Zsilinszky** államtitkár mondott a szép fogadtatásért köszönetet. Ezután az állomás előtt várakozó négyes és kettős uri fogatokra ült a társaság és impozáns menetben jött be a városba. A vendégek, elszállásoltatásuk után, **Hadik Béla** gróf főispánnal voltak ebéden, számszerint 25-en, úgyszintén az alispán, főjegyző és a polgármester is. Ma d. e. 9 órakor az ág. hitv. evang. missiói egyház imaházában istentisztelet lesz, utána d. e. 11 órakor kezdődik ugyanott az egyetemese gyámintézeti közgyűlés. **Radvánszky Béla** báró v. b. t. koronaőr, a közgyűlésnek világi elnöke, tegnap este érkezett városunkba a gyorsvonattal. Legyenek üdvözölve! Isten hozta városunk szerető körébe a kedves vendégeket! — Ünnepet ül az ág. hitv. ev. egyház. Méltó, hogy együtt ünnepeljen vele a város és vármegye közönsége. Ha babér illeti a hősokeket, ne vonjuk meg az elismerést a szeretet apostolaitól sem; hiszen a ki könyvet töröl, oltárt épít, egyházat erősít: a haza dicsőségére működik! Zemplénvármegye szent emlékekkel gazdag földén még egyszer meleg érzelmekkel legyenek üdvözölve a vendégek! Szeretet és békeség iltesse az oltárok között a hívek együttérzését!

— **Honvédeink hazaérkezése.** A 10-ik honvédezed Ujhelyben állomásozó 3-ik zászlóalja az ősi nagygyakorlatok befejezése után Gömörvármegyéből e hó 15-én hajnalban hazaérkezett. A kiszolgált honvédeket, nemkülönben a tartalékosokat még aznap hazabocsájtották.

— **A zsidók újéve.** Zsidó polgártársaink a mult héten péntek este ünnepelték az ő két napos ünnepüket. Az ő idősámításuk szerint immár 5662 esztendő mult el a világ teremtése óta. Ez a most beköszöntött új esztendő nekik szökőév, vagyis 13 hónappal bir. Van benne 55 hét, mely 385 nappól áll.

— **Vénasszonyok nyara.** Kődös, borongós, esős, sáros napok múltán gyönyörű verőfényes időnk van megint, az ú. n. „Vénasszonyok nyara“, a minek, hogy megérkezett és hosszabb itt maradásra látszik magát elhatározottnak, örülnek a szőlősgazdák is, mert remélhetik, hogy a tartós esőben máris rothadásnak indult szőlőszemek helyébe jön az asszúnak, vagy, mint eleink nevezték, a „főbor“-nak való szemképződés.

— **Halálozások.** Részvételt tudatjuk, hogy özv. **Háber Gyuláné**, volt építőmester neje, Budapest, a hol súlyos baja ellen vélt gyógyulást találni, orvosi műtét után meghalt. Holtestét hazai szállították és 17-én d. e. temették el nagy részvétellel. — **Schuster Károly** magánzó f. hó 19-én, 78 éves korában, hosszas betegség után meghalt. Benne, Schuster Ferenc édes atya elvesztését gyászolja mély gyász és fájdalom nála most kétszeres, mert csak alig múlt el egy hete, hogy szerető hitvesét eltemette.

— **Önképzőkori választások.** A sátoralja-ujhelyi rk. főgimnázium ifjúságának az intézet kebeléhez tartozó „Kazinczy-önképzőkör“ f. hó 14-én tartotta alakuló gyűlését. Az önképzőkör ez évi működését **Hám Sándor** dr. főgimn. tanár mint tanárelnök nyitotta meg szép beszéddel, kijelölve az irányt, melyben haladniok kell a tagoknak, hogy az önképzőkör megfelelő céljának pedig egyben a tagok működésére Isten áldását kérte. — Most a tisztikar megválasztása következett. Ifjúsági elnökké közakarattal **Bakajsa Andor** VIII. o. tanulót választották meg, kihez a vezető tanár jó tanácsokkal telt beszédet intézett. Főjegyzővé **Juhász Jenő** VIII. o. t. pénztárossá **Jablonszky József**, ellenőrré **Fröhlich Gyula** VIII. o. aljegyzővé **Sebők Elek**, másodellenőrré **Baumgartner Lajos** VII. oszt. tanulóvá választották meg. — Könyvtárosokká **Beke Géza** VIII., **Hornyák Ferenc** és **Osztrovics Andor** VII. oszt. tanulók nevezettek ki. — Kívánjuk, hogy az új tisztikar vezetése alatt szintén oly szép eredményeket érjen el az önképzőkör, mint elért az előző években, és hogy a Kazinczy-kör eddig kivívott jó hírét ne csak fantáris, hanem gyarapítsa is! N. A.

— **Eljegyzés.** **Zalay Andor** legyesebényei nagybirtokos, t. barátunk, e napokban jegyezte el Badenben **Neuwirth Hortenziát**, néhai **Neuwirth József** mádi nagybirtokos leányát. Ég áldása kísérje a boldog frigyet!

— **Az 1848/49-es honvédek** tájékoztatásul tudatjuk, hogy a lapunk ez évi 35-ik számának „Hivatalos Rész“-ében közölt miniszterelnöki körrendelet értelmében s az ott részletelesen elősorolt feltételek mellett most már egész bizvást folyamodhatnak az 1848/49-iki szabadságharcban viselt honvédrangjuk után őket megillető nyugdíjajukért; mert az idéztük körrendeletet csakugyan úgy kell érteni, mint lapunk értelmezte az évi 35-ik számának első cikkelyében. A folyamodás és ahhoz megkívántató okiratok (anyakönyvi kivonat, honvéd-igazolvány és erkölcsi bizonyítvány) bélyegmentesek.

— **Eszkívő.** **Nádai Lajos** kir. áll. vasuti főmérnök Miskolcra, f. hó 17-én délután lépett házasságra **Csuka Margit** kisasszonnyal, özv. **Csuka Dánielné Cseley Anna** urnő kedves leányával Ujhelyben. A polgári és egyházi kötésnél tanúként **Téglássy István** ministeri oszt. tanácsos és **Görgey Géza** vm. aljegyző szerepeltek.

— **Gombamérgezés.** **Bleier Mór** deszkás felesége a minap gombalevest főzött ebédre, a mitől ő és három gyermeke csakhamar rosszul lett. Rosszullétük főfájásban és erős hányásingerben nyilvánult. A gyorsan alkalmazott orvosi segítség után mindnyájan jobban lettek és ma már tul is vannak minden veszedelmen. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Színészet.** Lapunk ma egy hetes számában említettük, hogy az ujhelyi téli színházi szezon ügyében, vagyis hogy **Krémer** és **Dobó** pályázott színigazgatók közül melyik kapja meg a színházat, a színházi bizottság a lefolyt héten fog dönteni. A bizottság f. hó 17-én **Dókus Gyula** elnökle alatt csakugyan összeült és tanácskozott, ámde a beható tanácskozáson végleges döntés még sem történt, mivel az lett az ülés eredménye, hogy megbízták **Székely Elek** polgármestert, hogy mind a két igazgató és társulata körülményeiről és képességeiről megbízható tájékoztatást szerezvén, annak eredményét a színházi bizottság elé terjeszse. — Ezzel kapcsolatosan megemlítjük azt is, hogy **Szendrei Mihály** kassai színigazgatóval ismét tárgyalásba bocsájtóknak oly irányban, hogy a jeles társulat október havában és áprilistól júniusig tartana előadásokat színházunkban. Úgy véljük, hogy a színi előadások kérdése e így hosszú időre lesz megoldható.

— **Orfeum.** A **Lengyel József** igazgatása alatt álló miskolci daltársulat tegnap este **Breiner Központi Kávéházában** szépszámu közönség előtt előadást tartott. A társulatnak nő- és férfiszemélyzete által előadott énekszámok és egyéb mulattató kuplék a jelenvolt közönség tetszé-

sével találkoztak. — Az előadást ma és holnap este, szabad bemenettel, megismétlik.

— **Követésre méltó.** **Mizsák Gyula** és **Foltin András**, városi hivatalosok, Sátoralja-Ujhelyben f. hó 15-én, az isaszegi ütközet évfordulójának emlékére, a „Magyar Király“ szálló tánctermeben polgári táncmulatságot rendeztek, melynek 10 korona jövedelmét a helyben felállítandó Kossuth-szobor javára adományozták. A hazafias szép példa követésre méltó.

— **Cáfolat.** N.-Mihály község főbírája, **Szladek József**, ugys mint a községi köteles tűzoltóság főparancsnoka, a N.-Mihály községben legutóbb pusztított nagy tűz oltásmódjáról ma egy hetes számunkban olvasható közlemény cáfolatául annak kijelentésére kért fel bennünket, hogy „a Kásztentbaum féle jégveremből kidobált, félig elégett hordók sörtartalma az ott összegyűlt bábász tömeg által kupákba öntözve hordatott el, sőt a megejtett hivatalos nyomozat szerint a félig elégett sörös hordók tartalma, mely különben is veszendőben volt, Kásztentbaum önszántából engedte át a mentési munkálatot végzett tűzoltóknak és más ott foglalkozott egyéneknek;“ tehát nem felel meg a valóságnak, hogy a tűzoltók ép sörös hordókat csakányaikkal beverték, vagy épp csapra vertek volna. — Azután így folytatja: „Mindenesetre a tűzoltóság állítás az is, hogy a tűzoltók feltörték volna a **Weinberger Zsigmond** pincéjét. A tűzoltóság tagjait f. hó 15-én összehívtam s kárvallott **Weinbergerrel** őket egyenként és összesen szembesítettem, de **Weinberger** ennek dacára nem tudta megjelölni azokat, kik pincéjének állítólagos betörésénél közreműködtek; sőt meghallgattattak egy m. kir. esendőrség, mint a községi rendőrségnek a tűznél s illetve annak teljes eloltásáig jelen volt tagjai is, kik határozottan állítják, hogy a cikkben elősorolt s a tűzoltóság rovására rótt cselekményekről semmi tudomással nem bírnak.“

— Ezek után így végzi: „Nincs szándékomban, hogy a bűnt palástoljam, mi abból is kitűnik, hogy az állítólagos garázdálkodók kipuhatolása iránt nemesak a széleskörű nyomozat megindult, de az illetékes hatóságnál a feljelentés hivatalból meg is tétetett s minden lehető el fog követettni, hogy a bűnösök megérdemelt büntetéseket elvegyék.“

— **Gondatlanság áldozata.** **Tolesván** a múlt héten esett meg a sajnós történet. **Soltész István** Zemplén községi 41 éves napszámos vrdámon ballagott a kecséri szőlőhegyen, miközben beköszönt **Szölöski József** pásztoroknyhó-jába. **Szölöski** valami abroncs felét kalapált a kunyhó belfejében mikor **Soltész** oda belépett s alig, hogy ez megtörtént, a kalapácsütés okozta rezgéstől a kunyhó ajtajához támasztott kapszlis fegyver a földre esett és elsült, oly szerencsétlenül, hogy az egész srétes töltés **Soltész** jobb lába czombjába furódott. A sulyosom sérültet csak néhány nap mulva, már későn hozták az ujhelyi kórházba, a hol a balvégzetű ember most a halállal vívódik. A kir. ügyészség ebben az ügyben a nyomozást elrendelte.

— **Az Ujhelyben felállítandó Kossuth-szobor** javára Tokajban folyó évi auguszt. hó 25-én tombolával egybekötött nyári táncmulatság tiszta jövedelme 204 kor. 19 fillér volt, mely összeg a tokaj-hegylajai takarékpénztárban már elhelyezve levő Kossuth-szoboralaphoz csatoltatt. A tiszta jövedelem emeléséhez felülfizetéseikkel a következők járultak: **Füzesséry Odónné** 9 kor; **Bernáth Béla** 8 kor; **Székely Károly** 7 kor; **Czigányi Béla** 6 kor; **Engel Jakab** dr. 5 kor; **Kicsinkó Antal** ifj. **Miklós Béla**, **Meczner Ferenc** 4-4 kor; **Friedman Adolf** dr., **Lipthay Ede**, **Rochlitz Dezső**, **Margitay Ferenc**, özv. **Kolláth Károlyné** 3-3 kor; **Fejér Ferencné** dr.-né, **Fejér Gábor**, **Honétzy Géza**, özv. **Veesey Oláh Károlyné**, **Goldstein Kálmán** dr., **Lindenbaum Henrik**, **Vigh Endre**, **Olay Lajos**, **Nemes Andor**, **Prágay Aurél**, **Kiséry N.**, **Paulay Jenő**, **Pénzügyőri szemlélsz.**, **Makraneci Józsefné**, **Karniss István**, **Reisman Márton** 2-2 k.; **Haas József**, **Neuman Imre**, **Kudász Kálmán**, **Markovics János**, **Császár Pál**, **Róthfuehsz ev. János**, **Kaufman Berté**, **Bieklista**, **Sándor N.**, **Lövy Henrik**, **Varga Márton**, **N. N.**, **Lazarovics Adolf**, **Füszter György**, **Neuman Márton**, **Szűcs István**, **Szász József**, **Belánszki Gyula**, **Rómer Miklós**, **Rómer Lajos**, **Balogh Nándor**, **Schmid Árpád**, **Kék Mihályné**, **Münnich Ede**, **Kozlik István** id. **Kozlik István** ifj. 1-1 kor; **Lőrincz Sándor** 20 fill. — Ezenkívül Tokaj város közönsége mintegy 150 darab értékes tombolatárgyat ajándékozott a jótékony cél előmozdítására. Fogadják a t. felülfizetők, valamint a tombolatárgyakat ajándékozók áldozatkészségükért hálás köszönetünket! A Kossuth-szoborbizottság nevében: **Horváth János** szoborbiz. elnök.

— **Nem árt tudni!** Most a szilvafejtés idején, mikor a lekvárt főző gazdasszony öléből szakajtó száma kerül a szilvamag, a sertéseknek ez a csemege-eledele, a moslékba: nem árt tudni, hogy a szilvamag belében **kéksav** (cyanáli nevű mérge) van, mely ha nagyobb mennyiségben jut a hizósértés gyomrába, a ser-

tés elhullását okozhatja. Ilyen sertéselhullás esete — mint a boncolás kiderítette — tegnap is volt Ujhelyben, — a mit nem árt tudni.

— **Margit krém.** Kevés hölgy van az országban, ki a **Földes Kelemen** híres aradi gyógyszerész ezen kiváló arckenőcsét ne ismerne. Ugyanis az összes szépítő szerek között a **Földes-féle Margit-krém** örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a bőr mindennemű tisztálanságát, szeplőt, pattanást stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot széppé, üdévé várasztja. Négy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél és minden gyógyszerárban. Utánzatuktól óvakodjunk.

— **Olvasóink figyelmébe.** Akik egy minden állással összeférő tisztos mellékvédelemre szert tenni akarnak, azoknak melegen ajánljuk, küldjék be címeiket „Hasznos Munka“ jellegével az **Altalános Tudósító** hirdetési osztályához, Budapest, VII. Erzsébet-körút 54., mely azokat rendeltetési helyükre továbbítja. A mellékvédelem, melyről szó van, minden nagyobb fáradság nélkül szerezhetik meg mindazok, a kik ismerőseik és barátaik körében, esetleg tágabb körben is egy pártolásra méltó ügyért tevékenységet kifejtteni hajlandók.

— **Tottis és Kren** 40 év óta fennálló, az egész országban a legjobb hírnévnek örvendő cég t. olvasóink figyelmébe ajánlja vászon és fehérnemű áruházát, valamint gyári raktárát a legmodernebb szönyegekkel, butorszövetekkel, függönyökkel stb. Együttal a n. é. közönség b. tudomására hozzuk, hogy e kiváló cég nagyobb megrendelések és menasszonyi kelengyék vételénél direkt levélbeli megkeresésre megbízottját teljes mintakollekcióval saját költségére küldi bárhova.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: **Molnár Gyula.** —

Kéziratok rovatvezetőhöz Sátoralja-Ujhelybe küldendők.

— **Iskolahiány.** Alsó-Hrabóc áll. iskolájának ügybuzgó gondnoksága, tekintve az iskolakötelesek tul nagy számát, mely most harmadfélszáz felé jár, a gyermekek beiskoláztathatása céljából a közokt. ministeriumhoz azzal a felterjesztéssel s kérelemmel járult, hogy meg e f. évben két tanerőt nevezzen ki oda. Ismerve az ügybuzgalmat, mely e felterjesztésben is nyilvánult, bátran remélhetők, hogy A.-Hrabóc áll. iskolája a szükséghez mérten még e tanév elején kibővíti: rl.

— **A sátoralja-ujhelyi állami elemi iskolában** a f. tanévre beiratkozott 980 növendék és pedig 463 fiu, 517 leány, kik 16 tanerő vezetésével 16 tanteremben nyernek oktatást. A létszám az egyes osztályokban következő: az I. A) fiu-osztályban 63, az I. B) f. o. 63; az I. A) leány-osztályban 82, az I. B) l. o. 81; a II. A) f. o. 56, a II. B) f. o. 56; a II. A) l. o. 62, a II. B) l. o. 62; a III. A) f. o. 62, a III. B) f. o. 62; a III. A) l. o. 64, a III. B) l. o. 64; a IV. f. o. 64, a IV. l. o. 72; az V-VI. f. o. 37, V-VI. l. o. 30. Vallás szerint: r. kath. 177 fiu, 127 leány, összesen: 304; g. kath. 48 fiu, 72 leány, összesen: 120; ev. ref. 112 fiu, 97 leány, összesen: 209; ág. ev. 14 fiu, 6 leány, összesen: 20; izraelita 88 fiu, 238 leány, összesen: 326.

Értesítés.

A s-a-ujhelyi iparostanonciskolában a beiratások szept. hó 17-étől naponként d. e. 11-12 óráig az állami iskolai épületben összköltetnek. Erről az érdekeltek ez úton is értesítetnek. Sátoralja-Ujhely, 1901. szept. hó 15-én.

Jelenek Ádám,
ip. tan. biz. elnök.

Vágó Gyula,
ip. tan. isk. igazgató.

A rovatvezető póstája.

Zs. B. Küldeményeiert szívélyes köszönet és üdvözlét! A „rendelet“ hely szűke miatt csak a jövő számban.

CSARNOK.

Magamról.

A legárvább én vagyok a világon:
Nincsen apám, sem anyám, sem barátom;
Apám, anyám sötét földben lent pihen,
A többi meg hozzám mind oly idegen.

Pedig sokszor beh jól esnék én nekem,
Ha mással is közölném búm, örömem!
De, ki engem meghallgatna nincsen olyan,
Nincsen, a kit megilletne a szavam.

En Istenem! miért vagyok oly árva?
Miért vagyok kivette a világba?
Miért kellett hogy oly korán érezzem:
Hogy jobb lett vón' nekem nem is születnem!
(Eperjes.)

Kerekes Pál.

Közgazdaság.

A szőlészeti szakosztály ülése. A zempléni vármegyei Gazdaság Egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya Láczy László dr. elnöke alatt f. hó 16-án tartott üléséből felkérte a gazdasági egyesületet: tegyen lépéseket, miként tekintettel a tokaj-hegyaljai kőszüretre az agrárbanki esedékes járadékokat ne november elsején kelljen fizetni, hanem pár hónappal később, és pedig késedelmi kamat nélkül, mivel a november elsejei terminusnak betartása esetén a borértékesítés ügye szintén meg legjobban a boráraknak nagyban történendő csökkenése révén.

Városi és községi ügyek.

* **Sátoralja-Ujhely** r. t. város képviselő-testülete tegnap, szeptember hó 21-én d. u. 3^{1/2} órakor rendkívüli képviselő-testületi gyűlést tartott. Székely Elek polgármester elnöke mellett.

* **Sertés-zárlat feloldása.** A közönségnek némi tájékoztatásul közöljük, hogy S.-A.-Ujhely városban a legutóbb isettől számított 40 nap óta sertésvesz elő nem fordulván, a rendőrkapitány a az áll. állatorvos jelentésére e hó 20-án előterjesztést tett a vármegye alispánjához a sertés-zárlat feloldása iránt. A felülvizsgálat eredményét majd tudatjuk.

* **Községi költségvetések.** A t. vármegye f. hó 18-iki közgyűlése jóváhagyta Nagy-Mihály, Tokaj, Ricsé, E-Bénye, Málcza, T.-Lucz, Ág.-Csernyő, Sztára és N.-Ruszká, ugyancsak a bereczkői, ondi, klenovai, szinnai, szécsényi, pcsolnái, sztarinai, géresi, nagy-polenai, ulicsi, kis-breznyiczei, szentesi, b.-kiszaludai, czéki és kelcsei körjegyzőségek 1901. évi alap-, illetve pótkölségvetéseit.

* **Községi számadások.** Tárgyaltattak és a vármegyei számvevőség határozati javaslatának részben történt módosítása mellett jóváhagyattak: a csanádi, papinai, nagy-kemencei és havaji körjegyzőségeknek 1898. évi, Tokaj, V.-Ujfalú, és Tarczal, községek, a rákóczi perbenyiki és a velejei körjegyzőségnek 1899. évi, H.-Németi, Szerencs, N.-Mihály, T.-Szada, Monok, Mád községek, továbbá a tőke-terebesi, kelcsei, mező-laborczi, málczai, tavarnai és a butkai körjegyzőségek községeinek 1900. évi pénztárosi, illetve bírói számadásait.

* **Egy községi bíró pénznaplójából.** Fizesdött községi fertőztető gép fuharjáért Máté sógnak: másfél korona. . .

Vármegyei Hivatalos Rész.

2968/1901. I. sz.

Körözwény.

Orosz József körömi lakos kárára egy 8 éves mocskos kanca (csillagos, piztra orru, hátul jobbról ismeretlen bélyeg) a gesztelyi állami utról elszaladt. Tisztelettel kéretnek a hatóságok hogy ezen lő körözését a legszélesebb irányban foganatosítsák, s az eredményt hivatalommal közöljék.

Szerencs, 1901. szept. 17.

Bárczy, szolgabíró.

Sátoralja-Ujhely r. tan. város rendőrkapitányától.
2201 sz./rk. 901.

Pályázat.

Sátoralja-Ujhely r. t. város rendőrségénél több állás lévén üresedésben: felhivatnak a pályázók, hogy az ez állás elnyerése iránti okmányokkal felszerelt folyamodásaikat alulírott-hoz küldjék be.

Feltételek.

40 éven aluli életkor, írásban és olvasásban való jártasság, kifogástalan előélet, egészséges erős testalkat.

Kiszolgált katonai, vagy honvéd altisztek és volt csendőrök előnyben részesülnek.

Havi fizetés 50 korona, ruha és felszerelés. Sátoralja-Ujhely, 1901. szeptember 12.

Schmidt Lajos, rendőrkapitány.

A szerkesztő postája.

D. J. Falkus. Beérkeztek. Kiadatnak. Köszönjük. Köszönjük!

W. Zs. urnak - R. Hutta. Köszönjük, átvesszük. Azoknak a történeteknek, ha zempléni tárgyak, előre is örülünk, mielőbbi beküldését kérjük.

K. E. - N.-Szöllös. Ki van adva ösmertetést végett. Beszúrjuk. Mindnyájunktól mindnyájoknak legszívesebben üdvözlünk!

B. G. - S. Árospatak. Nagyon szívesen K. dr. - Ág.-Csernyő. A p-i levél már nem lenne aktuális. A naptárba gondolt közlemény elkészült. Levelet megkaptam? Várjuk b. megjegyzéseit, kivált pedig arról, hogy *Ocsó* és *Velek* vajdák után, kik ezer évvel ezelőtt itt is nyargalódtak, maradt-e, felszínre került-e valamelyes arkeológiai emlék? Tessék ezért a legöregebbeket kikérdezni!

Amerika Ág.-Csernyő. Kiszedve várja a közölhetőségek alkalmát.

Felkérjük t. munkatársainkat, hogy az ügyvezető kortes dal-ok szövegeit szerkesztőségünkhez beküldeni ne terheltesse.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Ehlert Gyula.

Hirdetések.

Tehenész,

józsan életű, megbízható, a ki a tehének körüli teendőkhöz - fejés, borju nevelés és tejkezelésben - járatos; jó fizetés és percentuációban való részesedés mellett alkalmazást kaphat **Wiczmány Ödön** butkai gazdaságában; ugyanottan 3 drb. fehér gondör szőrű tenyész kan, mező-hegyesi faj, 2^{1/2} éves eladó.

1219/901. V. végr. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1901. évi V. II. 410/1. sz. végzése következtében hivaialból képviselt Ricsé és Berkovics budapesti cég javára Szécsi Géza sárospataki lakos ellen 351 korona s. jár. erejéig 1901. évi július hó 27-én foganatosított biztosítási végrehajtás utján felülglagolt és 3488 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: gyógyszerári berendezés, lovak, szekér, házi butorok stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1901. évi V. II. 401/2. számú végzése folytán 351 korona tőke-követelés, ennek 1901. évi május hó 8. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 72 kor. 03 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig Sárospatakon alperes lakásán leendő eszközzésére 1901. évi szeptember hó 27-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülglagoltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1901. évi aug. hó 18. napján.

Tomasovszky Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

Tk. 5161/1901. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Kajel János gyám és Kajel Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 99 kor. 42 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén levő S.-A.-Ujhely város határában fekvő a s.-a.-ujhelyi 930. számú tjkvben Kajel Erzsébet és kisk. ru. Kajel Márton nevére írott + 1761. hr. sz. rét 879 koronában, + 1781. hr. sz. rét 879 koronában ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi október hó 2-ik napjának délelőtti 10 órakor ezen kir. törvényszék mint tkkvi hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alul is elfognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 87 korona 90 fillér és 87 korona 90 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben a kir. törvényszék mint tkkvi hatóságnál 1901. évi július hó 19-ik napján.

Keresztessy, kir. törv. bíró.

Haszonbérbe adandó

1902. évi október 1-től számítandó 9 évre a Ghyezy József ur és neje öngyásága tulajdonát képező s Gálszécs, Kohány és Gerenda községek határaitban fekvő mintegy 946 hold (á 1200 □ öl) szántóföld és 44 kaszás rétből álló s ez idő szerint is haszonbérben levő birtok megfelelő lak és gazdasági épületekkel.

A haszonbérbeadók tulajdonát képező dargói erdőben a birkával és sertéssel való legeltetés is.

Kiváncra bővebb felvilágosítást ad, kinél egyszersmind haszon bérleti feltételek is megtudhatók

Dr. Kovács István ügyvéd,

Gálszécsen.

Eladók

500 mm. száraz, egészséges préselt szénát franko waggon Huszt. Közlebbi felvilágosítással szolgál **Hartstein Bernát** Huszt.

Meghívó.

A „Tőke-Terebes és vidéke fogyasztási-szövetkezet”-nek 1901. évi szeptember 29-én délután 4 órakor T.-Terebes községének tanácstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére

mely közgyűlésen most már az alapszabályok 22. §-ának utolsó bekezdése értelmében, a jelenlevők, tekintet nélkül azok számára, fognak a kitűzött tárgy felett jogérvényesen határozni.

Ezen közgyűlésnek tárgya:

Az igazgatóságnak a „Hangya” magyar gazdaszövetség fogyasztó- és értékesítő szövetkezetben leendő belépésre vonatkozó javaslatának tárgyalása és esetleg ebből kifolyólag szükségessé váló alapszabály módosítás.

Tőke-Terebes, 1901. szept. 15-én.

Elnöki megbízásból:

Malonyay Ferencz s. k.,

elnök helyettes.

Tk 1326/1901. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajtónak Bergstein Eszter és társai végrehajtást szenvedők elleni 159 kor. 65 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék (a szerencsi kir. járásbíró) területén levő Tállya községben fekvő a tállyai 416. sz. tjkvben (1649/b. 650.) hr. sz. a. felvett ingatlanra 800 korona, - az ugyanezen tkvi + 1 sor 1161. hr. sz. a. felvett ingatlanra pedig 180 koronában ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi szeptember hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Tállyán a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alul is el adni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 80, illetve 18 koronát készpénzben vagy az 1881. évi LX-ik törvényzikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi július hó 1-én.

Fényes, kir. járásbíró.

460/1901. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szerencsi kir. járásbíró 1900. évi V. 418/5. számú végzése következtében Dr. Engel Arnold ügyvéd által képviselt Borsodmegyei takarékpénztár javára Friedman Mózes és Pozsgai József ellen 430 korona s. jár. erejéig 1900. évi november hó 15-én foganatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 1030 kor. becsült következő ingóságok u. m.: 4 ló, 2 tehén, 2 borju stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szerencsi kir. járásbíró 1900. évi V. 418. 5. számú végzése folytán 430 kor. tőkekövetelés ennek 1900. évi szept. hó 28. napjától járó 5% kamatai 1/2% váltó díj és eddig összesen 274 korona 10 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig S.-Hidvégen alperes lakásán leendő eszközzésére 1901. évi szeptember hó 25-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az említett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülglagoltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosítani fog.

Kelt Szerencsen, 1901. évi aug. hó 27-én.

Stern József,

kir. bir. végrehajtó.

Tk. 1961/901. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagy-mihályi kir. járásbíró mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zemplénmegyei tiszti ügyésze végrehajtónak Stefančin Mihály és neje született Topolovszki Mária végrehajtást szenvedő elleni 21 kor. 88 fill. adóhátralék és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a nagy-mihályi kir. járásbíró) területén levő Nátafalva községben fekvő, a nátafalvai 52. sz. tjkvben A. I. 1-3, 7-8 sor (36-38), 687, 832, 1313. (1559-1560.) hr. számok alatt foglalt ingatlanra az árverést 1048 koronában ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi szeptember hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor Nátafalván megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alul elfognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 104 kor. 80 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Mihályban, a kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi június hó 31-ik napján.

Sallay Béla, kir. albiró,

Uj férfi-divat üzlet megnyitás.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy Sátoraljaujhelyben levő ruharaktáramat eladtam s a mai kornak teljesen megfelelő

FÉRFI-DIVAT TERMET nyitottam.

Raktáron tartok legfinomabb bel- és külföldi gyapjuszövetet; készítetek kitűnő szabással és legfinomabb kivitelben a divatnak megfelelő mindenféle **férfiruhát, papi és sport öltözéket, posta- és vasuti egyenruhát** stb.

A megrendelt ruhák a legrövidebb idő alatt pontosan eszközöltetnek.

Szövetmintákat kívánatra bérmentve küldök.

Kérve a n. é. közönség b. bártfogását, vagyok teljes tisztelettel

POLLAK A.
férfi-divat szabó.

5530/1901. tk. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminister 1901. évi augusztus hó 10-én 25,098/901. I. M. sz. a. elrendelte, hogy a homonnai kir. járásbírók mint telekkönyvi hatóságokhoz tartozó **Izbugya-Hrabóc** község telekkönyveibe felvett mindazon ingatlanra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t.-cz., az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. és az 1891. évi XVI. törvényekkel a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás s ezzel kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével fogantatottassék.

E czélból a helyszíni eljárás a nevezett községben az **1901. évi november hó 18-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak

1. mindazok, a kik a telekkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

2) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt élő szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és

3) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy egyéb megszünt jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírók mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi augusztus 25.

Dr. Oláh, kir. albiró.

Tk. 2954/1901. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbírók mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Oláh József és társai végrehajtást szenvedő elleni 575 korona 04 fillér tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmezi kir. járásbírók) területén levő Nagy-Czigánd község határában fekvő a nagy-czigándi 107. sz. tjkvben A. 196-197, 1606. és 1834. hr. szám alatt felvett Oláh József, Oláh Józsefné szül. Gál Eszter és Oláh István jutalékára 477 korona, továbbá az ugyanottani 549 ik számú tjkvben 1042, és 1777. hr. számok alatt felvett ingatlanokba Oláh István, Oláh József és neje Gál Eszter neveiken álló jutalékra 113 korona, továbbá az ugyanottani 554-ik sz. tjkvben 355-356. hr. számok alatt felvett ingatlanokból Oláh József és neje Gál Eszter és Oláh István nevében álló ingatlanra 213 korona kikiáltási árban azon megjegyzéssel, hogy az árverés által a 3510 tk. 877. számú végzéssel Oláh István és a 3198,891. tksz. végzéssel Oláh Mihály nagy-czigándi lakos javára bekebelezett haszonélvezeti jog nem érintetik, az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1901. évi szeptember hó 27-ik** napján d. e. 9 órakor Nagy-Czigánd község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 100%-át, vagyis 1) 47 korona 70 fillér, 2) 11 korona 30 fill., 3) 21 korona 30 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. törvényekkel 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átiszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. bírók, mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi július hó 5. napján.

Bodnár, kir. bíró.

1422/901. kj. sz.

Árverési hirdetés.

Alólírott körjegyző ezennel közhírré teszi, hogy Tőke-Terebes és Nagy-Ruszka községek urbéreseinek tulajdonát képező vadászati joga az 1883. évi XX. t.-cz. alapján (6) hat egymásután következő évre — 1901. október 1-től 1906. évi szept. 30-ig — bérbe fog adni és pedig: Tőke-Terebesen folyó évi szeptember 28-án dél előtt 9 órakor, Nagy-Ruszkán folyó évi szeptember hó 30-án délután 3 órakor. — Az árverési feltételek alólírott körjegyző hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Kelt Tőke-Terebes 1901. szept. 10-én.

Rácz János, körjegyző.

Eladó

600 métermázsa kiváló minőségű lóhere, továbbá 400 métermázsa jó minőségű sarju

Mandel Hermannál
Sztr. Hrabóc u. p. Kelese
(Zemplén m.)

1157/L. 901.

Árverési hirdetmény.

Alólírt előjáróság közhírré teszi, miszerint Kis-Toronya község vadászati joga folyó évi szeptember hó 29-ik napján délutáni 3 órakor Kis-Toronya község házában nyilvános árverésen 6 egymásután következő évre haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek Sátoraljaujhelyben a körjegyzői hivatalban tekinthetők meg.

Kis-Toronyán, 1901. évi szeptember hó 12-én.

Gyarmathy Béla,

h. körjegyző.

Nátházi Károly,

biró.

M. 1942/1901. számhoz.

Hirdetmény.

Zemplén-vármegye alispánja az 1901. évi szeptember hó 12-én kelt 2010/2203. kbsz. határozatával a Legenye—Gálszécsi that. közuton lévő 19-ik számú Izsépi hid helyreállítását 3917 kor. 39 fillérnyi; továbbá az 1901. évi szeptember hó 12-én kelt 2009/2201. kb. sz. határozatával a V.-Csemetnye—Bánszakai that. közuton lévő 7. sz. hid felszerkezetének helyreállítását 3017 korona 47 fillényi összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása czéljából az **1901. évi október hó 8-ik napjának délelőtt 10 órájára** a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó és minden egyes engedélyezett munkacsoportra nézve külön-külön teendő zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1901. évi szeptember 18.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezsó s. k.,
kir. főmérnök.

Alapítottott
1862.

TOTTIS és KREN

„AZ ÉSZAKCSILLAGHOZ“

Budapest IV., Bécsi-utca 1. szám.

ajánlják közel 40 éve fennálló és az egész országban legjobb hírnévnek örvendő áruházukat vászon és fehérneműk beszerzésére.

Nagy raktár finom női, uri és gyermek fehérneműekben.

Teljes menyasszonyi kelengyék 1000 koronától 10.000 koronáig.

A legjobb minőségért és a legszolidabb, legmodernebb kivitelért teljes kezesség
Legnagyobb gyári raktár szőnyegekben, butorszövetekben, takarókban, függönyökben, futókban, gyékényekben stb. legolcsóbb gyári áron.

Nagyobb bevásárlásoknál és menyasszonyi kelengyék megrendelésénél **direkt levélbeli megkeresésre.**

megbízottunkat teljes mintakollekcióval saját költségünkre küldjük bárhová.

Mintákkal és választék küldeményekkel mindenkoron szívesen rendelkezésre állunk.

Egy jó házból való fiu
tanulól felvétetik

Klein Géza
fűszer üzletében.

Széphalmon a „ligeti-erdőben“ makk termés van eladó. — Bővebb értesítést ad **az uradalmi intézőség** Csörgön.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-lakk puha padló számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr. Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK cégénél **S.-A.-UJHELY.**

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

FARBENFABRIKEN vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

húsból készült és ennek tápanyagait tartalmazó istelen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradtaknak, ideg-, mell- és gyomor-betegeknek, beteggyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, tüdő-láknak, nemkülönbön

vas-Somatose

alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlva az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb 2% szerves összetételű vasat, a melyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose.

Somatose rendkívül gyorsított az étvágyat

Raktáron van az összes gyógyszer-tárakban és gyógynagy-kereskedésben.

ein aus Fleisch hergestelltes geruch- und geschmackloses NÄHRMITTEL in Pulverform.

VOR FEUCHTIGKEIT ZU SCHÜTZEN !!

Fájós és tyukszemes lábakra kitünő cipők.

Legnagyobb cipő- és uri divat-raktár.

Halász Herman ezelőtt özv. Rózsásy Lajosné Sátoralja-Ujhely, főtér.

Czipők csak a legjobb anyagból a legelegánsabb alakban nálam olcsón beszerezhetők. Egyedüli raktár a gomb, füzös és zugg nélküli „Triumph” czipőknek, mely egy érintéssel fel és lehuzható.

Óriási választék uri divat-cikkeiben,

u. m. legfinomabb férfi és fiu bel- és külföldi kalapokban, finom fehér és színes ingek, gallérok, kszelők és a legizlésesebb nyakkendőkben, olcsó árakban.

Izléses séta- és táncz spangeres czipők.

Elismert legjobb

Czipő-krémek

minden színben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Óriási választék czipőkben és uri divatban.

Kerékgyártó

ki eddig saját műhelylyel birt és önállóan dolgozott, ajánlkozik uradalmakhoz, avagy nagyobb gazdasággal bíró uraságokhoz állandó foglalkozásra kerékgyártó és mindenféle kocsik gyártására és javítására azonnali, avagy újévtől kezdődő belépésre. Címe: Galajda Mihály Sátoraljaújhely, kis-barátság 852. szám.

Pályázat tűzifa szállításra.

A Zemplén vármegyei közkórház élelmezése és tűzifa szükséglete az 1902. évre zárt ajánlat útján fog kiadatni, a pályázni szándékozók felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat legkésőbb folyó évi október hó 10-ig a helybeli közkórház gondnokához nyujtsák be, annál is inkább mivel a később benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Isépy Miklós,
kórházi gondnok.

Hazai ipar!

„Emke“ padlófénymáz

Magyar gyártmány!

Nem kell osztrák, nem kell német, nem kell külföldi gyártmány, hanem vegyünk

Berkes-féle

„EMKE“ padlófénymáz

s így elérjük, hogy kitünő legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s e mellett kiváló közművelődési célt szolgálunk, mert **5% az „EMKE“ javára** szolgál. A Berkes-féle „EMKE“ padló lakk: **a szobapadlók fényezésére kiválóan alkalmas, mert:**

- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: rögtön szárad s így a fényezett szoba már egy óra múlva használatba vehető.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: szagtalan, tehát nem kell a kellemetlen Terpentin szagot napokig a szobákban tünni.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: mosható s szárazra törülve fénye még fokozottabb.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: víztől nem lesz foltos, mint a többi lakk.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: fényét a többi hasonló gyártmányok között legtovább tartja, tehát legtartósabb.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: üveg keménységűvé válik, s a legkevésbé kopik.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: szeszszel higitható.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: kitünően alkalmas konyha butorok és más erős használatnak kitett tárgyak mázóására.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-lakk: a ragadós padlókat szárazzá teszi.

Gyártás és főeladási hely: **Berkes Bertalan** Nagyvárad. — Egyedüli eladási hely: Sátoraljaújhelyben: **Klein Albert** és Tokajban: **Olay Lajos** urak kereskedésében.

TARTOS SZAGTALAN

AZONNAL SZÁRAD.

Törvényileg védve.

Veritabl Lauqe Christoph.

SÜRKES SZÍNÜ TISZTA SZINETEN

A VALÓDI

Christoph-Lak

A LEGJOBB MÁZALÓ ANYAG A PADLÓKRA

Kapható Malártsik György fűszer-kereskedésében Sátoralja-Ujhely.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jóhirnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely. Korona u.

Az 1836-ik év óta ismeretes Alapi Salamon Géza-féle

Szulini Korona Forrás

legszevasvdusabb — nem műsavval telített természetes ásványvíz.

Kitünő gyogyital

gyomor-, bél-, hólyag-, légeső- és gégehurut ellen.

Hazánk legjobb borvize.

Savanykás borral vagy gyümölcszörppel — főleg nők és gyermekek számára — kitünő idűtő italt szolgáltat.

Országos főraktár:

Kónya Miklósnál Eperjesen.

Kapható azonkívül minden fűszer és ásványvíz üzletben.

554 és 1174/1901. V. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírótság 1900. évi V. I. 721/1., 1901. évi V. I. 62/1. és 28/1. sz. végzése következtében Juhász Jenő és Fodor Pál ügyvedek által képviselt Nagy Ignácz miskolczi lakos és s.-a.-ujhelyi tak. pénztár javára Kántor Mihály sárospataki lakos ellen 400 kor., 133 kor. 68 fill. és 35 korona 86 fill. s jár. erejéig 1901. évi márczius hó 22. és július 18 án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfooglalt és 2508 koronára becsült következő ingóságok u. m.: tehén, ökrök, arató gép, házi butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírótság 1901. évi V. I. 28/2. és 721/5 számú végzése folytán 400 korona tökekövetelés, ennek 1901. évi január hó 1-ő napjától járó 6% kamatai 1/2% váltódíj és eddig összesen 308 korona 96 filléren bíróság már megállapított költségek erejéig Sárospatakon alperes lakásán leendő eszközésére 1901. évi szeptember 24-ik napjának délutáni 3 órája határidűl kizűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfooglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosítottatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1901. évi augusztus hó 24-én.

Tomasovszky Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Szöllő-gazdák, borkereskedők, hatóságok és
tűzoltó-egyesületek figyelmébe.

DEUTSCH ADOLF

alapít. 1890 első s.-a.-ujhelyi hordógyára alapít. 1890

Sátoralja-Ujhely.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy a s.-a.-ujhelyi

HORDÓGYÁRAMBAN

mindenféle nagyságu hordókat készítek, a legkisebb ántalagtól
a legnagyobb hordóig, valamint

szüretelő, taposó és fürdő-kádakat

minden megrendelendő nagyságban a legjutányosabb árban.

Különösen ajánlom a t. községek, gazdák és tűzoltó-egye-
sületeknek a nálam készített

VIZES HORDÓKAT (gömbölyü vagy ovál)

mely kitűnő gyártmányaim számtalan község és tűzoltó-egyesületnél használatban
van és melyek még eddig minden más hasonló gyártmányok közül jószáguk és
tartósságuk által kitűntek.

Fonto!!! Hordó-gyáramban, mely már több év óta fennáll, csakis a leg
jobb minőségű hegyi tölgyfa anyagot használok, de kívánatra elválllok minden
nemű fenyőfából készített munkákat is és képes vagyok bármily megrendelésnek
a legrövidebb idő alatt eleget tenni.

Számos rendelést kérve maradok kiváló tisztelettel

DEUTSCH ADOLF,

hordó-gyáros.

S.-A.-Ujhely, Rákócy-u. (saját házámban.)

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy
alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-
Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig
terjedő

Törlesztési kölcsönöket

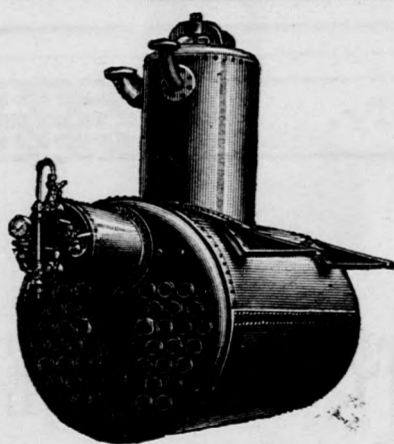
eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilá-
gosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Alapítva

1866.

Alapítva

1866.

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje

Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánl:

Gőzkazánokat,

Szesztartályokat,

Viztartályokat,

Gőzgépeket,

szeszgyár berendezéseket,

Malomberendezéseket,

Kitűnően kezelt

Hentes áruimat

a t. cz. vevő közönség ssives figyelmébe ajánlom

Friss olvasztott szalonna zsír	kilója	1 kor. 08 fill.
„ sóatlan szalonna, zsirnak való „		96 fill.
Uj sós szalonna	„	1 kor. — fill.
Füstölt szalonna szeletben	„	1 kor. 08 fill.
„ „ tábla	„	1 kor. 12 fill.
I-ső rendű pörkölt paprikás szalonna „	„	1 kor. 28 fill.
Füstölt kolbász	„	1 kor. 50 fill.

Nagybani vételnél árengedmény.

Megrendelhető

KARNER JÓZSEF,

hentes üzletében Nyiregyházán.

Tanuló

felvétetik a

„ZEMPLÉN“ nyomdájában

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat

vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém
meghívni a „Vörös ökör“ épületében a földszinten és
az emeleten nyolcz teremben kényelmesen berendezett

BUTORRAKTÁRAIM

szíves megtekintésére, hol is hazai gyártmányu barok,
ó-német és egyéb másnemű stilszerű butorok a legké-
nyesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg, csinos és
izlésteljes kivitelben kaphatók.

Kik eddig nálam bevásárolni szívesek voltak, meg-
győződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáram-
ban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kívánalom-
nak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem
e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n.
é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igye-
kezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Több kiállításon kitüntetve.

KÓTITS LÁSZLÓNÁL

Sátoralja-Ujhelyt.

Saját készítésű kovácsolt vasból készült erős
BORSAJTÓK eladók.

Kipróbált gyártmány a legerősebb nyomás-
nak is ellent áll.

A törköt egy darabban adja ki.

☞ A mustba olaj nem kerül. ☜

Egyszerű szerkezeténél és olcsóságánál
fogva is ajánlható.

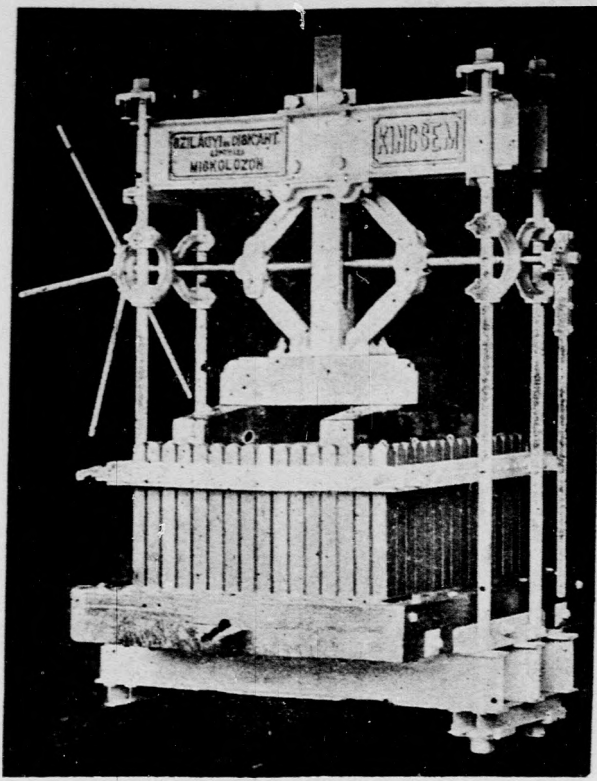
Terménykereskedőknek elkerülhetetlen.

A LESZIH-féle újból javított
„VIKTORIA“
terményrostákat

== ajánlja teljes szavatosság mellett ==

LESZIH MIKSA utódai
SZILÁGYI és DISKANT

gépgyára és gazdasági gépraktára
(Leszih-féle ház) Miskolcson (alapítva 1863.)
30-szor kitüntetve
napontai munkaképesség: 100,—200,—300,
egészen 500 mázsáig tisztít zörgés nélkül,
nagy és apró magvakat osztályoz súly és
nagyság szerint. — **Üszög verővel ellátva!**

BORSAJTÓK.

Könyökszerkezetű, Acélorsós,
Mabille rendszerű és Kincsem a
Hegyalja
legkedveltebb
borsajtója.

Kitünő anyag s elmés szerkezeténél fogva
utólérhetetlen.
Egy ember által 10—20,000
kg. nyomás fejthető ki.
Rostáink és borsajtóink az erdélyi gazd.
egyesület védnöksége alatt álló kiállításon
mindenkor megtekinthetők!

Gazdaságban nélkülözhetetlen!

A prágai rostaversenyen a legelső és legmagasabb kitüntetést a „VIKTORIA“ terményrostánk nyerte.

21 év óta fennálló hordógyáramban
GÖNCZI HORDÓK
jutányos árban kaphatók.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomá-
sára hozni, hogy

téglagyáramat

a mai kor kivánalmainak megfelelően
gőzgéppel és körkemenczével
rendeztem be, melyben mindenféle speczial munkákat készítek
u. m.:

1. Francia hornyolt tetőcserep, melyből 14 drb. fed. □
méterenként, súlya 35 kiló.
2. Hozzávaló disz gerinczserep.
3. **Többféle nagyságu alagsővek, mező és szőlő-
vizek, valamint nedves lakások lecsapolásához.**
4. Gép falitégla.
5. Préselt sima téglá disz munkákhoz.
6. Kézi falitégla.
7. Kézi közönséges fedéleserep.
8. Gépi közönséges fedéleserep.
9. Vízépítési fagyálló téglá.
10. Boltozat ürtégla.
11. Virágágy disztégla.

Áruimat a sárospataki vasuti állomáshoz vagonokba rakva
jutányosan számítom. — Gyáramat a n. é. közönségnek b.
pártfogásába ajánlva maradtam

Kitünő tisztelettel

NIESZNER FERENCZ,

hordó és gőztéglagyár tulajdonos. Sárospatak,

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút
68. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 és 12 lóerőig,
továbbá járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-rosták, konkolosók, kaszáló- és
aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

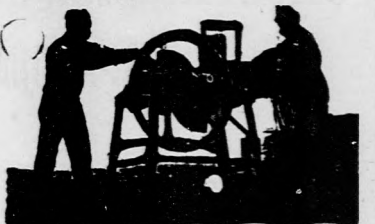
„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek,
szecskavágók, répvágók,
kukorica-morzsolók,
daráló, őrlő-malmok,
egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékhez kint
szóra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.

Sürgöny-czim: **„KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.**

A
KEGYELET

temetkezési
vállalat

S.-A.-Ujhelyben

A
KEGYELET

temetkezési
vállalat

S.-A.-Ujhelyben

elvállal mindenféle temetéseket **vidéken is,** és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: érez- és fakoporsókat, továbbá
finom nickl-koporsókat, sarcophágot, mindenféle szemfedeleket,
érez-, mü- és élővirág koszorúkat, szallagokat, viasz- és szurok-
fáklyákat.

Fakoporsók 1 frttól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek
7 frttól feljebb, nagynak 1 öl nagyságban 35 frttól egész 700 frtig

A „KEGYELET“ temetkezési vállalat S.-A.-Ujhelyben

elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák
elszállítását és hozatalát, rendelkezik üveges és oszlopos gyász-
kocsival, koszoru-kocsival és saját testőrökkel, szóval minden a
temetéshez szükségeltető kellékekkel.

A legesekélyebb rendelménynél is gyors és pontos kiszolgálás biztosítatik.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett
értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt
az intézet megbizottja tiszteletét teendi a rendelmény átvétele
végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteléről.

A „KEGYELET“

temetkezési intézet Sátoralja-Ujhelyben
gyászhelmék és gyászfátyolok nagy raktára.
Gyászruhák hölgyek és urak számára 12 óra alatt
elkészíttetnek.

Kiváló tisztelettel:

Schön Sándor és Társa.

Sürgöny-czim: **„KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.**

Sátoralja-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén“ gyorsajtóján.

Dus választék érez és mü-koszorúknak, koszoru-szállagokhoz.
Pontos és olcsó kiszolgálás bármely esetű rendelménynél is.

Legnagyobb és legolcsóbb raktár egyező fakoporsókban és
mindenféle érezkoporsókban egész Zemplén-vármegyében.